

744

Besluit van 6 oktober 1994, houdende herziening van het Besluit woninggebonden subsidies (Besluit woninggebonden subsidies 1995)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 31 maart 1994, nr. MJZ31394008, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Gelet op de artikelen 67, 70, 78, 81, 82, 84 en 88 van de Woningwet en artikel 18 van de Financiële-Verhoudingswet 1984;

Gezien het advies van de Raad voor de Volkshuisvesting van 20 december 1993, nr. 216;

De Raad van State gehoord (advies van 18 juli 1994, nr. W08.94.0206;

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 29 september 1994, nr. MJZ 29994011, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

1. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. programma: programma als bedoeld in artikel 64, tweede lid, onderdeel b, van de Woningwet;
- b. voorlopige programma: voorlopige programma als bedoeld in artikel 64, tweede lid, onderdeel c, van de Woningwet, voor de vier aaneengesloten kalenderjaren die direct volgen op het jaar waarvoor laatstelijk een programma aan de Staten-Generaal is verstrekt;
- c. voorlopige programma voor het eerste, tweede onderscheidenlijk derde jaar: deel van het voorlopige programma dat betrekking heeft op het eerste, tweede onderscheidenlijk derde kalenderjaar van de vier kalenderjaren, bedoeld in onderdeel b;
- d. sociale verhuurder: toegelaten instelling als bedoeld in artikel 70 van de Woningwet of bedrijf of andere tak van dienst als bedoeld in artikel 196 van de Gemeentewet;
- e. voorziening: bouwkundige maatregel aan een woning, die strekt tot verbetering van de indeling of het woongerief, waaronder begrepen de

daartoe noodzakelijke opheffing van technische gebreken, of die strekt tot bouwkundige splitsing van een woning of samenvoeging van woningen;

f. regionaal openbaar lichaam: regionaal openbaar lichaam als bedoeld in de Kaderwet bestuur in verandering;

g. budgethoudende bestuursorgaan: bestuursorgaan dat ten laste van op voet van dit besluit toegekende budgetten geldelijke steun kan verlenen, en dat is:

1°. het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam;

2°. het algemeen bestuur van een ander openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin gemeenten samenwerken die gezamenlijk volgens de bevolkingscijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek op 1 januari 1991 ten minste 30 000 inwoners hadden, voor zover provinciale staten onder toepassing van artikel 81, vierde lid, van de Woningwet taken of bevoegdheden hebben overgedragen aan gemeenten en die gemeenten die taken en bevoegdheden in dat openbaar lichaam hebben ingebracht, welk openbaar lichaam hierna wordt genoemd «budgetbeherend samenwerkingsverband»;

3°. de raad van een gemeente die geen deel uitmaakt van een regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband en op 1 januari 1990 ten minste 30 000 inwoners had volgens de bevolkingscijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek, welke gemeente hierna wordt genoemd «budgetbeherende gemeente» of

4°. de staten van een provincie, voor zover zij niet tot een overdracht als bedoeld onder 2° zijn overgegaan, of het de verlening van geldelijke steun betreft aan gemeenten, niet zijnde gemeenten als bedoeld onder 3°, die uit een budgetbeherend samenwerkingsverband zijn getreden, welke provincie hierna in zoverre wordt genoemd «budgetbeherende provincie»;

h. ontvanger: betrokken regionaal openbaar lichaam, budgetbeherend samenwerkingsverband, budgetbeherende gemeente of budgetbeherende provincie;

i. inkomen: belastbaar inkomen als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, dan wel, indien geen aanslag in de inkomstenbelasting is of wordt vastgesteld, zuiver loon als bedoeld in artikel 9 van de Wet op de loonbelasting 1964, of een op met laatstgenoemde wet vergelijkbare wijze bepaald bedrag.

2. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt onder eigendom mede verstaan: recht van opstal, recht van erfpacht, appartementsrecht of lidmaatschap van een coöperatie, indien op grond van dat lidmaatschap het recht op het uitsluitende gebruik bestaat van een aan die coöperatie in bloot eigendom toebehorende woning.

3. Dit besluit is, behoudens voor zover krachtens artikel 33 anders is bepaald, niet van toepassing op bejaardenoorden als bedoeld in de Wet op de bejaardenoorden.

Artikel 2

1. Onze Minister kan geldelijke steun verlenen aan een regionaal openbaar lichaam, een budgetbeherend samenwerkingsverband, een budgetbeherende gemeente of een budgetbeherende provincie.

2. Onze Minister kan aan provinciale staten een aanwijzing geven met het oog op de overdracht, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, onder 2°. Alvorens hij een aanwijzing geeft, voert hij overleg met de betrokken provincie. Hij stelt in de aanwijzing een termijn waarbinnen daaraan gevolg moet zijn gegeven.

HOOFDSTUK II. DE PROGRAMMERING EN DE VERDELING VAN DE PROGRAMMA'S

§ 1. De verdelingen in het voorlopige programma

Artikel 3

1. Van het voorlopige programma maken in elk geval deel uit:
 - a. te bouwen woningen waarvan de geraamde kosten van het verkrijgen in eigendom niet hoger zijn dan f 159 000, hierna te noemen «woningen in de sociale-bouwsector»;
 - b. te bouwen woningen waarvan de geraamde kosten van het verkrijgen in eigendom hoger zijn dan f 159 000 en niet hoger zijn dan f 227 000;
 - c. te treffen ingrijpende voorzieningen aan verhuurde of te verhuren woningen waarvan de bouw voor 1 januari 1946 is voltooid, hierna te noemen «ingrijpende voorzieningen aan woningen»;
 - d. te bouwen standplaatsen en
 - e. te bouwen woonwagens.
2. De bedragen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a en b, kunnen bij ministeriële regeling worden gewijzigd, indien daartoe aanleiding bestaat wegens wijziging van de prijzen in verband met het bouwen van woningen.

Artikel 4

1. Onze Minister maakt in het voorlopige programma een voor elk betrokken kalenderjaar afzonderlijke en in indicatieve aantallen uitgedrukte indeling naar:
 - a. binnen de in artikel 3, eerste lid, onderdelen a en b, genoemde categorieën woningen: woningen die worden gebouwd ter vervanging van woningen, en woningen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van de woningvoorraad;
 - b. binnen de categorie te bouwen standplaatsen: standplaatsen die worden gebouwd ter vervanging van standplaatsen, en standplaatsen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van het aantal standplaatsen, en
 - c. binnen de categorie te bouwen woonwagens: woonwagens die worden gebouwd ter vervanging van woonwagens, en woonwagens die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van het aantal woonwagens.
2. Ter bepaling van de indicatieve aantallen volgens de indeling, bedoeld in het eerste lid, en van de indicatieve aantallen ingrijpende voorzieningen aan woningen worden bij ministeriële regeling formules vastgesteld, welke formules voor 1 oktober van een jaar kunnen worden gewijzigd. Onze Minister stelt voor die vaststelling of wijziging de Rijkscommissie voor de Volkshuisvesting in de gelegenheid haar zienswijze daaromtrent aan hem kenbaar te maken.
3. Bij de vaststelling van de formules, bedoeld in het tweede lid, gelden, behoudens artikel 32, als leidraden slechts:
 - a. voor de categorieën te bouwen woningen en te treffen ingrijpende voorzieningen aan woningen:
 - 1°. het bedrag dat bij de indiening van de rijksbegroting is gereserveerd voor geldelijke steun voor die categorieën;
 - 2°. de mogelijkheden om in elke wijk en buurt tot een naar prijsklasse zo gedifferentieerd mogelijke samenstelling van de woningvoorraad te komen;
 - 3°. voor woningen die worden gebouwd ter vervanging van woningen en ingrijpende voorzieningen aan woningen: de bouwtechnische kwaliteit van huurwoningen, en

4°. voor woningen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van de woningvoorraad: de behoefte aan woningen en de mogelijkheden om de bestaande huurwoningen naar financiële draagkracht van de bewoners evenwichtig te verdelen;

b. voor de categorie te bouwen standplaatsen:

1°. het bedrag dat bij de indiening van de rijksbegroting is gereserveerd voor geldelijke steun voor die categorie;

2°. voor standplaatsen die worden gebouwd ter vervanging van standplaatsen: het aantal standplaatsen en woonwagens dat zich bevindt op centra als bedoeld in artikel 2 van de Woonwagenwet, die bij ministeriële regeling, in een woonwagenplan als bedoeld in artikel 4a van die wet, in een streekplan als bedoeld in artikel 4a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening of bij een ander besluit van provinciale staten zijn aangewezen om te worden opgeheven of verkleind, en

3°. voor standplaatsen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van het aantal standplaatsen: de toename van de woonwagenbevolking, het aantal bestaande standplaatsen en het aantal niet door een woonwagen bezette standplaatsen, en

c. voor de categorie te bouwen woonwagens:

1°. het bedrag dat bij de indiening van de rijksbegroting is gereserveerd voor geldelijke steun voor die categorie;

2°. voor woonwagens die worden gebouwd ter vervanging van woonwagens: het aantal bestaande woonwagens, en

3°. voor woonwagens die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van het aantal woonwagens: de behoefte aan woonwagens bij de woonwagenbevolking.

Artikel 5

1. Onze Minister neemt in het voorlopige programma met toepassing van de formules, bedoeld in artikel 4, tweede lid, een voor elk betrokken kalenderjaar afzonderlijke en in indicatieve aantallen uitgedrukte verdeling over de provincies op van:

a. woningen in de sociale-bouwsector die worden gebouwd ter vervanging van woningen;

b. woningen in de sociale-bouwsector die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van de woningvoorraad;

c. woningen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel b;

d. ingrijpende voorzieningen aan woningen;

e. standplaatsen die worden gebouwd ter vervanging van standplaatsen;

f. standplaatsen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van het aantal standplaatsen en

g. te bouwen woonwagens.

2. Onze Minister berekent vervolgens voor elke provincie en voor elk betrokken kalenderjaar een bedrag, dat de som bedraagt van:

a. de som van de betrokken indicatieve aantallen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b, e en f, vermenigvuldigd met f 5 000;

b. het betrokken indicatieve aantal ingrijpende voorzieningen aan woningen, vermenigvuldigd met f 19 000;

c. het betrokken indicatieve aantal te bouwen woonwagens, vermenigvuldigd met f 15 000;

d. een bij ministeriële regeling voor elke provincie vast te stellen percentage van het betrokken indicatieve aantal woningen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, vermenigvuldigd met bij die regeling vast te stellen normbedragen voor geldelijke steun ten behoeve van de fundering;

e. bij ministeriële regeling voor elke provincie vast te stellen percentages van de betrokken indicatieve aantallen woningen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, vermenigvuldigd met bij die regeling vast te

stellen normbedragen voor geldelijke steun in verband met de bouwplaats, en

f. een bij ministeriële regeling voor elke provincie vast te stellen percentage van de betrokken indicatieve aantallen woningen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, vermenigvuldigd met een bij die regeling vast te stellen normbedrag voor geldelijke steun ten behoeve van de bereikbaarheid van het betrekken van die woningen door personen die door hun inkomen of door andere omstandigheden moeilijkheden ondervinden bij het vinden van hun passende huisvesting, welk normbedrag voor woningen die worden gebouwd ter vervanging van woningen en voor woningen die worden gebouwd ten behoeve van uitbreiding van de woningvoorraad verschillend kan worden vastgesteld.

3. Onze Minister vermeerderd vervolgens de volgens het tweede lid voor de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland bepaalde bedragen met bij ministeriële regeling voor die provincies vast te stellen percentages van de som van de betrokken indicatieve aantallen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b, c, e en f, vermenigvuldigd met bij die regeling vast te stellen normbedragen voor geldelijke steun wegens plaatselijk verschillende omstandigheden.

Artikel 6

1. Onze Minister splitst vervolgens voor elk deel van het voorlopige programma, genoemd in artikel 5, eerste lid, de volgens dat lid bepaalde aantallen in indicatieve deelaantallen voor elk van de regionale openbare lichamen en indicatieve deelaantallen voor de budgetbeherende samenwerkingsverbanden, de budgetbeherende gemeenten en de provincie, voor zover zij budgetbeherende provincie is, gezamenlijk.

2. Onze Minister splitst vervolgens, met gebruikmaking van de volgens het eerste lid bepaalde deelaantallen en van de in artikel 5, tweede lid, onderdelen a tot en met f, en derde lid, genoemde en bedoelde normbedragen, de volgens artikel 5, tweede en derde lid, berekende bedragen in deelbedragen voor elk van de regionale openbare lichamen en deelbedragen voor de budgetbeherende samenwerkingsverbanden, de budgetbeherende gemeenten en de provincie, voor zover zij budgetbeherende provincie is, gezamenlijk.

Artikel 7

1. Onze Minister kan op verzoek van twee of meer provincies de verdeling, bedoeld in artikel 5, eerste lid, voor zover deze op die provincies betrekking heeft, wijzigen.

2. Indien de wijziging zal plaatsvinden na de verdeling, bedoeld in artikel 14, eerste lid, stelt Onze Minister de betrokken regionale openbare lichamen, budgetbeherende samenwerkingsverbanden en budgetbeherende gemeenten in de gelegenheid hun zienswijze omtrent die wijziging aan hem kenbaar te maken.

§ 2. De provinciale adviezen omtrent het voorlopige programma

Artikel 8

Onze Minister deelt aan gedeputeerde staten mee, welke prioriteiten hij voornemens is ingevolge artikel 64, derde lid, van de Woningwet aan te geven.

Artikel 9

1. Gedeputeerde staten geven, met inachtneming van de ingevolge artikel 8 meegedeelde prioriteiten, en voor elk betrokken kalenderjaar

afzonderlijk, Onze Minister jaarlijks voor 1 september een schriftelijk advies omtrent de verdeling van het voorlopige programma over de ontvangers. Zij stellen een door de provincie ingestelde commissie die werkzaam is op het gebied van de volkshuisvesting in de gelegenheid haar zienswijze omtrent hun advies aan hen kenbaar te maken, en betrekken die zienswijze bij dat advies.

2. In het advies, bedoeld in het eerste lid, wordt een voor elk kalenderjaar afzonderlijke en in indicatieve aantallen uitgedrukte verdeling als bedoeld in dat lid opgenomen van:

- a. woningen in de sociale-bouwsector die worden gebouwd op door de ontvanger aan te geven locaties buiten bestaand stedelijk gebied;
- b. woningen in de sociale-bouwsector die worden gebouwd op andere locaties dan die, bedoeld in onderdeel a;
- c. woningen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel b;
- d. ingrijpende voorzieningen aan woningen;
- e. te bouwen standplaatsen;
- f. te bouwen woonwagens en
- g. woningen in de sociale-bouwsector die naar het oordeel van gedeputeerde staten in aanmerking komen voor geldelijke steun ten behoeve van de bereikbaarheid van het betrekken van die woningen door personen die door hun inkomen of door andere omstandigheden moeilijkheden ondervinden bij het vinden van hun passende huisvesting.

3. Gedeputeerde staten kunnen tegelijk met het advies, bedoeld in het eerste lid, Onze Minister adviseren te bepalen, dat een of meer van de in artikel 5, eerste lid, onderdelen e, f en g, genoemde delen van het voorlopige programma door de door hen aangegeven ontvangers worden uitgevoerd.

Artikel 10

1. Gedeputeerde staten geven in het advies, bedoeld in artikel 9, eerste lid, de budgetten aan, die naar hun oordeel met de uitvoering van het programma en het voorlopige programma voor het eerste, tweede en derde jaar gemoeid zijn.

2. Gedeputeerde staten maken bij het aangeven van de in het eerste lid bedoelde budgetten voor de regionale openbare lichamen gebruik van de normbedragen, genoemd en bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdelen a tot en met f, en derde lid. Zij maken bij het aangeven van die budgetten voor de budgetbeherende samenwerkingsverbanden, de budgetbeherende gemeenten en de provincie, voor zover zij budgetbeherende provincie is, gebruik van door hen te bepalen normbedragen voor door hen te onderscheiden categorieën woningen, standplaatsen, woonwagens en ingrijpende voorzieningen aan woningen.

3. De som van de volgens het eerste en tweede lid aan te geven budgetten is gelijk aan het volgens artikel 5, tweede en derde lid, voor het betrokken kalenderjaar bepaalde bedrag.

4. Een volgens het eerste en tweede lid aan te geven budget is niet lager dan het bedrag aan geldelijke steun dat voordien volgens artikel 17 is toegekend ten aanzien van het kalenderjaar waarop dat budget betrekking heeft.

5. Bij het aangeven van een budget voor een regionaal openbaar lichaam kunnen gedeputeerde staten niet naar beneden afwijken van een volgens artikel 6, tweede lid, voor dat openbaar lichaam bepaald deelbedrag, tenzij zij van oordeel zijn dat door een afwijking van een zodanig deelbedrag voor 1995 of 1996 budgetten voor die jaren worden aangegeven die beter dan het deelbedrag waarvan wordt afgeweken, aansluiten bij de mate van beschikbaarheid van bouwrijpe grond op locaties die bestemd zijn voor de bouw van woningen. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op een afwijking als bedoeld in de eerste volzin.

Artikel 11

Gedeputeerde staten geven tegelijk met het advies, bedoeld in artikel 9, eerste lid, een advies omtrent de wijze waarop naar hun oordeel:

- a. het voorlopige programma dient te worden verdeeld, indien dit, of de verdeling daarin over de provincies, wordt gewijzigd volgens artikel 13, tweede volzin, en
- b. het programma, het voorlopige programma, de verdeling, bedoeld in artikel 14, eerste lid, of een volgens artikel 15 vastgesteld budget dient te worden gewijzigd, indien uitvoering wordt gegeven aan artikel 16, eerste lid.

Artikel 12

Gedeputeerde staten maken in de adviezen, bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, en 11, steeds aannemelijk, dat:

- a. zij strekken tot het zo veel mogelijk voldoen aan de behoefte aan woningen in de betrokken provincie;
- b. zij strekken tot het op een zo hoog mogelijk peil brengen en houden van de bouwtechnische kwaliteit van de huurwoningen in de betrokken provincie;
- c. zij bevorderen dat wordt voldaan aan bij ministeriële regeling gestelde regels inzake de naar financiële draagkracht van de bewoners evenwichtige verdeling van de huurwoningen en
- d. zij bevorderen dat de woningvoorraad in elke wijk en buurt in de regionale openbare lichamen, budgetbeherende samenwerkingsverbanden en budgetbeherende gemeenten naar prijsklasse zo gedifferentieerd mogelijk van samenstelling is.

§ 3. Het programma

Artikel 13

Het voorlopige programma voor het eerste jaar wordt, bij de indiening van de rijksbegroting voor dat jaar, het programma voor dat jaar. Voordien wordt dat voorlopige programma slechts gewijzigd, indien:

- a. een of meer bedragen die bij die indiening zijn gereserveerd ter uitvoering van dat voorlopige programma zijn gewijzigd ten opzichte van het betrokken bedrag of de betrokken bedragen die bij de indiening van de rijksbegroting voor het voorafgaande jaar waren gereserveerd ter uitvoering van dat voorlopige programma of
- b. uitvoering is gegeven aan artikel 7, eerste lid.

Artikel 14

1. Onze Minister verdeelt jaarlijks het programma en het voorlopige programma voor het eerste, tweede en derde jaar overeenkomstig de ingevolge artikel 64, derde lid, van de Woningwet aangegeven prioriteiten en het betrokken advies, bedoeld in artikel 9, eerste lid, over de regionale openbare lichamen, de budgetbeherende samenwerkingsverbanden en de budgetbeherende gemeenten, alsmede over de provincies, voor zover zij budgetbeherende provincies zijn.

2. Onze Minister kan van een advies afwijken en het programma of het voorlopige programma naar eigen inzicht verdelen, voor zover gedeputeerde staten dat advies niet tijdig of niet volledig hebben gegeven. Onze Minister kan van een tijdig uitgebracht volledig advies slechts afwijken:

- a. voor zover gedeputeerde staten naar zijn oordeel niet of in onvoldoende mate de ingevolge artikel 8 meegedeelde prioriteiten in acht hebben genomen of

b. indien gedeputeerde staten niet hebben voldaan aan artikel 10, tweede, derde of vierde lid, of vijfde lid, eerste volzin.

3. Indien het voorlopige programma is gewijzigd volgens artikel 13, tweede volzin, verdeelt Onze Minister in afwijking in zoverre van het eerste lid het programma of het voorlopige programma overeenkomstig het betrokken advies van gedeputeerde staten, bedoeld in artikel 11, onderdeel a. Onze Minister kan van een advies afwijken, voor zover gedeputeerde staten dat advies niet tijdig of niet volledig hebben gegeven. Een afwijking als bedoeld in de tweede volzin geschiedt naar rato van de in artikel 13, tweede volzin, bedoelde wijziging.

Artikel 15

Onze Minister stelt jaarlijks voor elke ontvanger de budgetten ter uitvoering van het programma en het voorlopige programma voor het eerste, tweede en derde jaar vast overeenkomstig de ingevolge artikel 64, derde lid, van de Woningwet aangegeven prioriteiten en het advies, bedoeld in artikel 9, eerste lid. Artikel 14, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

1. Onze Minister kan het programma, het voorlopige programma, de verdeling, bedoeld in artikel 14, eerste lid, of een volgens artikel 15 vastgesteld budget wijzigen, indien:

a. de bedragen die voor geldelijke steun voor de betrokken delen van dat programma of voorlopige programma in de begrotingswet zijn opgenomen, afwijken van de bedragen die bij de indiening van de rijksbegroting daarvoor waren gereserveerd, dan wel indien de betrokken artikelen van de begrotingswet nadien zijn gewijzigd, of

b. na die verdeling uitvoering is gegeven aan artikel 7, eerste lid.

2. Een wijziging als bedoeld in de aanhef van het eerste lid geschiedt naar rato van de afwijking, met inachtneming van het advies van gedeputeerde staten, bedoeld in artikel 11, onderdeel b. Onze Minister kan van dat advies afwijken en het programma, het voorlopige programma, de verdeling of het betrokken budget naar eigen inzicht wijzigen, voor zover gedeputeerde staten dat advies niet tijdig of niet volledig hebben gegeven.

HOOFDSTUK III. DE VERLENING VAN DE GELDELIJKE STEUN

AFDELING 1. DE VERLENING VAN DE GELDELIJKE STEUN DOOR HET RIJK

Artikel 17

Onze Minister verleent geldelijke steun door jaarlijks op een zodanige wijze budgetten of gedeelten van budgetten aan de ontvangers toe te kennen, dat de budgethoudende bestuursorganen na die toekenning geldelijke steun kunnen verlenen ten laste van:

a. het betrokken budget ter uitvoering van het programma, als vastgesteld volgens artikel 15 of als laatstelijk voor de in de aanhef bedoelde toekenning gewijzigd;

b. 80 procent van het betrokken budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor het eerste jaar, als vastgesteld volgens artikel 15 of als laatstelijk voor de in de aanhef bedoelde toekenning gewijzigd, en

c. 60 procent van het betrokken budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor het tweede jaar, als vastgesteld volgens

artikel 15 of als laatstelijk voor de in de aanhef bedoelde toekenning gewijzigd.

Artikel 18

Indien gedeputeerde staten toepassing hebben gegeven aan artikel 9, derde lid, bepaalt Onze Minister bij de toekenning, bedoeld in artikel 17, dienovereenkomstig dat bedragen worden besteed aan de uitvoering van de in artikel 5, eerste lid, onderdelen e, f en g, genoemde delen van het programma of het voorlopige programma voor het eerste of tweede jaar.

Artikel 19

Bij het toekennen van de budgetten gelden, onverminderd artikel 18, uitsluitend de voorwaarden dat:

- a. het budgethoudende bestuursorgaan op zodanige wijze ten laste van de toegekende budgetten geldelijke steun verleent voor het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens, of voor het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen, dan wel het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband of de raad van een budgetbeherende gemeente op zodanige wijze ten laste van die budgetten besluit tot een van die activiteiten, dat op 31 december van een jaar, na vermindering van de niet bestede gelden met een bedrag ter hoogte van de toegekende budgetten ter uitvoering van het programma en het voorlopige programma voor op dat jaar volgende jaren, niet meer resteert dan een bedrag ter hoogte van het budget dat ter uitvoering van het programma voor dat jaar is toegekend;
- b. het budgethoudende bestuursorgaan Onze Minister op zijn eerste verzoek van alle door hem verlangde bescheiden inzage verleent en alle door hem verlangde inlichtingen verstrekt welke naar zijn redelijk oordeel noodzakelijk zijn voor een juist toezicht op de naleving van de gestelde voorwaarden;
- c. het budgethoudende bestuursorgaan elk bedrag dat beschikbaar komt als gevolg van een intrekking van een besluit tot verlening van geldelijke steun ten laste van een budget, aan dat budget toevoegt, en
- d. het budgethoudende bestuursorgaan afdeling 2 van dit hoofdstuk naleeft.

Artikel 20

Onze Minister maakt het besluit tot de toekenning, bedoeld in artikel 17, voor 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor het programma geldt, bekend aan het betrokken budgethoudende bestuursorgaan.

Artikel 21

1. Onze Minister betaalt een toegekend budget uit in twee jaarbedragen, die elk gelijk zijn aan de helft van dat budget.
2. De jaarbedragen worden uitbetaald in het tweede en derde kalenderjaar na het kalenderjaar waarvoor het programma gold ter uitvoering waarvan het betrokken budget is toegekend.
3. Onze Minister houdt bij de toepassing van het eerste en tweede lid op een door hem te bepalen wijze rekening met de bedragen die als gevolg van een onherroepelijk geworden besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking als bedoeld in artikel 29, zesde lid, 30 of 31 kunnen worden teruggevorderd.
4. Onze Minister kan van het eerste en tweede lid afwijken, indien de mate van beschikbaarheid van kasmiddelen daar naar zijn oordeel aanleiding toe geeft. Indien hij besluit bij die afwijking een betaling uit te

stellen, deelt hij het voornemen daartoe onverwijld aan de betrokken budgethoudende bestuursorganen mee. Hij geeft daarbij aan op welk tijdstip hij voornemens is de met het uitstel gemoeide bedragen alsnog te betalen. Het uitstel gaat niet eerder in dan acht weken nadat de in de tweede volzin bedoelde mededeling is gedaan.

AFDELING 2. DE BESTEDING VAN DE TOEGEKENDE BUDGETTEN

§ 1. Algemene voorwaarden

Artikel 22

1. Het budgethoudende bestuursorgaan kan ten laste van de toegekende budgetten geldelijke steun verlenen voor uitsluitend het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens of het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen.

2. Het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband en de raad van een budgetbeherende gemeente kunnen voorts ten laste van de toegekende budgetten besluiten tot uitsluitend een of meer van de in het eerste lid genoemde activiteiten.

Artikel 23

Het budgethoudende bestuursorgaan geeft toepassing aan artikel 22 op een zodanige wijze, dat:

- a. daardoor zo veel mogelijk wordt voldaan aan de behoefte aan woningen op het grondgebied van de ontvanger;
- b. daardoor de bouwtechnische kwaliteit van de huurwoningen binnen dat grondgebied op een zo hoog mogelijk peil wordt gebracht en gehouden;
- c. daarbij rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht van de binnen dat grondgebied werkzame sociale verhuurders;
- d. daarmee zo veel mogelijk wordt voldaan aan bij ministeriële regeling gestelde regels inzake de naar financiële draagkracht van de bewoners evenwichtige verdeling van de huurwoningen en
- e. daarmee wordt bevorderd dat de woningvoorraad in elke wijk en buurt binnen dat grondgebied naar prijsklasse zo gedifferentieerd mogelijk van samenstelling is.

Artikel 24

1. Het budgethoudende bestuursorgaan brengt een verordening in het belang van de volkshuisvesting tot stand, die in elk geval omvat:

- a. de doeleinden waarvoor dat bestuursorgaan geldelijke steun kan verlenen;
- b. degenen aan wie dat bestuursorgaan geldelijke steun kan verlenen;
- c. regels inzake de wijze van aanvragen van door dat bestuursorgaan te verlenen geldelijke steun;
- d. de bij de aanvraag over te leggen gegevens en bescheiden;
- e. de termijnen voor de beslissing omtrent de aanvraag;
- f. de gronden om geldelijke steun niet te verlenen, genoemd in de artikelen 25 en 26;
- g. de overige gronden om geldelijke steun niet te verlenen;
- h. de voorwaarde die geldt ingevolge artikel 27;
- i. de overige voorwaarden die gelden bij het verlenen van de geldelijke steun;
- j. regels inzake de totstandkoming van het bedrag van de geldelijke steun;
- k. de wijze waarop het budgethoudende bestuursorgaan de kosten

vaststelt van het bouwen van woningen, standplaatsen en woonwagens en van het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen, die voor geldelijke steun in aanmerking komen;

l. de termijnen voor de indiening van de gegevens en bescheiden in verband met de financiële en administratieve afwikkeling van de activiteiten waarvoor geldelijke steun is verleend;

m. de termijnen voor de beslissing omtrent de vaststelling van de geldelijke steun;

n. de wijze en het tijdstip of de tijdstippen van uitbetalen van de geldelijke steun en

o. de gronden waarop het budgethoudende bestuursorgaan een besluit tot het verlenen van geldelijke steun kan intrekken.

2. Uit de verordening, bedoeld in het eerste lid, blijkt dat de bepalingen die ingevolge de onderdelen a, f tot en met k en o van dat lid daarin worden opgenomen, van overeenkomstige toepassing zijn op besluiten als bedoeld in artikel 22, tweede lid.

3. Het budgethoudende bestuursorgaan neemt in de verordening, bedoeld in het eerste lid, voorts bepalingen op waaruit blijkt op welke wijze het uitvoering geeft aan artikel 23. Dat bestuursorgaan geeft daarbij in elk geval het verband aan tussen de criteria, genoemd in artikel 23, onderdelen a tot en met e, en de bepalingen die ingevolge het eerste lid, onderdelen a, b, f tot en met j en o in die verordening worden opgenomen.

4. Het hoogste bedrag voor de koopsom van een woning, of voor de koopsom van bouwrijpe grond vermeerderd met de aanneemsom van een woning, voor het verkrijgen in eigendom van welke woning het budgethoudende bestuursorgaan aan degene die een zodanige woning als eigenaar zal bewonen, geldelijke steun kan verlenen waarvan de hoogte afhankelijk is van het inkomen van die eigenaar, is het in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, genoemde bedrag. Indien het budgethoudende bestuursorgaan in de verordening, bedoeld in het eerste lid, bepaalt dat geldelijke steun als bedoeld in de eerste volzin kan worden verleend, maakt het in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, genoemde bedrag deel uit van de regels die het inzake de verlening van zodanige geldelijke steun stelt.

§ 2. Bijzondere voorwaarden

Artikel 25

Het budgethoudende bestuursorgaan geeft ten aanzien van het bouwen van of het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen geen toepassing aan artikel 22, indien:

a. die woningen niet geschikt of bestemd zijn om voortdurend door dezelfde persoon of personen te worden bewoond of

b. die woningen bestemd zijn voor of in gebruik zijn als ambts- of dienstwoning.

Artikel 26

1. Het budgethoudende bestuursorgaan geeft ten aanzien van het bouwen van een standplaats geen toepassing aan artikel 22, indien door het bouwen van die standplaats in de onmiddellijke nabijheid van andere standplaatsen het aantal bijeengelegene standplaatsen meer dan 15 zou komen te bedragen.

2. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van het budgethoudende bestuursorgaan toestaan dat dat bestuursorgaan van het eerste lid afwijkt. Zij stellen een door de provincie ingestelde commissie op het gebied van de volkshuisvesting, waarvan een inspecteur deel uitmaakt, in de

gelegenheid haar zienswijze omtrent de voorgenomen afwijking aan hen kenbaar te maken.

3. Gedeputeerde staten kunnen slechts toestaan dat het budgethoudende bestuursorgaan afwijkt van het eerste lid, indien:

a. de bouw van de standplaats samen met de bouw van andere standplaatsen in de onmiddellijke nabijheid daarvan strekt tot vervanging van een centrum als bedoeld in artikel 2 van de Woonwagewet, dat bij ministeriële regeling is aangewezen om te worden opgeheven of verkleind, en het budgethoudende bestuursorgaan een termijn heeft gesteld waarbinnen dat centrum moet zijn opgeheven of verkleind, en

b. het budgethoudende bestuursorgaan ten genoegen van gedeputeerde staten aannemelijk heeft gemaakt dat er, gelet op de ter plaatse geldende voorschriften inzake de ruimtelijke ordening, geen andere mogelijkheden zijn voor het bouwen van standplaatsen, of naar het oordeel van gedeputeerde staten het belang van de huisvesting van de bewoners van het betrokken centrum, bedoeld in onderdeel a, dan wel de maatschappelijke samenhang binnen die groep bewoners, die afwijking noodzakelijk maakt.

4. Gedeputeerde staten delen een toestemming als bedoeld in het tweede lid mee aan Onze Minister.

Artikel 27

1. Bij toepassing van artikel 22 ten aanzien van het treffen van ingrijpende voorzieningen aan een woning gelden de voorwaarden dat:

a. de kosten van de voorzieningen meer bedragen dan f 50 000 en

b. de warmteweerstand van de gevel en het dak na het treffen van de voorzieningen gelijk is aan of hoger is dan $1,3 \text{ m}^2\text{kW}$.

2. Ingeval de toepassing, bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft op een aantal administratief in een plan voor het treffen van ingrijpende voorzieningen samengevoegde woningen, en aan die woningen voorzieningen worden getroffen die in financieel opzicht met elkaar vergelijkbaar zijn, wordt aan het eerste lid, onderdeel a, voldaan, indien de gemiddelde kosten van de voorzieningen aan de in dat plan opgenomen woningen meer bedragen dan f 50 000.

3. Het budgethoudende bestuursorgaan kan slechts afwijken van het eerste lid, aanhef en onderdeel b, indien:

a. de gevel niet geschikt is voor het daaraan aanbrengen van spouwmuurisolatie;

b. het dak niet geschikt is voor het aanbrengen van isolatie tussen de dakbedekking en het dakbeschot of

c. de betrokken woning een beschermd monument is in de zin van artikel 3 van de Monumentenwet 1988, door het treffen van de voorzieningen onder naleving van dat onderdeel dat monument zou worden gewijzigd en om die reden daarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 11 van die wet zou worden verleend.

4. Indien het treffen van de voorzieningen leidt tot bouwkundige splitsing van een woning of samenvoeging van woningen, wordt voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel a, het aantal in het plan opgenomen woningen gesteld op het geprojecteerde aantal woningen na die splitsing of samenvoeging.

§ 3. Verantwoording

Artikel 28

1. Het budgethoudende bestuursorgaan doet jaarlijks voor 15 september een verslag met betrekking tot de toepassing van artikel 22 in het op die datum laatstelijk verstreken kalenderjaar aan Onze Minister

toekomen, op een formulier volgens het model in bijlage I bij dit besluit met bijbehorende toelichting.

2. Het budgethoudende bestuursorgaan neemt in het verslag, bedoeld in het eerste lid, een uiteenzetting op, waarin het aangeeft op welke wijze de ontvanger bij de besteding van het betrokken budget toepassing heeft gegeven aan de criteria, genoemd in artikel 23, onderdelen a tot en met e, en waarin het aannemelijk maakt dat de ontvanger daarmee artikel 23 heeft nageleefd.

3. Het verslag, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid van dat verslag en omtrent de naleving van de voorwaarden, welke verklaring is afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De verklaring wordt opgesteld met inachtneming van bijlage II bij dit besluit.

4. De accountant die de in het derde lid bedoelde verklaring afgeeft, onderzoekt of de in het tweede lid bedoelde uiteenzetting, voor zover hij dat kan beoordelen, overeenkomstig het tweede lid is opgesteld. Hij stelt voorts een verslag van bevindingen op, waarin hij de hem gebleken tekortkomingen van die uiteenzetting en van het verslag, bedoeld in het eerste lid, vermeldt en toelicht.

Artikel 29

1. Onze Minister bevestigt binnen vier weken de ontvangst van de in artikel 28 bedoelde bescheiden. Hij zendt een afschrift van die bescheiden aan de betrokken gedeputeerde staten.

2. Indien een of meer van de in artikel 28 bedoelde bescheiden niet of naar het oordeel van Onze Minister onvolledig zijn verstrekt, doet hij daarvan mededeling aan het budgethoudende bestuursorgaan binnen acht weken na het verstrijken van de in artikel 28, eerste lid, bedoelde dag onderscheidenlijk na ontvangst van die bescheiden.

3. Onze Minister stelt bij de in het tweede lid bedoelde mededeling een termijn van ten hoogste acht weken waarbinnen de ontbrekende bescheiden alsnog moeten worden verstrekt.

4. Indien het budgethoudende bestuursorgaan de ontbrekende bescheiden niet binnen de krachtens het derde lid gestelde termijn verstrekt, kan Onze Minister de in artikel 21 bedoelde uitbetaling opschorten.

5. De opschorting wordt opgeheven op het tijdstip waarop naar het oordeel van Onze Minister blijkt dat de ontbrekende bescheiden alsnog zijn verstrekt. Het door de opschorting niet uitbetaalde bedrag wordt terstond na de opheffing van de opschorting uitbetaald, of zo spoedig als daarvoor kasmiddelen beschikbaar zijn, doch uiterlijk zes maanden na die opheffing.

6. Indien het budgethoudende bestuursorgaan een jaar na de in artikel 28, eerste lid, bedoelde dag de ontbrekende bescheiden niet heeft verstrekt, kan Onze Minister het besluit tot toekenning van het betrokken budget geheel of gedeeltelijk intrekken. Indien hij daartoe overgaat, stelt hij de hoogte van het in te trekken bedrag vast.

AFDELING 3. NALEVING VAN DE VOORWAARDEN

Artikel 30

1. Onze Minister kan, uiterlijk zes maanden na de ontvangst van de volledige in artikel 28 bedoelde bescheiden, een besluit tot toekenning van een budget geheel of gedeeltelijk intrekken, voor zover naar zijn oordeel:

a. niet is voldaan aan de bij of krachtens dit besluit gestelde voorwaarden, met uitzondering van de voorwaarde, genoemd in artikel 23;

b. het verslag, bedoeld in artikel 28, eerste lid, met uitzondering van de uiteenzetting, bedoeld in artikel 28, tweede lid, daartoe aanleiding geeft, of

c. de verklaring, bedoeld in artikel 28, derde lid, voor zover deze betrekking heeft op de getrouwheid van dat verslag en de naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde voorwaarden, met uitzondering van de voorwaarde, genoemd in artikel 23, daartoe aanleiding geeft.

2. Indien Onze Minister uitvoering geeft aan het eerste lid, stelt hij de hoogte van het in te trekken bedrag vast en geeft hij daarbij aan op welk besluit de intrekking betrekking heeft.

Artikel 31

1. Onze Minister kan een besluit tot toekenning van een budget voorts geheel of gedeeltelijk intrekken, indien:

a. de gegevens op grond waarvan dat budget is toegekend zodanig onjuist blijken te zijn dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;

b. de omstandigheden sedert het tijdstip waarop dat budget is toegekend zodanig zijn gewijzigd, dat:

1°. het budgethoudende bestuursorgaan redelijkerwijs niet of niet tijdig in staat is ten laste van dat budget of een belangrijk deel daarvan op zodanige wijze geldelijke steun te verlenen voor het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens of het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen, dat wordt voldaan aan de voorwaarden, gesteld bij of krachtens dit besluit, of

2°. het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband of de raad van een budgetbeherende gemeente redelijkerwijs niet of niet tijdig in staat is ten laste van dat budget of een belangrijk deel daarvan op zodanige wijze te besluiten tot een van de activiteiten, genoemd onder 1°, dat wordt voldaan aan de voorwaarden, gesteld bij of krachtens dit besluit, of

c. niet binnen de krachtens artikel 2, tweede lid, derde volzin, gestelde termijn gevolg is gegeven aan een aanwijzing als bedoeld in de eerste volzin van dat lid.

2. Artikel 30, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 32

Onze Minister kan, in afwijking van artikel 4, derde lid, zijn bevindingen naar aanleiding van de toepassing van artikel 12, van het verslag, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de uiteenzetting, bedoeld in artikel 28, tweede lid, of van de verklaring, bedoeld in artikel 28, derde lid, betrekken bij de vaststelling van de formules volgens artikel 4, tweede lid.

HOOFDSTUK IV. VERDERE BEPALINGEN

Artikel 33

1. Onze Minister kan, volgens bij ministeriële regeling te stellen regels, geldelijke steun verlenen voor andere doeleinden, de volkshuisvesting betreffende, dan de doeleinden waarvoor op voet van hoofdstuk III van dit besluit geldelijke steun wordt verleend.

2. Indien een ministeriële regeling als bedoeld in het eerste lid tot stand komt, bevat deze in elk geval regels inzake:

a. de doeleinden waarvoor de geldelijke steun kan worden verleend;

- b. degenen aan wie de geldelijke steun kan worden verleend;
 - c. de wijze van aanvragen van de geldelijke steun;
 - d. de bij de aanvraag over te leggen gegevens en bescheiden;
 - e. de termijnen voor de beslissing omtrent de aanvraag;
 - f. de gronden om geldelijke steun niet te verlenen;
 - g. de voorwaarden die gelden bij het verlenen van de geldelijke steun;
 - h. de totstandkoming van het bedrag van de geldelijke steun;
 - i. de termijnen voor de beslissing omtrent de vaststelling van de geldelijke steun;
 - j. de wijze en het tijdstip of de tijdstippen van uitbetalen van de geldelijke steun en
 - k. de gronden waarop Onze Minister besluiten tot verlening van geldelijke steun kan intrekken.
3. Indien geldelijke steun als bedoeld in het eerste lid anders dan op aanvraag wordt verleend, bevat de daarop betrekking hebbende ministeriële regeling, in plaats van regels inzake de onderwerpen, genoemd in het tweede lid, onderdelen c tot en met f, regels inzake de wijze waarop die verlening plaatsvindt.

Artikel 34

1. De vrijdom van legesheffing, van de kosten van legalisatie en van griffiekosten ten aanzien van stukken als bedoeld in artikel 88 van de Woningwet, is van toepassing op door sociale verhuurders te verhuren woningen, standplaatsen en woonwagens, alsmede op woningen, beheerd door een sociale verhuurder, waaraan ingrijpende voorzieningen worden getroffen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een heffing die strekt tot gehele of gedeeltelijke vergoeding van financiële risico's, verband houdende met de besteding van budgetten op voet van dit besluit of met verlening van geldelijke steun op voet van een van de artikelen 74 tot en met 78 of 80 van de Woningwet.
3. Een heffing als bedoeld in het tweede lid is niet toegestaan, indien deze ertoe leidt dat een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 70 van de Woningwet geen vrije keuze kan maken uit de haar aangeboden leningen of garanties.

Artikel 35

1. Onze Minister kan van dit besluit afwijken of afwijking daarvan toestaan ten behoeve van experimenten die naar zijn oordeel in het belang van de volkshuisvesting zijn.
2. Onze Minister kan bepalen dat een afwijking als bedoeld in het eerste lid van kracht blijft in gevallen dat het experiment is afgesloten, hij dat experiment als zodanig geslaagd beschouwt dat dit naar zijn oordeel tot wijziging van dit besluit zou moeten leiden, en die wijziging nog niet van kracht is geworden en in werking is getreden.

HOOFDSTUK V. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

§ 1. Overgangsbepalingen

Artikel 36

1. De artikelen 1, eerste lid, onderdelen a, b, c, f en h, en tweede lid, en 3 tot en met 16 van het Besluit woninggebonden subsidies vervallen.
2. Het Besluit woninggebonden subsidies wordt met ingang van 1 januari 1995 ingetrokken.
3. Op de verdeling van het programma voor te bouwen woningen,

standplaatsen en woonwagens en te treffen ingrijpende voorzieningen aan woningen en standplaatsen voor 1992, 1993 en 1994 blijft het Besluit woninggebonden subsidies van toepassing zoals het ten aanzien van het betrokken kalenderjaar luidde.

4. Op de berekeningen voor en de toekenningen aan budgetbeherende gemeenten, budgetbeherende samenwerkingsverbanden en budgetbeherende provincies in de zin van het Besluit woninggebonden subsidies van budgetten in de zin van dat besluit voor 1992, 1993 en 1994, alsmede de verslaglegging over de besteding van die budgetten, blijft dat besluit van toepassing zoals het ten aanzien van het betrokken kalenderjaar luidde.

5. Op de door Onze Minister op voet van artikel 24, eerste of derde lid, van het Besluit woninggebonden subsidies verleende geldelijke steun blijft dat besluit van toepassing, zoals het luidde op het tijdstip van verlening van die geldelijke steun.

6. Het nemen van besluiten tot verlening, vaststelling, wijziging of gehele of gedeeltelijke intrekking van geldelijke steun ten laste van budgetten als bedoeld in het vierde lid, of van geldelijke steun als bedoeld in het vijfde lid, geschieden door het budgethoudende bestuursorgaan dat toepassing geeft aan artikel 22.

Artikel 37

1. Het budgethoudende bestuursorgaan voegt aan het budget ter uitvoering van het programma voor 1995 het bedrag toe dat op 31 december 1994 resteert van de op voet van het Besluit woninggebonden subsidies toegekende budgetten.

2. Het budgethoudende bestuursorgaan voegt aan het laatstelijk op voet van dit besluit toegekende budget ter uitvoering van het programma toe elk bedrag dat beschikbaar komt als gevolg van:

a. een intrekking van een besluit, genomen krachtens artikel 24, eerste of derde lid, 28, 32, eerste lid, 38, 42, eerste lid, 45, eerste of tweede lid, 48, eerste of tweede lid, of 49 van het Besluit woninggebonden subsidies, of

b. een verlaging van de hoofdsom krachtens artikel 37, vierde lid, van het Besluit woninggebonden subsidies.

3. Toevoegingen als bedoeld in het eerste en tweede lid geschieden door het budgethoudende bestuursorgaan dat toepassing geeft aan artikel 22.

4. Op de besteding van de in het eerste en tweede lid bedoelde bedragen is dit besluit van overeenkomstige toepassing.

Artikel 38

1. De raad van elke gemeente die met ingang van 1 januari 1995, of met ingang van enig later tijdstip, deel uitmaakt van een regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband, en voordien budgetbeherende gemeente was, draagt het bedrag dat op dat tijdstip resteert van de aan die gemeente toegekende budgetten over aan dat openbaar lichaam of samenwerkingsverband. De raad van de betrokken gemeente voert dat bedrag, onder de betrokken posten «Restant budget», op in het verslag, bedoeld in artikel 12, onderdeel g, onder 1°, van het Besluit woninggebonden subsidies, of in het verslag, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van dit besluit.

2. Het algemeen bestuur van het betrokken regionaal openbaar lichaam of budgetbeherende samenwerkingsverband voert het in het eerste lid bedoelde bedrag, onder de post «Restant budgetten vorige jaren», op in het betrokken verslag, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van dit besluit.

Artikel 39

In afwijking van de artikelen 17 en 20 kan Onze Minister:

- a. een besluit tot toekenning van een budget ter uitvoering van het programma voor 1995 en gedeelten van budgetten ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1996 en 1997 aan het betrokken budgethoudende bestuursorgaan bekendmaken tot en met 31 december 1994;
- b. een besluit tot toekenning van uitsluitend een budget ter uitvoering van het programma voor 1995 aan het betrokken budgethoudende bestuursorgaan bekendmaken tot en met 31 december 1994, of
- c. een besluit tot toekenning van uitsluitend gedeelten van budgetten ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1996 en 1997 aan het betrokken budgethoudende bestuursorgaan bekendmaken tot en met 30 juni 1995.

Artikel 40

1. Een voor de datum van het van toepassing worden van de artikelen 1 tot en met 21 plaatsgevonden hebbende verdeling in het voorlopige programma voor 1995 tot en met 1998, en van het programma voor 1995 en het voorlopige programma voor 1996, 1997 en 1998, staat gelijk aan een verdeling daarin en daarvan ingevolge dit besluit, indien eerstbedoelde verdeling is geschied op een gelijke wijze als voor een zodanige verdeling in de artikelen 3 tot en met 14 is bepaald.

2. Een voor de datum van het van toepassing worden van de artikelen 1 tot en met 21 plaatsgevonden hebbende vaststelling van een budget ter uitvoering van het programma voor 1995 en het voorlopige programma voor 1996, 1997 en 1998 staat gelijk aan een vaststelling daarvan ingevolge dit besluit, indien eerstbedoelde vaststelling is geschied op een gelijke wijze als voor een zodanige vaststelling in artikel 15 is bepaald.

3. Een voor de datum van het van toepassing worden van de artikelen 1 tot en met 21 plaatsgevonden hebbende wijziging van het programma voor 1995, van het voorlopige programma voor 1996, 1997 en 1998, van de verdeling van dat programma of voorlopige programma, of van het budget ter uitvoering van dat programma en het voorlopige programma voor 1996 en 1997, als gevolg van afwijking van de bedragen die voor geldelijke steun voor de betrokken delen van dat programma of voorlopige programma in de begrotingswet voor 1995 zijn opgenomen, ten opzichte van de bedragen die bij de indiening van de rijksbegroting voor 1995 daarvoor waren gereserveerd, staat gelijk aan een wijziging daarvan ingevolge dit besluit, indien eerstbedoelde wijziging is geschied op een gelijke wijze als voor een zodanige wijziging in artikel 16 is bepaald.

Artikel 41

Het budgethoudende bestuursorgaan kondigt voor 1 juli 1995 een verordening af, waarbij het de verordening, bedoeld in artikel 12, onderdeel a, van het Besluit woninggebonden subsidies zodanig wijzigt, dat deze voldoet aan artikel 24 van dit besluit. Tot genoemde datum wordt aan artikel 24 van dit besluit voldaan, indien laatstbedoelde verordening voldoet aan het Besluit woninggebonden subsidies zoals dat laatstelijk voor de intrekking daarvan luidde.

Artikel 42

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 33 van dit besluit berusten de ministeriële regelingen, gegeven krachtens artikel 52 van het Besluit woninggebonden subsidies, op eerstgenoemd artikel.

Artikel 43

1. Het koninklijk besluit van 9 oktober 1992 (Stb. 554)¹, houdende wijziging van het Besluit woninggebonden subsidies, wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen I tot en met V vervallen.

B

In artikel VI wordt «onderdeel h» telkens vervangen door: onderdeel g.

C

De artikelen VII tot en met XIV vervallen.

2. Het in het eerste lid eerstgenoemde besluit wordt met ingang van 1 januari 1997 ingetrokken.

Artikel 44

In artikel 27 van het Besluit beheer sociale-huursector² wordt «een registeraccountant als bedoeld in artikel 55 van de Wet op de Registeraccountants, aan een accountant die een vergunning heeft als bedoeld in artikel 70b, eerste lid, onderdeel b, van die wet» vervangen door: een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 45

In artikel 7a van het Financiële-Verhoudingsbesluit 1984³ wordt «Stb. 1991, 440)» vervangen door: , dan wel artikel 22 van het Besluit woninggebonden subsidies 1995.

§ 2. Slotbepalingen

Artikel 46

1. De artikelen 1 tot en met 21 en 36 tot en met 44 treden in werking met ingang van de dag die twee maanden ligt na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst en werken terug tot en met de dag na die datum.

2. De artikelen 22 tot en met 35 treden in werking met ingang van 1 januari 1995.

3. Artikel 45 treedt in werking met ingang van de tweeëndertigste dag, volgende op de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel 47

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit woninggebonden subsidies 1995.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 8 november 1994, nr. 215

¹ Gewijzigd bij besluit van 2 november 1993, Stb. 583

² Stb. 1992, 555, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 2 november 1993, Stb. 583

³ Stb. 1983, 700, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 8 december 1993, Stb. 663

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 6 oktober 1994

Beatrix

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
D. K. J. Tommel

Uitgegeven de *achttiende* oktober 1994

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

VERSLAG OVER HET JAAR

Model, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

De op dit formulier gevraagde gegevens kunnen ook worden verstrekt door toezending van de jaarrekening, indien de gevraagde gegevens op een afzonderlijke staat daarbij zijn aangegeven.

Totaal toegekend budget: f

Restantbudgetten vorige jaren: + f

Onherroepelijk geworden besluiten van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer tot intrekking als bedoeld in artikel 29, zesde lid, 30 of 31 van het Besluit woninggebonden subsidies 1995:

- f

Totaal beschikbaar budget:

f

Besluiten tot het bouwen van woningen, standplaatsen, woonwagens of ingrijpende voorzieningen aan woningen of het verlenen van geldelijke steun daarvoor ten laste van het beschikbaar budget, gespecificeerd volgens de tabellen A tot en met E, ten bedrage van:

- f

Besluiten tot intrekking van besluiten voor het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens of ingrijpende voorzieningen aan woningen of standplaatsen of het verlenen van geldelijke steun daarvoor, die waren genomen ten laste van het beschikbaar budget of ten laste van een op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 toegekend budget, gespecificeerd volgens tabel F, ten bedrage van:

+ f

Besluiten omtrent vaststelling andere hoogte geldelijke steun voor het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens of ingrijpende voorzieningen aan woningen of standplaatsen of het verlenen van geldelijke steun dan in een eerder besluit dat was genomen ten laste van een op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 toegekend budget, waarbij het verschil bedraagt:

+/- f

Extra toegekend budget als gevolg van een onherroepelijk geworden besluit van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

+ f

Totaal restant budget:

f

Indien het totaal restant budget, na vermindering met een bedrag ter hoogte van de toegekende budgetten ter uitvoering van het programma en het voorlopige programma voor de jaren die volgen op het verslagjaar, op 31 december van het verslagjaar meer bedraagt dan het budget ter

uitvoering van het programma voor het verslagjaar, wordt het verschil teruggevorderd.

Tabel A. Afgegeven beschikkingen voor woningen met stimuleringspremie (1) en/of geldelijke steun wegens plaatselijk verschillende omstandigheden (2)

Subsidie per woning	Stichtingskostenklasse											
	< f 159 000				f 159 000–f 227 000				> f 227 000			
	uitleglocatie (3)		bsg (4)		uitleglocatie (3)		bsg (4)		uitleglocatie (3)		bsg (4)	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
< f 5000												
5000–10 000												
10 000–20 000												
20 000–30 000												
> 30 000												

Tabel B. Afgegeven beschikkingen voor woningen met geldelijke steun ten behoeve van de bereikbaarheid voor de doelgroep (5)

bijdrage	huur				koop				totaal			
	uitleglocatie (3)		bsg (4)		uitleglocatie (3)		bsg (4)					
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
< f 5000												
5000–10 000												
10 000–20 000												
> f 20 000												

Tabel C. Overzicht uitleglocaties

locatie	totaal aantal woningen volgens uitbreidingsplan
---------	---

Tabel D. Afgegeven beschikkingen voor ingrijpende voorzieningen aan woningen

bedragen in guldens	Kosten van ingreep			
Gemiddelde subsidie per woning	< f 50 000 (igv cluster- ring ogv art. 27, tweede lid, BWS 1995)	50 000– 60 000	60 000– 70 000	» f 70 000
< f 5000	*			
f 5000–f 10 000				
f 10 000–f 20 000				
f 20 000–f 30 000				
> f 30 000				

* aantal woningen en totaal bedrag

Tabel E. Afgegeven beschikkingen voor standplaatsen en woonwagens

	aantal waarvoor beschikking is afge- geven	totaal bedrag subsidies o.g.v. art. 22 BWS 1995
woonwagens		
standplaatsen		

Tabel F. Ingetrokken beschikkingen (inclusief beschikkingen op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992)

	aantal waarvoor beschikking is inge- trokken	totaal met intrekkin- gen gemoeid bedrag
woningen < f 159 000		
woningen f 159 000-f 227 000		
woningen > f 227 000		
ingrijpende voorzieningen		
woonwagens		
standplaatsen		

Verklaring voetnoten in de tabellen:

(1) stimuleringspremie = geldelijke steun die, los van plaatselijke omstandigheden of bereikbaarheid voor de doelgroep, wordt verleend ter bevordering van de bouw of de ingrijpende voorzieningen

(2) geldelijke steun wegens plaatselijk verschillende omstandigheden = hieronder valt bijvoorbeeld geldelijke steun ten behoeve van de fundering, geldelijke steun ten behoeve van de bouwplaats en geldelijke steun wegens regionaal verschillende marktomstandigheden

(3) uitleglocatie = locatie die door de ontvanger is aangegeven als locatie buiten bestaand stedelijk gebied

(4) bsg (bestaand stedelijk gebied) = gebied dat geen uitleglocatie is

(5) doelgroep = personen die door hun inkomen of door andere omstandigheden moeilijkheden ondervinden bij het vinden van hun passende huisvesting

Toelichting op de tabellen:

.....

Uiteenzetting, bedoeld in artikel 28, tweede lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

Hieronder moet per criterium als bedoeld in artikel 23, onderdelen a tot en met e, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995 aannemelijk worden gemaakt dat genoemd artikel is nageleefd.

ACCOUNTANTSVERKLARING OVER HET JAAR

Protocol voor accountantsverklaringen in het kader van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

Specifiek van toepassing zijnde regelgeving:

- Besluit woninggebonden subsidies 1995

Richtlijnen

1. De accountantsverklaring wordt afgegeven met als doel de vaststelling van de rechtmatige naleving van de voorschriften, gesteld bij de ingevolge artikel 17 van het Besluit woninggebonden subsidies 1995 toegekende budgetten en de deugdelijkheid van de verstrekte gegevens.

2. De accountant controleert daartoe aan de hand van een verslag van het budgethoudende bestuursorgaan met bijbehorende toelichting als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995 of, als aangegeven in bijlage I bij dat besluit, van de jaarrekening van de ontvanger, in elk geval of:

a. overeenkomstig genoemd besluit is besloten tot het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen en tot het verlenen van geldelijke steun daarvoor ten laste van het budget dat ter uitvoering van het programma voor het verslagjaar is toegekend;

b. de opgave van genomen besluiten tot het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen en tot het verlenen van geldelijke steun daarvoor ten laste van dat budget, en van besluiten tot vaststelling van een andere hoogte of intrekking van die geldelijke steun, juist en volledig is;

c. de uiteenzetting, bedoeld in artikel 28, tweede lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995, voor zover hij dat kan beoordelen overeenkomstig dat lid is opgesteld en

d. de gestelde voorwaarden zijn nageleefd, met dien verstande dat hij de naleving van de voorwaarde, bedoeld in artikel 23 van het Besluit woninggebonden subsidies 1995, slechts controleert voor zover hij dat kan beoordelen.

3. Afwijkingen van en bevindingen bij het hierboven vermelde worden in een rapport van bevindingen bij de accountantsverklaring tot uitdrukking gebracht. Indien de rechtmatigheid niet voldoende gewaarborgd is, geeft hij daarin tevens een oordeel over de mate waarin de financiële processen op orde zijn.

4. Een goedkeurende accountantsverklaring wordt opgesteld overeenkomstig het in deze bijlage opgenomen model of, indien verslag wordt gedaan door toezending van de jaarrekening van de ontvanger, de bewoordingen die bij die jaarrekening daarvoor gebruikelijk zijn. Een accountantsverklaring kan slechts goedkeurend zijn, indien naar het oordeel van de accountant in de besluiten, bedoeld in punt 2, onderdeel a, de som van de fouten niet meer dan één procent bedraagt van het budget dat ter uitvoering van het programma voor het verslagjaar is toegekend. Dit percentage kan bij ministeriële regeling worden gewijzigd.

5. Een accountantsverklaring die niet goedkeurend is, sluit zo veel mogelijk aan op de indeling die in het in deze bijlage opgenomen model is gegeven, en wordt ingericht met inachtneming van de door het Nederlands Instituut van Registeraccountants vastgestelde gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants, dan wel van de door de

Model van een goedkeurende accountantsverklaring bij het verslag, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

Wij hebben het in artikel 28, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies 1995 bedoelde verslag van het budgethoudende bestuursorgaan (naam) van (datum) gecontroleerd met inachtneming van het protocol, opgenomen in bijlage II bij dat besluit.

Op grond van deze controle zijn wij van oordeel, dat:

- a. (juiste weergave) de in het verslag opgenomen gegevens omtrent het budget dat ter uitvoering van het programma voor het verslagjaar is toegekend, omtrent besluiten tot het bouwen van woningen, standplaatsen of woonwagens en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen en tot het verlenen van geldelijke steun daarvoor ten laste van dat budget, en omtrent besluiten tot vaststelling van een andere hoogte of intrekking van die geldelijke steun, juist en volledig zijn weergegeven en
- b. (rechtmatigheid) bij die besluiten de in het Besluit woninggebonden subsidies 1995 gestelde voorwaarden zijn nageleefd.

Deze verklaring wordt afgegeven ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente (naam), het dagelijks bestuur van (aanduiding regionaal openbaar lichaam of budgetbeherend samenwerkingsverband), of gedeputeerde staten van de provincie (naam).

(plaatsnaam, datum)

(naam accountant en ondertekening)

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

Hoofdstuk I. Inleiding

§ 1. Doelstellingen

Het onderhavige besluit strekt tot uitvoering van de bepalingen in de Woningwet, voor zover deze betrekking hebben op de verlening van geldelijke steun van rijkswege ter bevordering van de bouw van woningen, woonwagens en standplaatsen en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen, alsmede de programmering die daaraan voorafgaat. Het besluit vindt zijn beleidsmatige grondslag in de Nota Volkshuisvesting in de jaren negentig (Kamerstukken II 1988/89, 20 691, nr. 3) en de nadere accentuering van de in die nota vervatte beleidslijnen, als neergelegd in de reactie op het Trendrapport volkshuisvesting 1992 (hierna: de Trendbrief).

Het onderhavige besluit betreft een volledige herziening van het met ingang van 1 januari 1992 in werking getreden Besluit woninggebonden subsidies. Laatstbedoeld besluit wordt met het onderhavige besluit ingetrokken en hierna in deze nota van toelichting aangehaald als het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. Met uitzondering van enkele overgangsbepalingen voor bijvoorbeeld de spaarsaldi blijft dat besluit van toepassing op de verlening van geldelijke steun die reeds op voet van dat besluit heeft plaatsgevonden.

Hoofddoelstelling van het volkshuisvestingsbeleid is de zorg voor voldoende, passende huisvesting. In de Trendbrief is deze doelstelling met de sleutelbegrippen beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit nader ingevuld. De randvoorwaarden voor de implementatie van het beleid zijn eveneens aangegeven: de nadruk ligt op het zelfplossend vermogen van bewoners, gemeenten, woningcorporaties en andere bij de volkshuisvesting betrokken partijen. Daarnaast dient de woningvoorraad zo doelmatig mogelijk te worden benut, teneinde het rendement van het daarin besloten kapitaal te verhogen.

De met de Trendbrief gegeven nadere accentuering van de ingezette beleidslijnen staat in het teken van de beweging van generieke naar specifieke toedeling van (geldelijke) middelen. Hiermee wordt een doelmatiger inzet van middelen nagestreefd, namelijk slechts daar waar de hoofddoelstelling van beleid in gevaar komt en het zelfplossend vermogen van de partijen tekort schiet. Tevens wordt een meer gerichte toedeling van middelen op regionaal niveau bevorderd.

Met het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 werd een eerste fundamentele stap gezet in de richting van duurzame decentralisatie van taken naar gemeenten en werd na de wijziging met ingang van 1 januari 1993 vorm gegeven aan de regionalisering van het budgethouderschap. De Huisvestingswet en het Besluit beheer sociale-huursector leggen de verantwoordelijkheid voor de woonruimteverdeling en taken met betrekking tot het toezicht op de sociale verhuurders bij de gemeenten en bieden mogelijkheden om op regionaal niveau tot oplossingen te komen.

In de brief aan de Tweede Kamer van 27 april 1992 over de algemene bedrijfsreserve van sociale verhuurders (Kamerstukken II 1991/92, 22 300 XI, nr. 69) is gesteld dat in de loop van de jaren negentig de sociale-huursector als een zichzelf bedruipende sector zal moeten kunnen opereren onder handhaving van de sociale taakstelling. Onder invloed van de gunstige renteparameter blijkt de exploitatie van nieuwe woningen in de sociale-huursector al vanaf 1995 zonder bijdragen van het Rijk haalbaar.

Op grond van de artikelen 116 en 182 van de Gemeentewet is overleg over dit besluit voorgeschreven met de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën, omdat het de nadere uitwerking van een specifieke uitkering betreft. Dit overleg heeft plaatsgevonden en tot overeenstemming geleid.

Bij de totstandkoming van het onderhavige besluit zijn de resultaten van de evaluatie van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 betrokken.

§ 2. Opzet van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

Dit besluit is als volgt opgebouwd.

Hoofdstuk I bevat definities, waaronder een omschrijving van de mogelijke budgethouders.

Hoofdstuk II bevat bepalingen inzake de programmering, de wijze waarop de budgetten worden berekend en de verdeling van de budgetten.

Hoofdstuk III gaat in op de wijze van toekenning van budgetten van rijkswege, de besteding door de budgethouders van die budgetten en de naleving van de gestelde voorwaarden. In dit hoofdstuk zijn enkele specifieke bestedingsvoorwaarden opgenomen, alsmede de wijze waarop de budgethouder jaarlijks aan het Rijk verantwoording dient af te leggen over de besteding van de budgetten.

Hoofdstuk IV bevat een aantal overige bepalingen, waaronder bepalingen inzake geldelijke steun die anders dan via de budgetten kan worden verleend.

Tenslotte bevat hoofdstuk V een aantal overgangs- en slotbepalingen.

Dit besluit bevat voorts een tweetal bijlagen.

Dit hoofdstuk gaat in de volgende paragrafen nog in op de algemene karakteristiek van dit besluit, het beleidskader en de over dit besluit uitgebrachte adviezen.

Hoofdstuk II gaat in op de hoofdlijnen van dit besluit. Achtereenvolgens komen aan de orde de algemene beleidscriteria, de verantwoordelijkheidsverdeling, de regionalisering, de positie van de provincies en de bestedingsvoorwaarden.

In hoofdstuk III wordt ingegaan op de programmering, de wijze waarop de budgetten worden berekend en de verdeling van de budgetten over de budgethouders.

Hoofdstuk IV gaat in op de onderscheiden budgethouders, de wijze van vaststelling van de budgetten en de doelstellingen van de toe te kennen budgetten.

Hoofdstuk V is gewijd aan de voorwaarden die zijn verbonden aan de besteding van de toegekende budgetten door de budgethouders en de controle op de naleving daarvan.

§ 3. Algemene karakteristiek

Met het onderhavige besluit wordt een belangrijke omslag gemarkeerd in het beleid ten aanzien van de verlening van woninggebonden subsidies. Het streven naar een zo doelmatig mogelijke inzet van middelen ligt er aan ten grondslag. Dit zal gebeuren met minder middelen dan er beschikbaar waren onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Tegelijkertijd is de beleidsvrijheid van de niet-centrale overheden aanzienlijk verruimd. Ook zijn bepaalde beleidstaken – soms binnen randvoorwaarden – aan die overheden opgedragen, in de overtuiging dat zij beter dan de rijksoverheid zorg kunnen dragen voor een maximaal rendement van woninggebonden subsidies.

Zo is aan de provincie de verplichting opgelegd om niet alleen over aantallen woningen, standplaatsen, woonwagens en ingrijpende

voorzieningen aan woningen te adviseren, maar ook over de hoogte van de toe te kennen budgetten. Voorheen werden die budgetten door het Rijk berekend door middel van een fijnmazig en tamelijk omvangrijk stelsel van cijfermatige aannames, dat integraal in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 en de bijbehorende ministeriële regeling was opgenomen. Dit stelsel is aanzienlijk vereenvoudigd en leidt nog slechts tot de bepaling van totaalbedragen per provincie. De provincies stellen binnen het kader van die totaalbedragen in beginsel zelf de normbedragen vast op een wijze die zij met het oog op een doelmatige inzet van de middelen verkiezen. Hiermee is het beleid rond de vaststelling van de budgetten gedecentraliseerd, onder een aanzienlijke vermindering van rijksregels ter zake.

De grotere beleidsarmslag van de (samenwerkingsverbanden van) gemeenten blijkt met name uit het vervallen van de zogenoemde schotten in het budget, waardoor de bepaling van de bestemming van het budget een zuiver plaatselijke aangelegenheid wordt en het vervallen van een groot aantal bestedingsvoorwaarden die voorheen aan bepaalde subsidiecategorieën verbonden waren. Daarnaast wordt meerjarige zekerheid geboden over de hoogte van het budget. Ook deze veranderingen hebben geleid tot decentralisatie van beleidsbepaling en -uitvoering en vermindering van rijksregels.

De bestuurlijke lasten van de niet-centrale overheden veranderen hierdoor naar verwachting niet sterk qua omvang. Wel kan worden vastgesteld dat die lasten naar hun aard verschuiven van uitvoering van beleid naar bepaling van beleid, en dat de ruimte om in autonomie te handelen toeneemt ten koste van het handelen in medebewind.

De rijksbemoeienis is beperkt tot een sturing op hoofdlijnen. Het zwaartepunt daarbij ligt op in dit besluit in algemene termen verwoorde beleidscriteria, hierna als kerncriteria aangeduid, die zowel ten grondslag liggen aan de verdeling in het voorlopige programma over de provincies, als ten grondslag dienen te liggen aan het provinciale verdeeladvies en de besteding van de budgetten door de (samenwerkingsverbanden van) gemeenten. Deze kerncriteria komen in de plaats van de voorwaarden, de schotten tussen de budgetten en het eveneens vervallen fijnmazige stelsel van aannames die aan de berekening van het budget ten grondslag lagen. De bestuurlijke lasten voor de rijksoverheid nemen dan ook naar verwachting af.

Het ligt niet in de bedoeling dat het beleid nader wordt uitgewerkt in ministeriële regelingen of circulaire. In dit besluit komen slechts enkele bepalingen voor die nader bij ministeriële regeling zullen worden uitgewerkt. Die regeling zal kwantitatieve gegevens bevatten die aan frequente wijziging onderhevig kunnen zijn.

Tegen besluiten van de minister inzake het toekennen van budgetten en het intrekken daarvan staat beroep bij de rechtbank open. Voorts kan zodanig beroep worden ingesteld tegen besluiten van budgethoudende bestuursorganen inzake het verlenen van geldelijke steun ten laste van de toegekende budgetten en het intrekken daarvan.

Een van de kenmerken van dit besluit is, dat de toetsing van de beslissingen inzake de besteding van het budget minder dan voorheen plaatsvindt aan de hand van concrete normen, bij het niet naleven waarvan financiële sancties kunnen worden getroffen. Het accent bij die toetsing verschuift naar een onderzoek naar de mate van doelmatigheid van de inzet van de middelen. Bij een minder doelmatige inzet worden maatregelen van beleidsmatige aard genomen die een ander karakter hebben dan de eerderbedoelde sancties.

Het gegeven dat het aantal situaties waarin sancties zullen worden getroffen, en daarmee het aantal besluiten tot intrekking van budgetten of

geldelijke steun zal verminderen, leidt naar verwachting tot een vermindering van de werkdruk van het justitieel apparaat.

§ 4. Beleidskader

De Vierde Nota over de ruimtelijke ordening Extra

De Vierde Nota over de ruimtelijke ordening Extra (Kamerstukken II 1990/91, 21 879, nrs. 5 en 6) (hierna: de VINEX) geeft een samenhangend beeld van het ruimtelijke-ordeningsbeleid in Nederland tot 2015, waarbij doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, milieu, verkeer en vervoer en planologie worden geïntegreerd.

Bij de vaststelling van de nieuwbouwbehoefte en de verdeling van de subsidiebijdragen is aangesloten bij het VINEX-beleid. Randvoorwaarde bij de verdeling is namelijk dat voor de aantallen te subsidiëren woningen op provinciaal niveau voldoende bouwlocaties beschikbaar zijn.

Het realiseren van voldoende bouwlocaties is de verantwoordelijkheid van de lokale besturen. Bij het inhoud geven aan deze taak behoort ook de verantwoordelijkheid om de op voet van dit besluit verkregen gelden verantwoord te beheren en te besteden. Zo is in het kader van de VINEX afgesproken dat op nieuwe-uitleglocaties minimaal 70 procent van de aldaar te bouwen woningen valt in de stichtingskostenklasse van meer dan f 159 000 (prijsspeil 1995), mede met het oog op de gewenste differentiatie van woonwijken en de bevordering van de doorstroming. Het Rijk zal in het te voeren volkshuisvestingsbeleid – uitgaande van het zelfoplossend vermogen van de regio – een zodanige instrumentatie aanhouden, dat een differentiatie van 70/30 (doelgroep van het volkshuisvestingsbeleid) mogelijk blijft.

De Kaderwet bestuur in verandering

Met ingang van 1 juli 1994 is de Kaderwet bestuur in verandering in werking getreden. In deze wet is uitwerking gegeven aan de Nota Bestuur op niveau: deel 2 (Kamerstukken II 1990/91, 21 062, nr. 7).

De wet houdt in dat in – vooralsnog – zeven aangewezen samenwerkingsgebieden in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen een van laatstgenoemde wet afwijkende vorm van regionaal bestuur wordt ingesteld. Deze gebieden zijn de regio's rond Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht, Eindhoven-Helmond, Arnhem-Nijmegen en Enschede-Hengelo. In die zogenoemde regionale openbare lichamen dienen de deelnemende gemeenten aan een aantal, in de wet neergelegde, eisen te voldoen. Het belangrijkste kenmerk van die eisen is, dat zij in tegenstelling tot die in de Wet gemeenschappelijke regelingen een minder vrijblijvend karakter dragen. Zo is een aantal elementen van het takenpakket van een regionaal openbaar lichaam verplicht gesteld. Tot die elementen behoort het regionaal budgethouderschap in het kader van dit besluit.

Nota Beleid voor stadsvernieuwing in de toekomst

In het Besluit woninggebonden subsidies 1995 wordt alleen nog subsidie beschikbaar gesteld voor de verbeteringen van vooroorlogse particuliere huurwoningen waarvan de investeringskosten f 50 000 of hoger zijn. Het complement hiervan, de verbeteringen van particuliere huurwoningen met een investeringsniveau onder de f 50 000, is met ingang van 1 januari 1992 ondergebracht in de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing (WSDV). De gesubsidieerde verbetering van vooroorlogse woningen van eigenaar-bewoners is sedert 1985 eveneens in die wet ondergebracht. Ook de aankoopsubsidies van particuliere

huurwoningen, de proceskosten bij woningverbetering en de vergoedingen van verhuiskosten zijn ondergebracht in de WSDV.

In de Nota Beleid voor stadsvernieuwing in de toekomst (Kamerstukken II 1991/92, 22 396, nr. 4) is voor het gehele land de behoefte aan stadsvernieuwingsmiddelen van 1990 tot ongeveer het jaar 2005 geraamd. Het rijksaandeel in die middelen bedraagt ca. f 10,8 miljard. Voor de bepaling van de geldelijke steun van het Rijk voor verbetering van vooroorlogse woningen op voet van de WSDV, het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 en dit besluit is uitgegaan van de eindigheid van de stadsvernieuwing. Voor de categorie vooroorlogse sociale-huurwoningen wordt met ingang van 1995 geen rekening meer gehouden met een herstelbehoefte. Die herstelbehoefte is bij realisatie van de programma's voor 1990 tot en met 1994 zodanig teruggebracht dat verbeteringen na deze periode uit de eigen middelen van woningcorporaties kunnen worden gefinancierd.

Voor de verbeteringen van na-oorlogse woningen is bij de effectuering van de Nota Volkshuisvesting in de jaren negentig het uitgangspunt gehanteerd dat de ruimere mogelijkheden tot huurverhoging alsmede de bestaande reserves van verhuurders voldoende geacht worden om deze uit eigen middelen te financieren.

§ 5. De uitgebrachte adviezen

Op 21 september 1993 is een concept-besluit om advies gezonden aan de Raad voor de Volkshuisvesting (RAVO) en de Raad voor de Gemeentefinanciën (RGF). Deze adviesorganen hebben op 20 december 1993 respectievelijk 1 december 1993 advies uitgebracht. Voorts hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hun zienswijze kenbaar gemaakt.

De RAVO constateert dat met dit besluit een verdere stap voorwaarts is gemaakt in het proces van decentralisatie, deregulering en verzelfstandiging van de sociale-huursector, en de marktwerking verder is bevorderd. Afschaffing van generieke exploitatiesubsidies is een logische en consistente stap in het beleid dat met de Nota Volkshuisvesting in de jaren negentig is ingezet.

De raad kan zich op hoofdlijnen vinden in de voorgestelde ordening. Het voornemen meer maatwerk te leveren op lokaal c.q. regionaal niveau door veel onderhandelings- en bestedingsruimte aan partijen te laten, wordt ondersteund. Wel constateert de raad dat met name de verdeelmethodiek complex is in relatie tot de in omvang afnemende middelen.

De raad is voorts van mening dat de omvang van de rijksmiddelen voldoende moet zijn om de beschikbaarheid, de bereikbaarheid en de kwaliteit van de woningen te waarborgen. Een te vergaande afbouw van het subsidiesysteem brengt de voorziening in de woningbehoefte van de doelgroep sterk in gevaar, omdat de nieuwbouw onbereikbaar en onbetaalbaar dreigt te worden. Bovendien moet worden voorkomen, dat extra huurverhogingen in de voorraad nodig zijn om nieuwbouw financieel haalbaar te maken.

De RGF constateert dat het pleidooi voor verdere decentralisatie in zijn advies ten behoeve van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 bijna volledig is gehonoreerd. Met name het vervallen van de schotten en de mogelijkheid tot differentiatie van het subsidiebedrag komt tegemoet aan dat advies.

De RAVO is kritisch over de mogelijkheid van het bouwen zonder exploitatiesubsidies. Het is naar de mening van de raad, gegeven de woningbehoefte, niet verantwoord om het beleid te baseren op de huidige – gunstige – parameters.

De stimuleringspremie dient een structureel karakter te hebben en moet aan gewijzigde omstandigheden kunnen worden aangepast. Een flexibel subsidie-instrument is derhalve noodzakelijk.

Hij is van mening dat de voorstellen te weinig sturingsmogelijkheden bieden en stelt daarom voor de stimuleringspremies op te nemen in een ministeriële regeling. Hierdoor is een snelle aanpassing van de subsidie-hoogte mogelijk, wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding geven.

De mogelijkheden voor provincies en (samenwerkingsverbanden van) gemeenten om flexibel op te treden onder zich wijzigende economische en woningmarktomsandigheden zijn onder dit besluit groter dan onder het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. Omdat de schotten tussen de budgetten zijn vervallen en het aantal bestedingsvoorwaarden drastisch is teruggebracht, genieten budgethouders een grotere vrijheid om de besteding van het budget af te stemmen op de lokale behoefte. De meerjarige zekerheid en de verhoogde spaargrens stellen budgethouders in staat om flexibel in te spelen op de economische omstandigheden, waaronder rentewijzigingen. Rijk en gemeenten hebben mede tot taak de initiatiefnemers (toegelaten instellingen, particulieren, beleggers) te wijzen op de mogelijkheden die dit besluit en het Besluit beheer sociale-huursector bieden. De uitdaging voor 1995 is gelegen in het optimaal benutten van de mogelijkheden om zonder exploitatiesubsidies te bouwen.

Naast communicatie, informatie en voorlichting kan bevordering van regionale samenwerking en schaalvergroting van toegelaten instellingen bijdragen aan het op peil houden van de bouwproductie. Indien namelijk in een regio voldoende financieel sterke instellingen actief zijn, zal ook bij minder gunstige economische omstandigheden een draagvlak bestaan voor woningbouw.

Zoals in hoofdstuk II, paragraaf 5, is toegelicht, worden er voldoende instrumenten aanwezig geacht om gedurende een langere periode de productie op peil te houden. De suggestie van de RAVO om de stimuleringspremies op te nemen in een ministeriële regeling, waardoor een snelle aanpassing mogelijk is, is dan ook niet overgenomen.

Naast de twijfel over de haalbaarheid van het bouwen zonder exploitatiesubsidies, laat de RAVO zich kritisch uit over de afname van de stimuleringspremies en bereikbaarheidstoelagen in de toekomst. De voorziening in de woningbehoefte van de doelgroep van het beleid komt daardoor volgens de raad in gevaar.

De woningvoorraad moet echter voldoende worden geacht om de doelgroep van het beleid te huisvesten. Deze doelgroep bestaat uit de alleenstaanden met een besteedbaar inkomen van f 25 000 of minder en de meerpersoonshuishoudens met een besteedbaar inkomen van f 34 000 of minder (bedragen naar prijspeil 1994). Een afname van het gesubsidieerde programma is dan ook een logische stap.

De RAVO vindt, evenals de VNG, dat de minimale investeringsgrens bij ingrijpende voorzieningen aan woningen als subsidievoorwaarde niet past in de met de voorstellen beoogde bestedingsvrijheid. De raad veronderstelt daarbij dat de minimale investeringsgrens door particuliere verhuurders wordt gezien als drempel om tot verbetering van hun bezit over te gaan.

Aangezien subsidies voor niet-ingrijpende woningverbetering in het stadsvernieuwingsfonds zijn opgenomen, verzoekt de raad om na te gaan of de middelen uit het Besluit woninggebonden subsidies 1995 en het stadsvernieuwingsfonds op enigerlei wijze samen te voegen zijn, teneinde het verbeterproces op gang te houden.

Over de mogelijkheid tot samenvoeging van middelen in het stadsvernieuwingsfonds is bij de voorbereiding van dit besluit overleg gevoerd met de VNG. Daarnaast is door de zogenoemde «Intercity-gemeenten» een onderzoek gedaan naar de knelpunten bij de ingrijpende voorzieningen aan particuliere huurwoningen. Uit dat onderzoek bleek dat de verhouding tussen minimale investering en de hoogte van de subsidie het knelpunt is. Door de lage rente wordt een laag subsidiebedrag toegekend. Daardoor zou een te groot deel van de investering ten laste van de verhuurder komen.

De ondergrens van f 50 000 om voor subsidie op voet van dit besluit in aanmerking te komen zorgt voor een ordening van subsidiestromen door een heldere profilering van de bijdragen voor ingrijpende woningverbetering ten opzichte van de subsidies voor niet-ingrijpende woningverbetering. Tevens wordt voorkomen, dat het budget op voorhand kan worden aangesproken voor kleine verbeteringen ten koste van nieuwbouw en ingrijpende verbeteringen.

Daarnaast wordt met ingang van 1995 het normbedrag voor deze subsidie aanmerkelijk verhoogd. Gelet hierop is besloten de eerdergenoemde ondergrens te handhaven.

Op een aantal punten is geheel of gedeeltelijk gevolg gegeven aan de adviezen.

De RAVO constateert dat de vijf kerncriteria die van toepassing zijn bij de verdeelsystematiek moeilijk toetsbaar en te operationaliseren zijn. In het bijzonder twijfelt de RAVO, evenals de VNG, aan de meerwaarde van de financiële draagkracht van sociale verhuurders als verdeelcriterium. Hij plaatst vraagtekens bij de doelmatigheid en vreest dat er veel tijd en geld verloren gaat, terwijl de praktische betekenis vermoedelijk gering is. Hij gaat er voorts van uit, dat sociale verhuurders zich niet zullen laten leiden door een beperkte stimuleringsbijdrage en dat zowel sociale verhuurders als budgethouders gericht zijn op het realiseren van die plannen waarmee de volkshuisvesting het meest gediend is. Voorts is het IPO van mening, dat het de taak van de budgethouder en niet van de provincie is om zich gedetailleerd te gaan bezighouden met de lokale problematiek van sociale verhuurders met beperkte financiële reserves.

Mede met het oog op de noodzakelijke samenwerking tussen overheden en de geuite kritiek op de complexiteit van de verdeelsleutel is afgezien van een verdeling naar draagkracht bij de verdeling van Rijk naar provincie en in het provinciaal verdeeladvies. Draagkracht blijft wel een criterium bij het opstellen van de subsidieverordening en bij de rapportage door budgethouders. Er zal echter geen sprake zijn van een kwantitatieve rapportage, maar van een kwalitatieve rapportage.

In het kader van de voorlichting over dit besluit, die zich vooral zal richten op de onderhandelingen van budgethouders en gemeenten met investeerders en sociale instellingen, zal hieraan specifiek aandacht worden besteed.

De RAVO is, evenals de VNG, van mening, dat de voorgestelde overgangsmaatregel voor de besteding in 1995 van het gespaarde budget per 31 december 1994 nodeloos ingewikkeld is. Nadere bestedingsvoorwaarden voor een deel van het in 1995 te besteden budget passen niet in (de geest van) het nieuwe Besluit woninggebonden subsidies 1995: meer beleidsvrijheid voor budgethouders en verdergaande decentralisatie.

In het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 bestond de mogelijkheid om niet bestede budgetten over te hevelen naar het budget

van het volgende jaar. Deze mogelijkheid was opgenomen om renterisico's op te vangen en om in voorgaande jaren geprogrammeerde aantallen alsnog te kunnen realiseren.

Om een doelmatige besteding van gelden te garanderen en uitstel van investeringen te voorkomen, is deze overheveling aan een maximum gebonden via de zogenoemde spaargrens.

In dit besluit is de mogelijkheid tot overheveling van budgetten gehandhaafd ondanks het gegeven dat de budgethouder geen renterisico meer hoeft te lopen. Wel kan dankzij deze spaarmogelijkheid, zoals eerder gezegd, de budgethouder inspelen op zich wijzigende markt-omstandigheden. Doel is de realisatie van voldoende en kwalitatief goede woningen.

Het budget voor 1995 zou voldoende moeten zijn om het gewenste aantal woningen, woonwagens en standplaatsen aan de voorraad toe te voegen dan wel om voldoende woningen ingrijpend te verbeteren. Gemiddeld hogere bijdragen per woning ten koste van de aantallen zijn strijdig met het doel van dit besluit. Desondanks is besloten om de overgangsmaatregel te vereenvoudigen, als een extra steun voor de verzelfstandiging van de sector.

Hoofdstuk II. Hoofdlijnen van het Besluit woninggebonden subsidies 1995

§ 1. Kerncriteria

Om de uitvoering van de hoofddoelstellingen van beleid te kunnen toetsen, zijn in het besluit de volgende kerncriteria opgenomen:

Voor het landelijk en provinciaal niveau:

- woningbehoefte, het inlopen van het woningtekort;
- een doelmatig en evenwichtig gebruik van de voorraad, door middel van een gerichte toewijzing en het creëren van voldoende aanbod van nieuwe woningen voor de gewenste doorstroming;
- voortgaande verbetering van de kwaliteit van (bestaande) woningen en de woonomgeving;
- bevordering van de differentiatie in de sociale samenstelling van wijken en,

voor het regionaal/lokaal niveau tevens:

- de financiële draagkracht van sociale verhuurders.

De kerncriteria voor het landelijk en provinciaal niveau spelen een centrale rol in de cyclus van programmering, verdeling en budgettering. Naast genoemde kerncriteria geldt voor het regionaal/lokaal niveau bij budgetbesteding en verantwoording ook de financiële draagkracht van sociale verhuurders als kerncriterium. Deze kerncriteria zijn het belangrijkste instrument in dit besluit voor het waarborgen van een doelmatige inzet van middelen.

Het instrumentarium zal de komende jaren specifiek worden ingezet om te zorgen voor voldoende woningen. In het Trendrapport volkshuisvesting 1992 wordt zowel een hogere woningbehoefte dan waar vanuit is gegaan in de VINEX, als een vraagverschuiving naar duurdere huur- en koopwoningenesignaleerd. De behoefte aan woningen wordt gebaseerd op de gegevens uit het laatstelijk gehouden zogenoemde woningbehoefte-onderzoek. Taakstelling is de reductie van het landelijk woningtekort van 3,5 procent in 1995 naar 2 procent in het jaar 2000 (Nota Volkshuisvesting). De extra woningen moeten daar gebouwd worden waar de

(kwalitatieve) woningbehoefte zich manifesteert, en op locaties die passen binnen de beleidskaders van de VINEX.

Het volkshuisvestingsbeleid richt zich met name op de zorg voor voldoende betaalbare, goede woningen voor de doelgroep van het beleid. Deze doelgroep bestaat uit de alleenstaanden met een besteedbaar inkomen van f 25 000 of minder, en de meerpersoonshuishoudens met een besteedbaar inkomen van f 34 000 of minder (bedragen naar prijspeil 1994). Deze groep zal primair in de bestaande voorraad gehuisvest moeten worden. Dit kan gerealiseerd worden via een verscherpt toewijzingsbeleid, door goedkope woningen met voorrang toe te wijzen aan de doelgroep, en door het bevorderen van de doorstroming van te goedkoop wonende huishoudens naar duurdere woningen. Om deze doorstroming mogelijk te maken, is het noodzakelijk juist die woningen te bouwen, waarnaar binnen deze groep huishoudens vraag is, nl. duurdere huur- en koopwoningen.

Bij het evenwichtig verdelen van de bestaande huurwoningen naar financiële draagkracht van de bewoners moet worden gedacht aan een verdeling overeenkomstig artikel 13 van het Besluit beheer sociale-huursector en artikel 8 van het Huisvestingsbesluit. Deze artikelen houden verband met het streven naar een, naar financiële draagkracht van de bewoners, evenwichtige verdeling van de woningvoorraad en beogen de zogenoemde scheefheid in die verdeling tegen te gaan door een daarop gericht beleid bij woningbouw en woningtoewijzing. Met betrekking tot de woningen in de sociale-huursector geeft artikel 13 van het Besluit beheer sociale-huursector regels die een zodanige evenwichtige verdeling ten doel hebben; voor gemeenten die een huisvestingsverordening in de zin van de Huisvestingswet hebben opgesteld, gelden aan dat artikel gelijklopende regels, opgenomen in artikel 8 van het Huisvestingsbesluit.

Ook met de inzet van de beschikbare middelen voor geldelijke steun op voet van dit besluit dient eraan te worden bijgedragen, dat door het bouwen van woningen hetzij direct dan wel door doorstroming woningen beschikbaar komen voor de huishoudens uit de doelgroep van het beleid voor wie die woningen in financieel opzicht passend zijn.

Wat het in financieel opzicht passend zijn inhoudt, zal worden neergelegd in een ministeriële regeling. Daarin zal, door middel van het stellen van bovengrenzen aan de huurprijs van de voor de doelgroep van het beleid bestemde woningen en aan het inkomen van die doelgroep, worden bepaald welke categorie huurwoningen in de eerste plaats voor die doelgroep bestemd is. Die bovengrenzen zullen gelijk zijn aan de met dezelfde bedoeling gestelde bovengrenzen in de genoemde artikelen van het Besluit beheer sociale-huursector en het Huisvestingsbesluit.

Het begrip «kwaliteit» duidt op het belang van een kwalitatief goed woon- en leefmilieu, afgestemd op zowel de huidige als de toekomstige vraag van de bewoners en rekening houdend met het belang van de doorstroming vanuit goedkope woningen. Het is daarbij noodzakelijk ook rekening te houden met de sociale dimensie van kwaliteit, zoals differentiatie in wijken, veiligheid en relaties met zorgvoorzieningen. Daarmee wordt kwaliteit steeds meer bepaald door de mate waarin de sector volkshuisvesting bijdraagt aan de integrale kwaliteitsbenadering.

Het kerncriterium kwaliteit wordt in dit besluit vooral vastgesteld op basis van de woningen die ter vervanging van andere woningen worden gebouwd en ingrijpende voorzieningen aan woningen. De aantallen worden vastgesteld en gewijzigd aan de hand van de meest actuele versie van de zogenoemde Kwalitatieve Woningregistratie. De kwaliteit wordt daarbij afgemeten aan de kosten die moeten worden gemaakt om alle bouwkundige gebreken van een woning direct op te heffen, de zogenoemde absolute herstelkosten. Met name voor de vooroorlogse huurwoningen zijn daarnaast de zogenoemde relatieve herstelkosten van

belang. Deze worden berekend door de absolute herstelkosten te beschouwen als een percentage van de vergelijkbare nieuwbouwwaarde van de woning.

Kwaliteit houdt ook verband met het kerncriterium dat de woningvoorraad in elke wijk en buurt zo gedifferentieerd mogelijk van samenstelling is. Met toepassing van dit criterium wordt beoogd een naar prijsklasse eenzijdige samenstelling van de woningvoorraad zo veel mogelijk te voorkomen of te verminderen. Duurdere woningen moeten zo niet alleen in nieuwe-uitleggebieden worden aangeboden maar ook binnen bestaand stedelijk gebied in wijken met een woningvoorraad die nu voornamelijk uit relatief goedkope woningen bestaat. Vergroting van het aanbod van duurdere woningen kan leiden tot het beschikbaar komen van goedkopere (huur-)woningen voor huishoudens die behoren tot de eerdergenoemde doelgroep van het beleid. Bovendien kan daarmee het vertrek van in financieel opzicht draagkrachtiger huishoudens uit dergelijke wijken worden voorkomen. Dat vertrek kan ongewenst zijn, omdat daardoor het benodigde draagvlak voor voorzieningen in de betrokken wijk onder druk kan komen te staan.

Het kerncriterium differentiatie in de sociale samenstelling van wijken houdt tevens verband met een belangrijke nieuwe doelstelling in het Besluit woninggebonden subsidies 1995 om een gedifferentieerde samenstelling van nieuwe woonwijken in nieuwe-uitleggebieden te bevorderen. Het instrument daarvoor is de bereikbaarheidstoeslag. Het doel van bereikbaarheidstoelagen is woningen in nieuwe-uitleggebieden bereikbaar te maken voor de doelgroep van het beleid, ter bevordering van een gemêleerde bevolkingsopbouw in deze gebieden. Om dit doel te bereiken wordt het subsidiebudget gevoed met stimuleringsbijdragen en bereikbaarheidstoelagen voor woningen in de sociale-bouwsector in nieuwe-uitleggebieden in VINEX-stadsgewesten met bouwlocaties van minimaal 5 000 woningen. Dit gebeurt dus ook als uit de feitelijke behoefte, na correctie voor de evenwichtige verdeling van woonruimte, blijkt dat in het betrokken gebied als geheel de bouw van woningen in de sociale-bouwsector niet noodzakelijk is. De inzet van bereikbaarheidstoelagen behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van de budgethouders. Zij worden geacht zelfstandig in staat te zijn de juiste woningen op de juiste locaties bereikbaar te maken voor huishoudens met een laag inkomen. Het toekennen van bereikbaarheidstoelagen voor andere woningen dan woningen in de sociale-bouwsector wordt ondoelmatig geacht.

Bij de voeding van het landelijke budget voor bereikbaarheidstoelagen wordt tevens rekening gehouden met de (afnemende) nieuwbouw van woningen in de sociale-bouwsector in binnenstedelijk gebied in het kader van het stadsvernieuwingproces.

Het vijfde criterium betreft de draagkracht van sociale verhuurders. Met dit besluit wordt overgegaan van generieke subsidies naar een specifieke inzet van subsidies. In dat kader past het om ook rekening te houden met de mate waarin sociale verhuurders de financiële risico's van de exploitatie van nieuwe woningen aankunnen.

In algemene zin zijn de financiële reserves van verhuurders in het westen en noorden van het land kleiner dan in het oosten en zuiden. Binnen de landsdelen bestaan evenwel ook relatief grote verschillen. Dit zou een verdeling van de middelen waarbij rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht rechtvaardigen. Uit nader onderzoek blijkt echter dat de regionale verschillen in de gemiddelde draagkracht van sociale verhuurders niet leiden tot een grote herschikking van middelen als gevolg van de sterke concentratie van middelen in de vier grootstedelijke stadsgewesten.

Het ongedifferentieerd overnemen van landelijke normen door budgethouders is niet doelmatig: dergelijke normen zijn immers gebaseerd op grotere territoriale eenheden dan de individuele budgethouder, waardoor een procentueel verschil tussen twee regio's eerder betekenisvol is dan hetzelfde verschil tussen twee budgethouders. Deze wijze van doorvertalen naar het niveau van budgethouders zou ten koste gaan van het specifiek beleid.

Draagkracht is als verdeelcriterium vooral toepasbaar op lokaal niveau. De budgethouder kan hier aanleiding vinden het subsidieniveau aan te passen vanwege de financiële draagkracht. Daar waar sociale verhuurders beschikken over ruime financiële reserves zal er in de regel minder behoefte zijn aan externe financiële ondersteuning.

Draagkracht zal evenwel nooit het enige criterium kunnen zijn voor subsidieverlening. Het is één van de criteria, naast andere criteria zoals de toekomstige financiële risico's die een verhuurder loopt. De budgethouder zal gegeven het subsidiebudget soms zelfs subsidies richten op een meer draagkrachtige verhuurder. Zo zal een verhuurder met een goede financiële reserve eerder bereid zijn om met een beperkte subsidie een risicovol bouwproject van de grond te tillen.

Draagkracht is met name als verdeelcriterium aan de orde, wanneer de financiële reserves beperkt zijn als gevolg van factoren die geen directe relatie hebben met het gevoerde beleid van de sociale verhuurder. Sommige verhuurders hebben zo projecten in beheer die om redenen van volkshuisvesting noodzakelijk c.q. aanbevelenswaardig zijn, maar een meer dan gemiddeld exploitatierisico kennen.

§ 2. Verantwoordelijkheidsverdeling

Met dit besluit is gekozen voor een ingrijpende verschuiving van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het Rijk naar provincies, gemeenten, opdrachtgevers en woonconsumenten. Daarbij is niet alleen sprake van decentralisatie van de uitvoering, maar met name van decentralisatie van beleid. Dit impliceert delegatie en niet de mandatering van taken en bevoegdheden. Decentralisatie en verzelfstandiging betekent vertrouwen dat de bestuurlijke partners de hun geboden ruimte op een doelmatige en doeltreffende manier invullen. Deze ruimte kan niet zonder meer worden hernomen door het Rijk. De sturing zelf wordt zo veel mogelijk overgelaten aan andere partijen. De rol van het Rijk bestaat uit het bewaken van de staat van de volkshuisvesting, waarbij betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit voorop staan.

De verantwoordelijkheden van provincie en budgethouders nemen als gevolg van dit besluit sterk toe:

- de provincie adviseert niet alleen over aantallen, maar ook over budgetten;
- de schotten tussen de budgetten zijn verdwenen;
- het merendeel van de bestedingsvoorwaarden is geschrapt, zoals de maximale huurgrens, stichtingskostengrenzen en de vastgelegde subsidiebedragen.

Wegens de grotere verantwoordelijkheid voor de budgethouders is meer zekerheid voor hen gewenst over de omvang van de budgetten dan in de systematiek van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. In artikel 17 is daarom neergelegd dat budgetten voor een driejarige periode worden toegekend. De budgethouders worden zo in staat gesteld een effectieve meerjarenvisie op te stellen en kunnen als betrouwbare partner in overleg treden met betrokken partijen om investeringen uit te lokken.

De met dit besluit beoogde decentralisatie verhoudt zich moeilijk met mogelijkheden tot bijsturing door het Rijk in extreme omstandigheden, bijvoorbeeld wanneer de budgethouder bij het aangaan van de verplicht-

tingen geheel geen rekening houdt met de kerncriteria of wanneer zich geheel nieuwe omstandigheden voordoen. Binnen het ordeningskader als in dit besluit neergelegd, beperkt het Rijk zich in beginsel tot evaluatie-onderzoek en analyse van de verantwoording die jaarlijks door de budgethouders moet worden afgelegd. Mocht daaruit blijken dat de besteding structureel en ingrijpend afwijkt van de aannames die zijn gehanteerd bij de voeding van de budgetten, dan kan dit aanleiding zijn om (op termijn) de voeding en de verdeling van gelden naar de provincies aan te passen. Dit laat overigens onverlet de mogelijkheid tot intrekking bij onrechtmatige besteding.

De rechtmatige besteding van de toegekende middelen zal vooral moeten worden gegarandeerd door de controle op het bestedingsdoel (financiële steun voor de bouw van woningen, standplaatsen en woonwagens en voor ingrijpende voorzieningen aan woningen), het naleven van de lokale subsidieverordening en de mogelijkheid tot sparen.

§ 3. Regionalisering

Het onderhavige besluit geeft verder vorm aan de decentralisatie in de volkshuisvesting door het streven naar een regionaal volkshuisvestings-beleid. Woningmarktprocessen spelen zich vooral op regionaal niveau af. De wet- en regelgeving speelt hier op in. Zo geeft de Huisvestingswet de gemeenten de ruimte om de woonruimteverdeling op regionaal niveau af te stemmen. Tevens biedt het Besluit beheer sociale-huursector goede mogelijkheden voor woningcorporaties om op regionaal niveau samen te werken, terwijl ook op dit niveau toezichttaken kunnen worden uitgeoefend.

In de in overleg met het IPO opgestelde Gemeenschappelijke Verklaring van 16 mei 1991 is opgenomen dat de provincies het budgetbeheer voor gemeenten met minder dan 30 000 inwoners zullen doordecentraliseren. Naar verwachting zullen in 1995 de provincies overal het budgetbeheer hebben doorgedecentraliseerd naar de gemeenten. Het is wenselijk dat gemeenten blijven streven naar regionale samenwerking vanwege de betekenis daarvan voor de volkshuisvesting. Daartoe zullen budgetbeherende gemeenten zelf de keuze moeten kunnen maken om tot een regionaal samenwerkingsverband toe te treden.

In de brief aan de Tweede Kamer over het regionale budgetbeheer (Kamerstukken II 1990/91, 21 445, nr. 6) is aangegeven dat het van weinig realisme zou getuigen wanneer bij de invulling van het proces van doordecentralisatie voorbij wordt gegaan aan de betekenis van regionale samenwerking in de volkshuisvesting. Samenwerking moet zo duurzaam mogelijk zijn. Dit kan wanneer er samenwerkingsverbanden komen die de instemming hebben van de betrokkenen. De concrete invulling daarvan, zo is destijds aangegeven, zal in goed overleg tussen provincies en gemeenten worden bepaald. De conclusie was aldus dat er geen sprake van is dat ook budgetbeherende gemeenten aan een regionaal samenwerkingsverband moeten deelnemen.

De nog overgebleven budgetbeherende gemeenten zullen niet door middel van een wettelijk voorschrift worden verplicht in budgetbeherende samenwerkingsverbanden op te gaan. Het is immers aan die gemeenten om de argumenten voor en tegen regionaal budgethouderschap tegen elkaar af te wegen.

Voor gemeenten die gelegen zijn in een gebied waarop de Kaderwet bestuur in verandering van toepassing is, geldt dat zij voor 1 januari 1995 hun budgethouderschap overdragen aan het regionaal openbaar lichaam.

§ 4. Positie van de provincie

Het Rijk zal voortaan aan elke provincie naast het voorlopige programma ook het aandeel van het totale landelijke budget bekendmaken dat voor de eerste drie jaar (onderbouwd met aantallen en gemiddelde provinciale bedragen) voor alle budgethouders in die provincie beschikbaar is. Hiermee krijgen de decentralisatie en deregulering verder vorm: de provincie kan optimaal adviseren over de verdeling van de gelden op basis van de bouwopgave en de marktomstandigheden in de verschillende (woningmarkt)regio's.

Het Rijk verdeelt vervolgens het programma en het voorlopige programma over de budgethouders op basis van het advies over de verdeling van de aantallen én het budget. Zodoende wordt de decentralisatiedoelstelling gediend en kan op een lager bestuurlijk niveau beter (specifiek) maatwerk worden geleverd.

Wel zullen in verband met het belang van de VINEX-opgave de aantallen te bouwen woningen in de zeven gebieden waarop de Kaderwet bestuur in verandering van toepassing is, en de gemiddelde subsidiebedragen door het Rijk worden berekend en ingebracht in het provinciale budget. De verdeling door het Rijk vindt evenwel plaats naar de twaalf provincies. Nu de Kaderwet bestuur in verandering van kracht is geworden, is de provincie verplicht te adviseren om voor het betrokken gebied minimaal aantal en budget volgens deze berekening toe te kennen.

De toegevoegde waarde van de provincie in deze verdeelprocedure is met name gelegen in de afstemming van de bouwprogrammering op de ruimtelijke ordening. Dit belang komt thans duidelijk naar voren bij de implementatie van de VINEX en het Besluit locatiegebonden subsidies. Ook na 1995 blijft deze afstemming van cruciaal belang.

De nieuwbouwprogrammering kan op provinciaal niveau worden gecoördineerd met het beleid inzake woonruimteverdeling. De Huisvestingswet biedt de provincie instrumenten om het regionale beleid inzake woonruimteverdeling te coördineren. Dit is van belang in het kader van het beleid gericht op een evenwichtige verdeling van woonruimte.

De provincies vervullen een belangrijke rol als promotor en bewaker van de regionale samenwerking van gemeenten. Naarmate de regionale samenwerking van gemeenten verder gestalte krijgt, neemt het belang van interregionale afstemming van beleid toe. De provincie is de aangewezen instantie om de afstemming te verzorgen. De afstemming van de verschillende beleidsterreinen kan plaatsvinden in de Provinciale Planologische Commissies, de Provinciale Commissies Volkshuisvesting en de Regionale Volkshuisvestingscommissies.

Tenslotte blijft er een rol voor de provincie weggelegd bij de bevordering van de deconcentratie van woonwagendplaatsen.

§ 5. Bestedingsvoorwaarden

In dit besluit zijn alle middelen in één budget samengevoegd, waarbinnen een maximale bestedingsvrijheid wordt gegeven binnen de gestelde kaders. Concreet betekent dit dat er niet langer landelijk geldende subsidiebedragen zijn voorgeschreven en dat budgethouders in het licht van de plaatselijke marktomstandigheden, de aannames van het Rijk bij de voeding van het budget en het provinciale advies naar eigen inzicht de prioriteiten bepalen. Wel dienen zij ter uitvoering hiervan de grondslagen, instrumenten en regels voor de subsidieverstrekking neer te leggen in een subsidieverordening (zie hoofdstuk IV).

Voorts zijn met name die voorwaarden opgenomen die binnen de nieuwe opzet nog noodzakelijk zijn om een rechtmatige inzet van geldelijke middelen te bevorderen. Dit heeft geleid tot een, ten opzichte van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, forse reductie van

het aantal voorwaarden waaraan de verlening van geldelijke steun gebonden is.

Het onderhavige besluit geeft tevens uitwerking aan het uitgangspunt van geleidelijke afbouw van de rijkssubsidies voor nieuwbouw van woningen, standplaatsen en woonwagens en de verbetering van woningen. In het licht van de economische parameters en de instrumenten en kengetallen van het huurbeleid bestaat niet langer de noodzaak tot generieke exploitatiesubsidies om woonruimte te realiseren, die ook voor de doelgroep van het beleid bereikbaar is. Het beleid ten aanzien van de aanvangshuren en de huurstijging maakt het mogelijk om de subsidie te verlagen zonder dat het niveau van de vooraf berekende risicoreserve wordt aangetast. Dit wordt verder gesteund door het gegeven dat sociale verhuurders over het geheel genomen aanspreekbare reserves hebben opgebouwd. Met deze ontwikkelingsrichting wordt de beheersbaarheid van de rijksbegroting gediend.

Deze omstandigheden zijn evenwel niet overal identiek en nog niet overal zal vooralsnog zonder exploitatiesubsidies kunnen worden gebouwd of verbeterd. Gegeven die situatie zal het nog noodzakelijk zijn dat budgetten worden toegekend, waarin gelden opgenomen zijn ter stimulering van de bouw van woningen, standplaatsen en woonwagens en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen, alsmede voor het bereikbaar maken van woningen voor de doelgroep van het beleid. De noodzaak daartoe wordt onderstreept door de forse inspanning die overheid en marktpartijen zich gezamenlijk zullen moeten getroosten om voldoende woningen van voldoende kwaliteit op de goede plaats te realiseren om de doelstellingen als verwoord in de Trendbrief te effectueren. Daartoe biedt het onderhavige besluit de basis voor de verlening van geldelijke steun, daar waar dit, in het licht van de gestelde doelen en de gehanteerde kerncriteria voor subsidiëring, noodzakelijk is.

Uit het advies van de RAVO en de commentaren van andere organisaties blijkt dat er nog onduidelijkheid bestaat over de relatie tussen de mogelijkheden van het bouwen zonder exploitatiesubsidies in relatie tot de exploitatie van de gehele woningvoorraad.

Het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 bevatte de bepaling dat subsidie wordt toegekend op voorwaarde dat een kostendekkende exploitatie per complex mogelijk is op basis van de huuropbrengsten en de te verlenen bijdragen. Het op 1 januari 1993 in werking getreden Besluit beheer sociale-huursector bepaalt dat in geval van nieuwbouw een normatief percentage van de investering aan de huursom dient te worden toegevoegd. Instellingen hebben de mogelijkheid om deze huurstijging elders in het bezit te realiseren. In de circulaire van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 29 april 1993 (MG 93-13) is gesteld dat het huursomregime reeds van toepassing is op woningen die op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 zijn gesubsidieerd en in 1993 of later gereed worden gemeld.

Dit besluit bevat geen bepalingen inzake de huur van woningen die op voet van dit besluit worden gesubsidieerd. De kostendekkende exploitatie van nieuwbouw wordt met ingang van 1995 in eerste instantie bewaakt door middel van het Besluit beheer sociale-huursector.

Daarnaast kunnen gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden in de subsidieverordening bepalingen opnemen inzake de aanvangshuren van nieuwbouwwoningen, mits die bepalingen een functionele relatie hebben met de subsidiëring via de budgetten. Tenslotte kan ook het Waarborgfonds Sociale Woningbouw in het kader van de beoordeling van nieuwbouwprojecten een oordeel geven over de hoogte van de aanvangshuur.

Uitgangspunt van dit besluit is dat voor nieuwbouwwoningen een kostendekkende exploitatie op basis van alleen de huuropbrengst

mogelijk is. Dit neemt niet weg dat instellingen vanuit de toegenomen zelfstandigheid, rekening houdend met lokale marktomstandigheden, de huurinkomsten in de voorraad kunnen betrekken bij de exploitatie van nieuwbouw. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de totale huurinkomsten voldoende zijn voor een verantwoorde exploitatie van het gehele bezit.

In dit verband wordt er op gewezen, dat het beleid gericht is op verzelfstandiging van gemeentelijke woningbedrijven door verkrijging van de status van toegelaten instelling. Daarom is vanaf 1 januari 1994 het Besluit beheer sociale-huursector van toepassing op gemeentelijke woningbedrijven. De gemeentelijke woningbedrijven die geen toegelaten instelling worden, zullen vanaf 1 januari 1997 niet langer in aanmerking komen voor geldelijke steun op voet van dit besluit. Dit besluit zal te zijner tijd in die zin worden aangepast.

Hoofdstuk III. De programmering, de advisering en de verdeling van de programma's

§ 1. De programmering

Jaarlijks worden op Prinsjesdag, bij de aanbidding van de rijksbegroting aan de Staten-Generaal, het te subsidiëren bouwprogramma voor het eerstkomende begrotingsjaar bekendgemaakt en de voorlopige te subsidiëren bouwprogramma's voor de vier daaropvolgende jaren, alsmede de verdeling over de provincies in het voorlopige programma. Daarbij worden de prioriteiten vermeld die bij de uitvoering van de programma's dienen te worden gehanteerd, alsmede de budgettaire uitgangspunten bij deze programma's. De onderdelen van het programma worden verdeeld op basis van formules die bij ministeriële regeling worden vastgesteld. Deze formules vinden hun grondslag in dit besluit. De Rijkscommissie voor de Volkshuisvesting wordt verzocht haar zienswijze te geven omtrent de vaststelling of wijziging van die formules.

Het voorlopige programma betreft ten eerste te bouwen woningen, woonwagens en standplaatsen die dienen ter uitbreiding van de voorraad, ten tweede te bouwen woningen, woonwagens en standplaatsen die dienen ter vervanging van woningen, woonwagens en standplaatsen in de voorraad, en ten derde ingrijpende voorzieningen aan woningen.

Voor de uitvoering van het programma en het voorlopige programma wordt een landelijk budget bepaald. Dit budget wordt gevoed met stimuleringsbijdragen ten behoeve van nieuwbouw, stimuleringsbijdragen ten behoeve van ingrijpende voorzieningen, toeslagen ten behoeve van plaatselijk verschillende omstandigheden en bereikbaarheidstoelagen.

De *stimuleringsbijdragen ten behoeve van nieuwbouw* komen in de plaats van de exploitatiesubsidies. Deze exploitatiesubsidies worden in verband met het bereikte niveau van kostendekkendheid en het zelfoplossende vermogen van de sociale-huursector niet langer verstrekt. Het is echter niet uitgesloten dat een of meer van de voor de exploitatie van woningen relevante parameters in de komende jaren (tijdelijk) ongunstig zijn. Omdat tevens wordt erkend dat op het lokale niveau vooralsnog sprake zal zijn van een omschakeling naar een situatie waarin zonder exploitatiesubsidies zal worden gebouwd, zal het landelijk beschikbare budget voorlopig nog worden gevoed met stimuleringsbijdragen ten behoeve van nieuwbouw in de sociale-bouwsector. Deze stimuleringsbijdragen worden vooralsnog onmisbaar geacht voor de realisatie van de gewenste aantallen woningen om in het jaar 2000 het woningtekort tot 2 procent terug te brengen. De bijdrage heeft het karakter van een aanbodstimulering.

Stimuleringsbijdragen ten behoeve van ingrijpende voorzieningen worden toegekend ten behoeve van de verbetering van vooroorlogse slechte en zeer slechte particuliere huurwoningen en ten behoeve van door woningcorporaties aan te kopen en te verbeteren vooroorlogse woningen (het zgn. aangekocht bezit). Voor de verbetering van de nog relatief geringe aantallen vooroorlogse sociale-huurwoningen wordt het landelijke budget niet meer gevoed.

Toeslagen ten behoeve van plaatselijk verschillende omstandigheden worden toegekend ter bevordering van de bouw van woningen in de sociale-bouwsector (woningen met stichtingskosten tot f 159 000) en woningen in het iets duurdere marktsegment (woningen met stichtingskosten tot f 227 000) in bestaand stedelijk gebied in de regionale openbare lichamen waarin de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht gelegen zijn.

Bereikbaarheidstoeslagen worden toegekend ten behoeve van de gewenste differentiatie van de bevolkingssamenstelling in nieuwe-uitleggebieden om zo nieuwe woningen in vooral die gebieden bereikbaar te maken voor de doelgroep van het beleid (de lagere inkomens). Het ligt in de rede, dat deze toeslagen uitsluitend zullen worden ingezet bij de bouw van woningen in de sociale-bouwsector, bij voorkeur gelegen in nieuwe-uitleggebieden. Bij de voeding van het landelijke budget wordt tevens rekening gehouden met nieuwbouw van woningen in de sociale-bouwsector in binnenstedelijk gebied ter bevordering van het stadsvernieuwingproces.

Jaarlijks wordt, bij de aanbidding van de begroting aan de Staten-Generaal, met het programma en het voorlopige programma een verdeling daarin over de provincies gegeven. In het programma en het voorlopige programma voor de drie daaropvolgende jaren wordt de verdeling over de provincies uitgedrukt in aantallen en indicatieve bedragen. Dit betekent een wijziging ten opzichte van de onder het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 geldende systematiek, waarin de programma's werden uitgedrukt in aantallen en eenheden. De provincie brengt voor 1 september advies uit aan het Rijk.

Voor deze opzet is gekozen in het licht van de verdergaande deregulering die met dit besluit vorm krijgt. Hierdoor is een gerichte, op de lokale omstandigheden afgestemde toekenning van subsidies mogelijk. Aan dit uitgangspunt wordt het meest recht gedaan met een verdeling over de provincies, die mede uitgedrukt is in geldelijke bedragen, waardoor ook voor de provincies meer mogelijkheden ontstaan om, met inachtneming van de bouwopgave en de marktomstandigheden in de onderscheiden regio's, tot een gerichte verdeling van het budget te adviseren. De provincie heeft, meer dan het Rijk, inzicht in de bouwcapaciteit en de ruimtelijke mogelijkheden en ontwikkelingsrichtingen in de verschillende regio's. Derhalve betekent een daarop toegesneden advies over de verdeling van de financiële middelen van de provincie een vergroting van de doelmatigheid van de programmering en de verdeling.

Het jaarlijkse advies van gedeputeerde staten over de verdeling van het voorlopige programma zal dus worden uitgedrukt in aantallen en budgetten, met als uitkomst geldelijke bedragen per budgethouder.

Resultaat van de verdeling van de programma's zal zijn de toekenning van één budget, voor 1 oktober van ieder jaar aan de budgethouder. Binnen dat budget mag de budgethouder zelfstandig de omvang van de door hem toe te kennen subsidies vaststellen.

Op basis van de door het Rijk gemaakte verdeling in het voorlopige programma en van de begroting adviseren gedeputeerde staten jaarlijks voor 1 september over de verdeling van het voorlopige programma. Naast een advies over de indicatieve aantallen geven zij in het advies tevens aan, met gebruikmaking van door hen bepaalde bedragen per woning, standplaats, woonwagen en ingrijpende voorziening aan een woning, welk budget benodigd is voor de uitvoering van het voorlopige programma. Hiermee kunnen gedeputeerde staten een beslissende invloed hebben op de verdeling van het provinciale budget over de budgethouders. Bij de advisering moet rekening worden gehouden met de rijksprioriteiten. In beginsel dienen in het verdeeladvies de minimale aantallen en normbedragen te worden toegewezen aan de gebieden waarop de Kaderwet bestuur in verandering van toepassing is. Gezien de huidige locatieproblematiek mogen gedeputeerde staten voor de jaren 1995 en 1996 de budgetten voor die gebieden corrigeren in relatie tot de beschikbare bouwlocatiecapaciteit. Zo kunnen gedeputeerde staten flexibel inspelen op een (tijdelijk) tekort aan bouwlocaties.

In de onderbouwing van het verdeeladvies wordt gedeputeerde staten gevraagd onderscheid te maken tussen de diverse voedingscategorieën (stimuleringsbijdragen nieuwbouw, stimuleringsbijdragen ingrijpende voorzieningen, toeslagen voor plaatselijk verschillende omstandigheden en bereikbaarheidstoeslagen). Bij nieuw te bouwen woningen wordt een onderscheid gemaakt in woningen in de sociale-bouwsector en woningen in het iets duurdere marktsegment, beide onderscheiden naar bestaand stedelijk gebied en nieuwe-uitleglocaties (= locaties, die als zodanig zijn aangegeven in een uitvoeringscontract in de zin van het Besluit locatiegebonden subsidies dan wel door de budgethouder voor de toepassing van dit besluit als zodanig zijn benoemd). Het bestaand stedelijk gebied is het bebouwde grondgebied van de budgethouder waarop geen nieuwe-uitleglocaties gelegen zijn: in principe de huidige bebouwde kom.

Rekening houdend met het vorenstaande zal via de rijksprioriteiten uitvoering worden gegeven aan de hoofdlijnen van het ruimtelijke-orderingsbeleid, dat gericht is op het zo veel mogelijk realiseren van de nieuwbouwbehoefte op locaties in stadsgewesten als benoemd in de VINEX. Het ligt in de rede dat het provinciale advies, tegen de achtergrond van de provinciale betrokkenheid bij de ruimtelijke ordening, met die doelstelling rekening houdt.

Gedeputeerde staten zijn verplicht in hun advies aannemelijk te maken dat dit advies aansluit bij de kerncriteria met gebruikmaking waarvan het Rijk de programma's en de verdeling over de provincies heeft bepaald en in hoofdstuk II, paragraaf 1, zijn gerubriceerd. Gedeputeerde staten kunnen verder in hun advies rekening houden met de mate waarin budgethouders reeds hebben voldaan aan de aan hen uit enigerlei oogpunt opgedragen taakstellingen. Dit kunnen bijvoorbeeld taakstellingen zijn als neergelegd in met het Rijk afgesloten uitvoeringscontracten op grond van het Besluit locatiegebonden subsidies, of taakstellingen die zijn opgelegd uit hoofde van het provinciale woonwagenplan.

Zij kunnen daarbij wat betreft de realisatie van standplaatsen en woonwagens adviseren dat een deel van het aan een budgethouder toe te kennen budget dient te worden besteed aan dit doel. Het ligt in de rede dat bij een dergelijk advies de voortgang van het deconcentratieproces in een regio een belangrijke leidraad zal zijn.

Het Rijk is in beginsel gebonden aan de door de provincies gegeven adviezen. De minister kan van het advies afwijken, indien in dat advies

niet of onvoldoende rekening is gehouden met de van rijkswege gestelde prioriteiten, dan wel indien meer geldelijke middelen zijn verdeeld dan de budgettaire kaders mogelijk maken. De genoemde prioriteiten worden in de memorie van toelichting bij de begroting bekendgemaakt.

Gedeputeerde staten stellen, voordat zij het Rijk adviseren, een door de provincie ingestelde commissie op het gebied van de volkshuisvesting in de gelegenheid haar zienswijze over het advies kenbaar te maken. Zij betrekken die zienswijze bij hun advies. Zij kunnen ook andere instanties raadplegen, zoals de regionale volkshuisvestingscommissies. Daarnaast kunnen zij op voet van de Provinciewet voorschriften geven met betrekking tot de informatievoorziening van gemeenten aan hen.

Indien het advies van gedeputeerde staten niet voor 1 september is ontvangen en/of onvolledig is, kan de minister de programma's naar eigen inzicht verdelen. Indien de minister hiertoe overgaat, zal hij zijn verdeling stoelen op de kerncriteria die ten grondslag liggen aan de verdeling in de programma's over de provincies. Hij zal echter in de regel in overleg treden met de provincie om te bewerkstelligen dat alsnog een advies wordt uitgebracht, zodat niet tot een verdeling zonder een zodanig advies behoeft te worden overgegaan.

§ 3. De verdeling van de programma's

Met de publikatie van de begroting op Prinsjesdag wordt het voorlopige programma voor het eerstkomende jaar omgezet in het programma voor dat jaar en verdeelt de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer op basis van het advies van gedeputeerde staten dat programma over de onderscheiden budgethouders. In beginsel is het reeds eerder bepaalde voorlopige programma gelijk aan het programma. Over een periode van voortschrijdend drie jaren wordt een zekerheid van respectievelijk 100 procent, 80 procent en 60 procent geboden ten aanzien van de door de budgethouders te ontvangen gelden.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

jaar waarvoor het (voorlopige) programma geldt					
jaar waarin het budget wordt toegekend	1994	1995	1996	1997	1998 (etc.)
	1994	100%	80%	60%	
	1995		20%	20%	60%
	1996			20%	20%
	1997				20%
	(etc)				

Dit maakt het voor de budgethouders mogelijk ook voor de middellange termijn een beleid te ontwikkelen dat gericht is op een doelmatige en doeltreffende inzet van de te ontvangen gelden. Verwezen zij echter naar artikel 39 en de toelichting daarop.

In dit besluit is limitatief een aantal omstandigheden opgenomen waaronder het programma, het voorlopige programma of het budget kunnen worden gewijzigd.

De minister dient het programma, het voorlopig programma of het budget aan te passen, indien de bedragen die in het voorafgaande jaar op de rijksbegroting waren gereserveerd ter uitvoering van het voorlopige programma zijn gewijzigd in de nieuwe begroting ter uitvoering van datzelfde deel van het voorlopige programma, dat tot programma zou worden omgezet (artikel 13, onderdeel a). Een wijziging van de totale

beschikbare gelden dient tot een ander programma te leiden en kan tot een andere verdeling leiden. Op basis van de nieuwe begroting wordt alsdan de meerjarige reeks van 100 procent, 80 procent en 60 procent per budgethouder herberekend.

Verder kan de minister het (reeds verdeelde) programma op verzoek van twee of meer provincies wijzigen. Ook in dat geval volgt een wijziging van het programma, betrekking hebbend op de verzoekende provincies. Ook hier geldt dat de meerjarige zekerheid intact blijft.

Gedeputeerde staten wordt gevraagd in het advies aan te geven hoe de verdeling van de programma's dient te zijn, ingeval een of meer van vorenstaande wijzigingen zich voordoen of zouden kunnen voordoen.

Hoofdstuk IV. De budgethouders, het budget en de doeleinden van het budget

§ 1. De budgethouders

Jaarlijks wordt voor 1 oktober, op basis van het bindende advies van gedeputeerde staten, een budget toegekend aan elk van de budgethouders die in dit besluit zijn onderscheiden.

Het betreft ten eerste de gebieden waarop de Kaderwet bestuur in verandering van toepassing is.

Ten tweede betreft het de regionale samenwerkingsverbanden die een openbaar lichaam zijn in de zin van artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De derde categorie budgethouders zijn de budgetbeherende gemeenten. In hoofdstuk II, paragraaf 3, is reeds aangegeven dat het, gezien het regionale niveau waarop de woningmarktprocessen zich afspelen, wenselijk is dat alle gemeenten in samenwerkingsverbanden opgaan. Dit laat de mogelijkheid tot continuering van het budgethouderschap voor gemeenten met ten minste 30 000 inwoners onverlet.

Ten vierde betreft het de provincies, voor zover deze budgethoudend zijn ten behoeve van gemeenten die niet langer deelnemen in een regionaal samenwerkingsverband. Daarnaast betreft het de nieuw te vormen provincie Rotterdam, zodra deze tot stand is gekomen.

§ 2. De toekenning van het budget

Aan vorenstaande budgethouders wordt jaarlijks voor 1 oktober een budget toegekend dat betrekking heeft op een voortschrijdend driejarige periode. Deze toekenning geschiedt zodanig, dat daarna het gehele budget ter uitvoering van het programma voor een jaar is verplicht, 80 procent van het budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor het jaar daarop is verplicht en 60 procent van het budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor het op het laatstbedoelde jaar volgende jaar is verplicht (zie het schema in hoofdstuk III, paragraaf 3).

§ 3. De doeleinden van het budget

Het toegekende budget dient te worden besteed aan de nieuwbouw van woningen, standplaatsen en woonwagens en ingrijpende voorzieningen aan woningen, op een zodanige wijze dat, rekening houdend met de vraag naar en het reeds bestaande aanbod van woningen, wordt voldaan aan de vijf kerncriteria die in hoofdstuk II, paragraaf 1, zijn aangegeven en aan enkele specifieke bestedingsvoorwaarden. De wijze waarop toepassing van die criteria heeft geleid tot een budget, wordt in de budgetbrief aan de verschillende budgethouders bekendgemaakt.

Met de invoering van dit besluit is de deregulering en de decentralisatie verder doorgevoerd. Dit betekent dat gemeenten een grotere vrijheid hebben ten aanzien van de besteding van de middelen, maar ook een grotere verantwoordelijkheid inzake een doelmatige besteding. Daarbij past een zorgvuldige prioriteitsstelling voor de inzet van (beperkte) volkshuisvestingssubsidies.

Hoofdstuk V. De besteding van de budgetten

§ 1. Inleiding

Uitgangspunt bij het verlenen van de geldelijke steun door de budgethouders is dat zij een grote vrijheid hebben bij de besteding van het aan hen toegekende budget. Naast de vrijheid de subsidies daar in te zetten waar zij het nodig achten, kunnen zij de hoogte van de subsidies differentiëren. Dit doet recht aan het uitgangspunt van decentralisatie. Dat neemt niet weg dat aan de besteding van de budgetten door de budgethouders een, zij het beperkt, aantal voorwaarden wordt gesteld. Deze voorwaarden zijn gericht op de doelmatige inzet van de geldelijke middelen en de rechtszekerheid voor de begunstigden.

De gestelde voorwaarden kunnen in twee groepen worden onderscheiden. Ten eerste zijn voorwaarden gesteld waaraan de budgethouders ten genoegen van het Rijk dienen te voldoen. Ten tweede zijn met betrekking tot de bouw van standplaatsen en ingrijpende voorzieningen aan woningen enkele voorwaarden gesteld waaraan ontvangers van geldelijke steun dienen te voldoen ten genoegen van de budgethouders. Deze budgethouders kunnen, binnen de in dit besluit gestelde marges, aanvullende voorwaarden stellen in hun subsidieverordening.

Hierop wordt in de volgende paragrafen verder ingegaan.

§ 2. De subsidieverordening

Aan iedere budgethouder wordt de voorwaarde gesteld dat er een subsidieverordening is. Deze verordening dient de rechtszekerheid van zowel de ontvangers van de geldelijke steun als die van de budgethouder. Daarnaast vormt deze verordening voor het Rijk een waarborg dat een doelmatige inzet van door het Rijk toegekende middelen zal plaatsvinden.

In de verordening dient daartoe ten minste een, in dit besluit aangegeven, aantal bepalingen te worden opgenomen. Ten eerste dient de budgethouder in deze verordening de beleidsmatige onderbouwing neer te leggen van de keuzen die hij maakt bij de besteding van de budgetten. Daarbij zal de budgethouder inzichtelijk moeten maken op welke wijze de kerncriteria die ten grondslag liggen aan de toekenning van het budget worden toegepast en op welke wijze deze gerelateerd zijn aan de toekenning van geldelijke steun en het daarmee gemoeide bedrag. Op deze wijze kunnen budgethouders, indachtig de aannames van het Rijk bij de voeding van hun budgetten, tot een doelmatige inzet van middelen komen.

Er gelden geen vormvoorschriften voor de wijze waarop de budgethouder in zijn verordening aan het vorenstaande gestalte geeft. In een aantal gevallen kunnen de beleidsmatige grondslagen aan een reeds vastgesteld volkshuisvestingsplan worden ontleend. Een dergelijk volkshuisvestingsplan is niet verplicht voorgeschreven. Ook indien, zoals met dit besluit voorgeschreven, in de subsidieverordening de beleidsmatige grondslagen voor subsidiëring zijn opgenomen, blijft het mogelijk en zinvol een volkshuisvestingsplan vast te stellen. Een dergelijk plan is immers niet op voorhand beperkt tot de besteding van de op voet van dit besluit toegekende budgetten.

Ten tweede dient in de subsidieverordening te worden opgenomen welke ontvangers potentieel in aanmerking komen voor geldelijke steun. Hieraan worden geen nadere voorwaarden gesteld. Wel ligt het in de rede dat de budgethouder zich hierbij rekenschap geeft van de doelstellingen van het toegekende budget.

Voor het overige dient de budgethouder in de verordening bepalingen op te nemen inzake de procedures die dienen te worden gevolgd voor het verkrijgen van geldelijke steun. Aan de budgethouders wordt ook hierbij overgelaten op welke wijze zij hieraan vorm geven. Dat geldt evenzeer voor de gronden waarop een genomen besluit tot verlening van geldelijke steun kan worden ingetrokken. Deze intrekingsgronden zullen uit de aard der zaak beperkt in aantal en betekenis zijn. De investeringen die na de verlening van geldelijke steun zijn gedaan, zijn immers in het algemeen omvangrijk en onomkeerbaar. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur brengen mee dat voor het intrekken van een besluit tot verlening van geldelijke steun zwaarwegende redenen aanwezig moeten zijn.

Voorts is het, mede uit het oogpunt van kostenbeheersing, wenselijk dat sober en doelmatig wordt gebouwd. Naar verwachting zal per 1 januari 1995 een geüniformeerde kosten-kwaliteitstoets voorhanden zijn, die als beoordelingsrichtlijn voor plannen kan gelden. Gezien de verantwoordelijkheden van budgethouders voor de besteding van de middelen wordt het aan hun beoordeling overgelaten de bepalingen inzake de invulling van het begrip «sober en doelmatig» al dan niet in de subsidieverordening vast te leggen. Naast deze afweging is het steeds nuttig om de opvattingen van de betrokkenen over wat in een concreet geval soberheid en doelmatigheid inhoudt, op één lijn te brengen vóórdat het betrokken plan daadwerkelijk wordt ingediend.

Ingevolge de voorgeschreven algemene inspraakverordening krachtens artikel 150 van de Gemeentewet dient over de verordening vooraf afstemming plaats te vinden met de betrokken marktpartijen, met name (organisaties van) sociale verhuurders, particuliere verhuurders, makelaars en woonconsumenten.

§ 3. De spaargrens

In het licht van de flexibiliteit voor de budgethouder bij de uitputting van het budget geldt de voorwaarde dat aan het eind van ieder jaar 100 procent van het voor dat jaar toegekende budget aan verplichtingenruimte mag resteren (zie artikel 19, onderdeel a). Het voordeel van deze 100-procentspaargrens is dat, indien er tijdelijk geen noodzaak bestaat om tot subsidiëring over te gaan, deze niet direct leidt tot het intrekken van rijkswege van het toegekende budget. Anderzijds is de grens wel zodanig gesteld dat deze leidt tot de noodzaak in ieder geval reeds in het tweede jaar het budget te besteden. Voorts kan de in uitvoeringscontracten op voet van het Besluit locatiegebonden subsidies vastgelegde fasering van de bouwopgave mede bepalend zijn voor de uitputting van de budgetten die op voet van dit besluit zijn toegekend.

Het gespaarde budget per 31 december 1994 wordt toegevoegd aan het budget ter uitvoering van het programma voor 1995 en dient te worden besteed conform de voorwaarden van dit besluit.

§ 4. Het bestedingsverslag

Jaarlijks dient de budgethouder over de besteding van de budgetten verslag te doen aan het Rijk. Dat verslag is tweeledig.

Ten eerste dient de budgethouder in een financieel verslag aan te geven

voor welk totaalbedrag in het jaar waarover verslag wordt gedaan verplichtingen zijn aangegaan. Dat verslag behoeft niet de kasgelden te betreffen en evenmin de verplichtingen die per plan zijn aangegaan. Gevraagd wordt de som van de totale aangegane verplichtingen in het verslagjaar.

Ten tweede wordt van de budgethouder gevraagd de wijze van besteding van het budget in het verslagjaar inzichtelijk te maken. Daartoe wordt een overzicht gevraagd waarin, tegen de achtergrond van de kerncriteria met gebruikmaking waarvan het budget is toegekend, wordt aangegeven op welke locaties en voor welke categorieën plannen verplichtingen zijn aangegaan. De budgethouder wordt gevraagd in dit deel van het bestedingsverslag inzichtelijk te maken op welke wijze een doelmatige inzet van het budget is nagestreefd en geëffectueerd. In de toelichting kan de budgethouder aangeven waarom in voorkomende gevallen van kerncriteria is afgeweken.

Op deze wijze vindt een integratie plaats tussen de verantwoording over de budgetbesteding en de doelmatigheidsinformatie. Door tegelijkertijd te kijken naar de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de bestedingen kan direct inzicht worden verkregen in de mate waarin de volkshuisvestingsdoelstellingen per budgethouder worden verwezenlijkt. Daarmee kan het Rijk sneller en slagvaardiger opereren dan de voorheen geldende systematiek van het verkrijgen van informatie mogelijk maakte. Die systematiek hield in dat de doelmatigheidsinformatie achteraf via steekproefonderzoek door de budgethouders moest worden geleverd.

Dit betekent tevens dat in beginsel, behalve het jaarlijkse bestedingsverslag, van de budgethouders geen planinformatie van andere aard zal worden gevraagd. Incidenteel kan planinformatie worden opgevraagd.

Uitgangspunt bij dit bestedingsverslag is dat hetzelfde overzicht dat het dagelijkse bestuur aan het algemene bestuur van het samenwerkingsverband, respectievelijk gedeputeerde staten aan provinciale staten verstrekken ter verantwoording, ook kan dienen als verantwoording aan het Rijk. Deze «single-audit»-structuur werd reeds gehanteerd onder het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Het verslag dient vergezeld te gaan van een accountantsverklaring omtrent de getrouwheid en de deugdelijkheid van dat verslag en omtrent de getrouwe naleving van de gestelde voorwaarden. De accountant kan zijn oordeel over het verslag zo nodig aanvullen met een toelichting waarin de gebreken in dat verslag worden aangegeven. In dit zogenoemde rapport van bevindingen geeft de accountant aan tot welke conclusies zijn controlewerkzaamheden hebben geleid. Voorts spreekt hij zich uit over de mate waarin de financiële beheersprocessen ordelijk en doelmatig zijn verlopen. Het model van een goedkeurende verklaring, waarin de accountant zijn bevindingen neerlegt, is opgenomen in bijlage II bij dit besluit. De accountant hanteert bij zijn toets een tolerantiegrens van 1 procent van het budget, welk percentage bij ministeriële regeling kan worden gewijzigd.

In incidentele gevallen kan een review plaatsvinden op de werkzaamheden van de accountant van het budgethoudende bestuursorgaan door een accountant van de minister.

Het verslag van de budgethouder en de bijbehorende accountantsverklaring dienen voor 15 september, volgend op het verslagjaar, te zijn verstrekt aan het Rijk, i.c. de inspecteur van de volkshuisvesting. Indien een budgethouder nalatig is, kan de minister, na die budgethouder op die nalatigheid te hebben gewezen en een termijn te hebben gesteld waarbinnen de ontbrekende bescheiden alsnog dienen te worden verstrekt, de betalingen opschorten en uiteindelijk het budget geheel of

gedeeltelijk intrekken, indien het verslag op 15 september van het volgende jaar nog niet is ontvangen.

Indien uit het bestedingsverslag of de accountantsverklaring blijkt dat een of meer gestelde voorwaarden niet zijn nageleefd, kan de toekenning van het budget geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken. Het spreekt vanzelf dat een zodanige intrekking niet geschiedt dan nadat bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden om de naleving van de gestelde voorwaarden op een andere wijze te waarborgen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

eerste lid

In dit lid zijn de gehanteerde definities opgenomen. Daarbij is bij het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 aangesloten waar het gaat om begrippen die in dit besluit niet op een andere wijze dan in genoemd besluit worden gebruikt (onderdelen a en i).

De definitie in onderdeel b is ten opzichte van de definitie in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 gewijzigd. Met de gekozen formulering is buiten twijfel gesteld, dat het voorlopige programma in een jaar dat ligt tussen twee opeenvolgende verstrekkingen van programma's aan de Staten-Generaal ter gelegenheid van de indiening van de rijksbegroting, dezelfde vier jaren betreft.

Ook de definitie in onderdeel c is ten opzichte van de definitie in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 gewijzigd. Met name het voorlopige programma voor het tweede jaar is in het kader van dit besluit een belangrijk begrip, omdat het grootste deel van het budget dat jaarlijks wordt toegekend niet meer bestemd is voor uitvoering van het programma, maar voor uitvoering van het voorlopige programma voor het tweede jaar van de serie van vier jaar waarvoor het voorlopige programma geldt.

Verwezen wordt naar hetgeen over de verdeling van de programma's in hoofdstuk III, paragraaf 3, van het algemene deel van deze nota van toelichting is opgemerkt.

In onderdeel d is het begrip «sociale verhuurder» omschreven. Dit onderdeel komt in de plaats van de omschrijving van het begrip «toegelaten instelling». In dit besluit is de financiële draagkracht van sociale verhuurders, ongeacht of dit toegelaten instellingen of gemeentelijke woningbedrijven zijn, een van de vijf door de ontvangers te hanteren kerncriteria bij de besteding van de budgetten. Verwezen wordt naar de over die kerncriteria gegeven uiteenzetting in hoofdstuk II, paragraaf 1, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

In dit besluit wordt in tegenstelling tot het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 niet meer voorgeschreven welke geldelijke steun voor toegelaten instellingen bestemd is. In de verordening van de betrokken ontvanger zal blijkens artikel 24, eerste lid, onderdeel b, dienen te worden geregeld welke personen of instanties geldelijke steun ten laste van een budget kunnen ontvangen. Daarmee bleek een omschrijving van het begrip «toegelaten instelling» overbodig te zijn geworden.

De omschrijving van het begrip «voorziening» (onderdeel e) verschilt naar de strekking in een opzicht met die in het Besluit woninggebonden

subsidies van 1992. In dit besluit is het begrip beperkt tot een maatregel aan een woning. Maatregelen die worden getroffen aan standplaatsen, en aan gebouwen die geen woning zijn met het doel van die gebouwen woningen te maken, staan gelijk aan het bouwen van nieuwe standplaatsen respectievelijk nieuwe woningen. Uit de definitie blijkt tevens dat het groot onderhoud niet onder het begrip voorziening valt.

De omschrijving van het begrip budgethoudende bestuursorgaan (onderdeel g) vertoont enkele belangrijke wijzigingen ten opzichte van het daarmee vergelijkbare artikel 2, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. Deze wijzigingen vloeien met name voort uit de inwerkingtreding van de Kaderwet bestuur in verandering met ingang van 1 juli 1994.

Het onderscheid tussen de onderdelen 1° en 2° is aangebracht om duidelijk te maken, dat een regionaal openbaar lichaam niet enig nader in dit besluit genoemd kenmerk behoeft te hebben om geldelijke steun op voet van dit besluit te kunnen ontvangen. Die openbare lichamen dienen immers ingevolge artikel 15, derde lid, van de Kaderwet bestuur in verandering het budgetbeheer voor wat betreft de woninggebonden subsidies uit te oefenen. Genoemd onderscheid heeft daarnaast een functie in het kader van de toedeling aan de provincies van het voorlopige programma en de advisering daarover door de provincies. Verwezen wordt naar de artikelen 6 en 10.

De in onderdeel 2° opgenomen grens van het inwonertal van een budgetbeherend samenwerkingsverband is dezelfde als die, gesteld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. In samenwerkingsverbanden met 30 000 of meer inwoners is in elk geval voldoende organisatorische capaciteit voor een zelfstandig budgetbeheer, alsmede een voldoende bouwproductie die tevens regelmatig genoeg is om een doelmatig budgetbeheer mogelijk te maken. Het stellen van dezelfde grens in onderdeel 3° (en voorheen in artikel 2, eerste lid, onderdeel c, onder 1°, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992) heeft dezelfde achtergrond.

Om als gemeente te worden beschouwd die uit een budgetbeherend samenwerkingsverband is getreden (onderdeel 4°), dient met betrekking tot die uittreding uiteraard de gehele in de betrokken gemeenschappelijke regeling opgenomen procedure te zijn doorlopen.

derde lid

Dit besluit is, evenals het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, niet van toepassing op bejaardenoorden, omdat met de Wet op de bejaardenoorden is beoogd een integrale regeling ter zake te geven. Dit besluit is wel van toepassing op in of dichtbij bejaardenoorden te bouwen woningen die zijn bestemd en worden gebruikt voor zelfstandige huisvesting van bejaarden (dat wil zeggen huisvesting van bejaarden die niet voortdurend op verpleging of verzorging zijn aangewezen), welke woningen ook wel bekend staan als in- of aanleunwoningen.

Artikel 2

eerste lid

In dit lid is neergelegd aan wie de budgetten kunnen worden toegekend. De bepaling is vergelijkbaar met artikel 2, tweede lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Dit lid maakt het, evenals voorheen artikel 2, derde lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, mogelijk een aanwijzing aan een provincie te geven inzake de overdracht van het budgetbeheer. Hiermee is uitvoering gegeven aan artikel 81, vierde lid, onderdeel b, van de Woningwet. Naar verwachting zal van deze bevoegdheid nauwelijks gebruik worden gemaakt.

Artikel 3

In het eerste lid van dit artikel is aangegeven uit welke categorieën het voorlopige programma in elk geval dient te bestaan. Met de woorden «in elk geval» is tot uitdrukking gebracht dat niet is beoogd een uitputtende opsomming van die categorieën te geven. De genoemde categorieën zijn die categorieën die bij de advisering door de provincies over de van rijkswege te verstrekken financiële middelen en de berekening van die middelen worden betrokken. De categorieën die niet daarbij worden betrokken komen niet in de opsomming voor, zoals de woningen waarvan de geraamde kosten van het verkrijgen in eigendom boven f 227 000 liggen.

De opzet van het eerste lid is voor het overige vergelijkbaar met die van artikel 3, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. Ten opzichte van laatstgenoemd lid zijn vereenvoudigingen doorgevoerd. Zowel bij te bouwen woningen, te bouwen standplaatsen als te bouwen woonwagens is het onderscheid tussen de te verhuren of verhuurde woningen, standplaatsen en woonwagens enerzijds en de door de eigenaar te bewonen woningen, standplaatsen en woonwagens anderzijds vervallen. In de voorwaarden die in dit besluit zijn opgenomen speelt dit onderscheid ook anderszins geen rol meer.

Met dit besluit is binnen de te bouwen woningen een onderscheid naar prijsklasse geïntroduceerd. Verwezen wordt naar hoofdstuk III, paragraaf 2, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

In het verlengde van artikel 64, tweede lid, van de Woningwet wordt in het eerste lid gesproken over «te bouwen» woningen, standplaatsen en woonwagens en «te treffen» voorzieningen aan woningen. Dit houdt in dat het in die gevallen niet gaat om geldelijke steun voor woningen, standplaatsen en woonwagens die reeds zijn gebouwd of voorzieningen die reeds zijn getroffen.

De in het eerste lid, onderdelen a en c, genoemde termen voor de verschillende onderdelen van het voorlopige programma zijn terwille van de leesbaarheid steeds gehanteerd in de volgende artikelen van dit besluit.

In het tweede lid wordt gesproken over «prijzen in verband met het bouwen van woningen». Hiermee is beoogd te verduidelijken dat daaronder mede de prijzen van het verwerven en bouwrijp maken van grond worden begrepen.

Artikel 4

eerste en tweede lid

In het eerste lid is aangegeven in welke categorieën het voorlopige programma wordt ingedeeld. De indeling dient in indicatieve aantallen te worden uitgedrukt, omdat pas later blijkt voor hoeveel woningen, standplaatsen of woonwagens de ontvanger geldelijke steun ten laste van het budget heeft verleend.

Evenals in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 het geval was, is voor de indeling het onderscheid tussen de vervangingsbehoefte en de uitbreidingsbehoefte bepalend. Dit onderscheid keert terug in de

formules voor de vaststelling van de indicatieve aantallen, welke formules worden vastgesteld volgens de procedure die in het tweede lid is neergelegd. Blijkens dat lid is in het aantal formules ten opzichte van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 geen wijziging aangebracht, evenmin als in de procedure voor de vaststelling ervan.

derde lid

Bij de bepaling van de leidraden voor de vaststelling van de formules voor de categorieën te bouwen woningen en te treffen voorzieningen aan woningen (onderdeel a) is een verband gelegd met vier van de vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun. Deze vijf kerncriteria zijn toegelicht in hoofdstuk II, paragraaf 1, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Bij de ministeriële regeling, bedoeld in onderdeel b, onder 2°, zal het evenals voorheen in elk geval gaan om vrijwel alle centra met meer dan 15 standplaatsen, die immers in het kader van het kleine-centrabeleid in beginsel niet meer gewenst zijn. Het provinciale woonwagengplan of streekplan geeft aan welke centra in een provincie overigens niet meer passen in het provinciale beleid. Bij deze laatste categorie gaat het om kleine centra die slecht gelegen zijn, hetgeen wil zeggen dat de ligging ervan niet voldoet aan gelijke criteria als die, welke aan de ligging van woningen worden gesteld uit een oogpunt van ruimtelijke ordening, stedenbouw en volkshuisvesting.

Artikelen 5, 6 en 7 algemeen

In deze artikelen is neergelegd hoe de verdeling in het voorlopige programma en de ter uitvoering van dat voorlopige programma beschikbare financiële middelen over de provincies tot stand komt. In de Trendbrief is aangegeven, dat bij het realiseren van de daarin geschetste landelijke taakstelling voor de woningbouw met name een belangrijke rol weggelegd is voor de regionale openbare lichamen als bedoeld in de Kaderwet bestuur in verandering. Ter zake van de verdeling van het programma en de budgetten over die openbare lichamen gelden dan ook meer van rijkswege gestelde normen dan ter zake van die verdeling over de rest van het land, en is sprake van minder beleidsvrijheid voor de provincie. Daarmee wordt beoogd de betrokken regio's zekerheid te geven over de te verwachten financiële bijdrage van het Rijk. In die regio's is immers, gezien het gestelde in de VINEX en de Trendbrief, sprake van een omvangrijke taakstelling voor de woningbouw.

Artikel 5

eerste lid

De verdeling over de provincies in het voorlopige programma geschiedt volgens de in dit lid opgenomen indeling. Deze indeling sluit aan op die in artikel 4, eerste lid. De in dit lid gemaakte onderverdelingen zijn alle relevant in verband met de wijze waarop de provincie haar advies dient te specificeren. Verwezen wordt naar hoofdstuk III, paragraaf 2, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

tweede en derde lid

De verdeling in de ter uitvoering van het voorlopige programma beschikbare financiële middelen, neergelegd in deze leden, vormt een nieuw element ten opzichte van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, en hangt samen met de eveneens nieuwe, in artikel 10

neergelegde, verplichting voor de provincies om over de hoogte van de budgetten voor de verschillende ontvangers te adviseren. Deze leden betekenen ten opzichte van artikel 8 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 een aanzienlijke vereenvoudiging van de wijze waarop de normbedragen voor de verschillende subsidies door het Rijk worden berekend. Deze vereenvoudiging houdt met name verband met het feit, dat de verlening van geldelijke steun volgens de zogenoemde netto-contante-waardemethode, op welke wijze de geldelijke steun voor de sociale-bouwsector op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 nog werd verleend, is vervallen.

Het verschil tussen de bedragen, genoemd in de onderdelen a en c van het tweede lid, valt in de eerste plaats terug te voeren op het gegeven dat de exploitatieduur van woonwagens korter is dan die van woningen en standplaatsen. Woonwagens brengen over hun gehele exploitatieperiode gezien minder huur op, en de afschrijving daarop verloopt sneller. Voorts zijn woonwagens moeilijk verhandelbaar, maar blijft het bouwen ervan noodzakelijk in het kader van de uitvoering van het rijksbeleid inzake de deconcentratie van de woonwagencentra en de realisatie van woonwagencentra van in beginsel niet meer dan 15 standplaatsen. Een hogere stimuleringsbijdrage voor het zonder exploitatiesubsidies bouwen van woonwagens is gezien het voorgaande logisch te achten.

Het in onderdeel b van het tweede lid genoemde bedrag is tot stand gekomen op grond van de aanname, dat 40 procent van de ingrijpende voorzieningen zal worden getroffen aan particuliere huurwoningen tegen een gemiddelde subsidie van f 25 000 per woning en dat 60 procent van die voorzieningen zal worden getroffen aan woningen die in het bezit zijn van sociale verhuurders tegen een gemiddelde subsidie van f 15 000.

De in onderdeel f van het tweede lid opgenomen omschrijving van de personen voor wie woningen in de sociale-bouwsector met name bereikbaar dienen te zijn, is ontleend aan de in artikel 70, zesde lid, eerste volzin, van de Woningwet neergelegde omschrijving van de doelgroep van het beleid. Die omschrijving is met ingang van 1 juli 1993 in die wet ingevoegd bij artikel 89, tweede lid, van de Huisvestingswet.

Artikel 6

Door de in dit artikel opgenomen splitsingen komt voor elk regionaal openbaar lichaam en voor de overige ontvangers in een provincie gezamenlijk een afzonderlijk deel van het voorlopige programma tot stand. Dit wordt zowel uitgedrukt in indicatieve aantallen (eerste lid) als in een bedrag (tweede lid). Deze splitsingen zijn noodzakelijk in verband met enkele voor gedeputeerde staten beperkende voorschriften inzake hun advisering ten aanzien van de regionale openbare lichamen; verwezen wordt naar artikel 10 en de toelichting daarop.

Artikel 7

Uit een oogpunt van doelmatige inzet van middelen kan een herverdeling in het voorlopige programma tussen provincies nuttig zijn. Dit zal in de regel aan de orde zijn als in een of meer provincies een tekort dreigt en in een of meer andere provincies van een overschot sprake zou kunnen zijn.

Artikelen 8 tot en met 12 algemeen

Deze artikelen hebben de advisering door gedeputeerde staten van de provincies over het voorlopige programma tot onderwerp. In artikel 9, eerste lid, komt evenals in artikel 4, eerste lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 tot uitdrukking, dat de vrijheid van gedeputeerde staten bij hun advisering wordt beperkt door de prioriteiten

die door het Rijk worden gesteld. Voorts dienen gedeputeerde staten blijkens artikel 10, tweede en vijfde lid, te opereren binnen de door het Rijk gestelde randvoorwaarden inzake de normbedragen en de indicatieve aantallen voor de regionale openbare lichamen. Gedeputeerde staten mogen ook niet komen tot een totaalbedrag aan budgetten voor hun provincie dat afwijkt van het voor die provincie door het Rijk berekende totaalbedrag (artikel 10, derde lid), of tot een budget dat lager is dan reeds toegekende bedragen (artikel 10, vierde lid). Tenslotte dienen gedeputeerde staten zich bij hun advies te laten leiden door vier van de vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun (artikel 12). Indien zij niet binnen deze randvoorwaarden opereren, is het Rijk niet gehouden het advies bij de verdeling over te nemen; in alle andere gevallen is het advies wel bindend voor het Rijk (artikel 14, eerste en tweede lid).

Artikel 8

De voorziening in dit artikel is noodzakelijk, omdat de zogenoemde rijksprioriteiten eerst ter gelegenheid van de aanbidding van de rijksbegroting worden bekendgemaakt en de provincie ingevolge artikel 9, eerste lid, voordien met inachtneming van dienovereenkomstige prioriteiten een advies over de verdeling van het voorlopige programma dient te geven.

Artikel 9

tweede lid

Uit de onderdelen a, b en c van dit lid blijkt dat de taakstelling voor de woningbouw als neergelegd in de VINEX en de Trendbrief van belang is voor de advisering door gedeputeerde staten. Verwezen wordt naar hoofdstuk III, paragraaf 2, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

De onderdelen a en b verschillen van artikel 5, eerste lid, onderdelen a en b, waarin een onderscheid tussen vervanging van woningen en uitbreiding van de woningvoorraad wordt gehanteerd. Het in artikel 9 gemaakte onderscheid is onder andere wegens kostenverschillen tussen de daarin genoemde categorieën woningen relevanter voor het provinciale advies dan het eerdergenoemde onderscheid tussen vervanging en uitbreiding. Bij de toepassing van artikel 5 is echter alleen een objectieve uitsplitsing op basis van laatstgenoemd onderscheid mogelijk.

derde lid

Het kan in uitzonderingsgevallen, wegens een grote behoefte aan standplaatsen en woonwagens, geboden zijn dat een bepaald gedeelte van het betrokken budget in elk geval aan die onderdelen van het programma wordt besteed. De provincie kan uit hoofde van haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van provinciale plannen (woonwagenplan of streekplan), en binnen die kaders met name voor de deconcentratie van grote woonwagencentra, aan de minister adviseren dit te bepalen. Een aan dit lid naar de strekking gelijke bepaling was opgenomen in artikel 4, derde lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Artikel 10

In dit artikel is de, ten opzichte van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, nieuwe verplichting voor gedeputeerde staten neergelegd om behalve in termen van indicatieve aantallen (in genoemd besluit met de term «eenheden» aangeduid) te bouwen woningen, standplaatsen en woonwagens en te treffen ingrijpende voorzieningen

aan woningen, tevens in termen van toe te kennen budgetten te adviseren. Zij krijgen daarbij de vrijheid om de normbedragen die aan de budgetten ten grondslag liggen zelf vast te stellen, met uitzondering van de, door het Rijk te bepalen, normbedragen voor de regionale openbare lichamen. Onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 stelde het Rijk nog voor het hele land de normbedragen vast. Met deze wijziging ten opzichte van genoemd besluit wordt beoogd de hoogte van de budgetten op de regionale omstandigheden toe te snijden, en daarmee de doelmatigheid bij de besteding ervan te vergroten. Verwezen wordt naar hoofdstuk II, paragraaf 4, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Met het vierde lid wordt voorkomen dat gedeputeerde staten zullen adviseren tot het toekennen van een budget voor een jaar dat lager is dan voordien reeds toegekende bedragen. Zo kan een advies in 1995 over een budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1996 niet lager uitkomen dan 80 procent van het budget dat in 1994 is vastgesteld ter uitvoering van dat voorlopige programma. Dat budget zal tegen die tijd immers reeds voor 80 procent zijn toegekend.

Artikel 11

Evenals onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 het geval was, dienen gedeputeerde staten hun licht te laten schijnen over de gevolgen die wijzigingen in het voorlopige programma op hun advies kunnen hebben. De gronden waarop zodanige wijzigingen kunnen plaatsvinden, welke gronden limitatief in de artikelen 13 en 16 zijn aangegeven, zijn ten opzichte van genoemd besluit beperkt; wijzigingen van formules of normbedragen behoren daar niet meer toe. Dit houdt verband met het streven naar een zo groot mogelijke zekerheid voor de ontvangers over de hoogte van de budgetten. Verwezen wordt naar hoofdstuk III, paragraaf 3, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 12

In dit artikel zijn dezelfde vier kerncriteria neergelegd als die welke blijkens artikel 4, derde lid, dienen als leidraden bij de vaststelling van de formules voor de indicatieve aantallen. Deze kerncriteria zijn toegelicht in hoofdstuk II, paragraaf 1, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 13

In dit artikel is neergelegd dat in beginsel het programma voor een jaar gelijk is aan het voorlopige programma voor dat jaar, alsmede de uitzonderingen op die regel. Tegelijk met de omzetting van het voorlopige programma voor het eerste jaar in het programma, waarop in de eerste volzin van dit artikel wordt gedoeld, vindt logischerwijs een omzetting plaats van het voorlopige programma voor het tweede jaar in dat voor het eerste jaar, en zo verder.

Artikel 14

eerste lid

In dit lid is neergelegd dat de minister bij de verdeling van het programma en het voorlopige programma in beginsel het advies van gedeputeerde staten dient op te volgen. Dit brengt in samenhang met artikel 13 mee, dat bij de verdeling van het programma als uitgangspunt wordt genomen het advies dat door gedeputeerde staten over dat

programma is uitgebracht toen dat programma nog het voorlopige programma voor het eerste jaar was, en zo verder.

tweede lid

In dit lid zijn de uitzonderingen op het eerste lid aangegeven. Het maakt mogelijk dat de minister, ingeval gedeputeerde staten niet tijdig of onvolledig adviseren, nader overleg met de betrokken provincie voert om te bezien of alsnog tot een advies kan worden gekomen. Hierbij blijft het van belang dat de budgetten voor zover mogelijk voor 1 oktober worden toegekend. Deze datum is in het belang van een tijdige informatievoorziening aan ontvangers opgenomen in navolging van artikel 183 van de Gemeentewet en tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten gemaakte afspraken, respectievelijk artikel 186 van de Provinciewet; overschrijding van die termijn dient daarom zo mogelijk te worden vermeden.

derde lid

In dit lid wordt de verdeling geregeld voor de gevallen dat het programma voor een jaar vóór die verdeling is gewijzigd ten opzichte van het voorlopige programma voor dat jaar. De enig mogelijke gronden voor een zodanige wijziging zijn in artikel 13 genoemd. Bij de verdeling ingevolge dit lid dient het advies, bedoeld in artikel 11, onderdeel a, te worden gevolgd.

Artikel 15

In dit artikel komt tot uitdrukking dat de zogenoemde «schotten» tussen de budgetten zijn vervallen. Voor de vier budgetten die het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 nog kende, is één budget in de plaats gekomen. Dit kan in zijn geheel worden besteed aan geldelijke steun voor het bouwen van woningen, standplaatsen en woonwagens en het treffen van ingrijpende voorzieningen aan woningen. De bestedingsrichting wordt door de ontvangers via de betrokken door hen op te stellen verordening bepaald. Verwezen wordt naar artikel 24 en de toelichting daarop.

Artikel 16

De verdeling van het (voorlopige) programma en de toekenning van budgetten geschiedt voordat de begrotingswet kracht van wet heeft. Niettemin is de minister op grond van die toekenning verplicht tot uitbetaling van die budgetten. Een uitzondering moest echter worden gemaakt voor het geval waarin de Tweede Kamer uit hoofde van zijn budgetrecht de ontwerp-begroting van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer of de betrokken artikelen van de begrotingswet wijzigt en voor het geval één der kamers van de Staten-Generaal die begroting verwerpt. Ook kan de minister zich genoodzaakt zien een voorstel tot wijziging van de ontwerp-begroting of de betrokken artikelen van de begrotingswet in te dienen. Bij aanvaarding van een zodanig voorstel is een wijziging achteraf van het (voorlopige) programma, van de verdeling of de budgetten onvermijdelijk. Dit artikel voorziet mede daarin.

Artikel 17

Om aan dit artikel te voldoen, dient bij de eerste toekenning van budgetten op voet van dit besluit het gehele budget ter uitvoering van het programma voor 1995 te worden toegekend, alsmede 80 procent van het

budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1996 en 60 procent van het budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1997. In latere jaren kan worden volstaan met toekenning van 60 procent van het budget ter uitvoering van het voorlopige programma voor het tweede jaar na het programmajaar, en aanvulling van eerder toegekende gedeelten van budgetten. Hiermee wordt bereikt, dat de budgethoudende bestuursorganen op verplichtingenbasis steeds over middelen voor meer jaren kunnen beschikken; verwezen wordt naar hoofdstuk III, paragraaf 3, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 18

Onder toepassing van dit artikel kan de minister bepalen dat het budget voor een deel aan het bouwen van standplaatsen of woonwagens dient te worden besteed. Hij zal daarbij in de regel het advies, bedoeld in artikel 9, derde lid, opvolgen, tenzij dit in strijd is met de rijksprioriteiten die ingevolge artikel 8 aan gedeputeerde staten zijn meegedeeld. Indien de aldus opgelegde taakstelling niet wordt gerealiseerd, wordt gehandeld in strijd met artikel 18 en kan de geldelijke steun geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, welke intrekking niet op voorhand tot standplaatsen en woonwagens beperkt is.

Artikel 19

In dit artikel is een limitatieve opsomming gegeven van de voorwaarden die van rijkswege aan de verlening van geldelijke steun op voet van dit besluit worden gesteld. Ten opzichte van de voorwaarden in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 is een aantal voorwaarden vervallen. Het betreft de voorwaarden die voorheen in artikel 12, onderdelen b, d en e, van genoemd besluit waren gesteld met betrekking tot de bestedingsrichting van de (onder het regime van genoemd besluit nog vier) budgetten, de beoordeling van de noodzaak van bouw- of verbeterplannen en het betrachten van soberheid en doelmatigheid. Deze voorwaarden waren overbodig geworden, omdat er in het stelsel van dit besluit nog maar van één budget sprake is en in artikel 23 een voorwaarde is opgenomen aangaande de inachtneming door de ontvangers van vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun. Verwezen wordt naar hoofdstuk II, paragraaf 1, van het algemene deel van deze nota van toelichting.

In vergelijking tot het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 is in reële termen het aandeel van het budget dat niet in het jaar waarvoor het is toegekend behoeft te worden besteed, ofwel kan worden «gespaard», verdubbeld (onderdeel a). In nominale termen is van een verdubbeling echter geen sprake, omdat de berekening van de subsidies niet meer afgestemd is op het over een langere periode met gebruikmaking daarvan exploiteren dan wel bewonen van woningen. Blijkens onderdeel a tellen de budgetten die zijn toegekend voor de uitvoering van het programma en het voorlopige programma voor de jaren die volgen op de peildatum van 31 december niet mee bij de bepaling van de hoogte van het spaarsaldo, evenmin als de restanten van de budgetten die op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 zijn toegekend. De bepaling van het spaarsaldo vindt steeds plaats op verplichtingenbasis: de door het Rijk toegekende budgetten worden tegen de door de ontvanger verleende geldelijke steun afgezet, waarbij het niet uitmaakt of deze al is uitbetaald of niet.

Met onderdeel c wordt de bestemming geregeld van de gelden die beschikbaar komen als gevolg van besluiten van het budgethoudende bestuursorgaan tot intrekking van geldelijke steun. Die gelden worden aan

het budget toegevoegd ten laste waarvan de verplichting is aangegaan en zijn daarmee opnieuw beschikbaar voor verlening van geldelijke steun als bedoeld in artikel 22.

In tegenstelling tot artikel 50 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 wordt in dit onderdeel geen onderscheid meer gemaakt tussen middelen die wel en middelen die niet dienen te worden besteed aan de doelen waarvoor de budgetten worden toegekend. Van laatstgenoemde middelen, de zogenoemde vrijvallende middelen, waaraan geen enkele bestedingsvoorwaarde naar tijd en doel gekoppeld was, is in dit besluit geen sprake meer. Dit heeft de volgende achtergrond.

Onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 was onder meer sprake van een wijze van verlening van geldelijke steun voor een reeks van jaren, waarbij op lokaal en regionaal niveau bepaalde risico's werden gelopen in de sfeer van rentefluctuaties en, in verband daarmee, het achterblijven van de bouwproductie. Wegens het bestaan van die risico's is indertijd de faciliteit van de vrijvallende middelen, met de voordelen vandien, in het leven geroepen. Omdat er onder het regime van dit besluit van dergelijke risico's geen sprake meer kan zijn, is de bestaansgrond aan die faciliteit ontvallen.

De naleving van afdeling 2 van hoofdstuk III van dit besluit (onderdeel d) houdt op hoofdlijnen in, dat de budgethoudende bestuursorganen de budgetten besteden aan het doel waarvoor ze zijn toegekend (artikel 22), dat zij zich daarbij laten leiden door vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun (artikel 23), dat zij een verordening met een op hoofdlijnen omschreven inhoud tot stand brengen (artikel 24), dat zij enkele voorwaarden met betrekking tot geldelijke steun voor met name genoemde doelen naleven (artikelen 25 tot en met 27) en dat zij zich over de besteding verantwoorden op de wijze als neergelegd in artikel 28. Verwezen wordt naar de toelichting op die artikelen, alsmede naar hoofdstuk V van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 20

Ingevolge artikel 183 van de Gemeentewet in samenhang met artikel 30 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, respectievelijk artikel 186 van de Provinciewet, dienen de ontvangers voor 1 oktober op de hoogte te zijn van de omvang van de gelden die in het eerstkomende jaar vanwege het Rijk worden uitgekeerd. Zij hebben dan voldoende tijd om hun begroting daarop af te stemmen.

In artikel 20 is dan ook bepaald, dat besluiten tot toekenning van budgetten voor 1 oktober van het jaar waarin zij (op verplichtingenbasis) daarover kunnen beschikken aan de besturen van die ontvangers worden bekendgemaakt. Dit brengt mee dat de vaststelling van de hoogte van de budgetten ingevolge artikel 15 en de toekenning ingevolge artikel 17 voor dat tijdstip dienen te hebben plaatsgevonden.

Op het voorgaande geldt in zoverre een uitzondering, dat de eerste toekenning van budgetten op voet van dit besluit later dan 1 oktober 1994 en gefaseerd kan plaatsvinden. Verwezen wordt naar artikel 39 en de toelichting daarop.

Artikel 21

De bepalingen inzake de uitbetaling van de budgetten konden, onder meer omdat de berekening van die budgetten niet meer afgestemd is op het over een langere periode met gebruikmaking daarvan exploiteren dan wel bewonen van woningen, aanzienlijk worden vereenvoudigd ten opzichte van de artikelen 14, 15 en 16 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, en in één artikel worden samengevoegd.

Het vierde lid is nieuw in vergelijking tot genoemd besluit. De hierin

neergelegde regeling van het uitstel van betalingen is vergelijkbaar met de regeling ter zake in artikel 5, vijfde lid, van het Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing, en bevat enkele ook in het kader van dit besluit onmisbare waarborgen voor de ontvangers waarop het uitstel van toepassing is.

Artikel 22 algemeen

In dit artikel is in algemene termen het doel aangegeven waaraan het budget kan worden besteed. In het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 waren de mogelijke wijzen van besteding van de vier budgetten in de zin van genoemd besluit in verschillende artikelen specifiek aangeduid, zoals geldelijke steun voor sociale-huurwoningen of voor sociale-koopwoningen in de zin van dat besluit en toeslagen voor plaatselijk verschillende omstandigheden of huurverlaging in de zin van dat besluit. Daarbij was bovendien steeds aangegeven aan wie die specifieke vorm van geldelijke steun kon worden verleend. In het stelsel van dit besluit bepaalt het budgethoudende bestuursorgaan de bestedingsrichtingen, en welke personen of instanties voor geldelijke steun in aanmerking komen. Dat bestuursorgaan zal een en ander in de verordening op voet van artikel 24 dienen neer te leggen.

Waar in dit artikel en volgende artikelen sprake is van verlening van geldelijke steun wordt daarmee de beschikking bedoeld waarbij aan één begunstigde het in die beschikking vermelde bedrag wordt toegekend. Een zogenoemd raambesluit van de gemeenteraad (het algemeen bestuur, provinciale staten), waarbij het college van burgemeester en wethouders (het dagelijks bestuur, het college van gedeputeerde staten) binnen het daarin aangegeven kader wordt gemandateerd tot het afgeven van beschikkingen, is dus voor de toepassing van dit besluit geen verlening van geldelijke steun.

tweede lid

Uit dit lid blijkt dat de regionale openbare lichamen en de budgetbeheerende samenwerkingsverbanden en gemeenten wel, en de budgetbeheerende provincies niet de mogelijkheid hebben zelf voorzieningen in het belang van de volkshuisvesting te treffen. Een en ander vloeit voort uit artikel 75, tweede lid, van de Woningwet, waarin het rechtstreeks treffen van voorzieningen in het belang van de volkshuisvesting aan de gemeenten voorbehouden is, indien aannemelijk is dat de toegelaten instellingen in die gemeenten niet voldoende in de woningbehoefte kunnen voorzien. Uit dat wetsartikel volgt, dat die ten opzichte van de toegelaten instellingen aanvullende rol wel aan de regionale openbare lichamen en de budgetbeherende samenwerkingsverbanden en gemeenten kan toekomen, omdat hier sprake is van (verlengd) lokaal bestuur, maar niet aan de provincies.

Artikel 23

In dit artikel is in algemene termen de opdracht aan de ontvangers neergelegd om te voldoen aan vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun. De wijze waarop een ontvanger toepassing geeft aan dit voorschrift, dient zowel uit de verordening van die ontvanger (artikel 24) als uit de jaarlijks door die ontvanger over die toepassing op te stellen uiteenzetting (artikel 28, tweede lid) te blijken. Op die manier wordt de doelmatigheid van de besteding van de budgetten het beste gewaarborgd. Verwezen wordt naar hoofdstuk V van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Dit artikel bevat de verplichting voor het budgethoudende bestuursorgaan om een verordening tot stand te brengen waarin de regels voor de toepassing van artikel 22 zijn opgenomen. Deze verplichting heeft met name de rechtszekerheid voor de ontvangers als achtergrond. Voorts zijn de eisen opgenomen waaraan een zodanige verordening dient te voldoen. Hiertoe behoort een aantal voorschriften inzake de procedures die door de ontvanger dienen te worden gevolgd (onderdelen c, d, e, k, l, m en n). Aan de budgethoudende bestuursorganen is overgelaten hoe zij daaraan vorm geven. In zoverre is er geen verschil met het voorheen geldende artikel 12, onderdeel a, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Uit de uitbreidingen in artikel 24 van dit besluit ten opzichte van genoemd artikel 12 blijkt dat met dit besluit een aantal belangrijke onderwerpen aan regeling in de verordening is overgelaten. Met betrekking tot die onderwerpen geeft dit besluit, in tegenstelling tot het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, geen uitputtende regeling meer. De beleidsvrijheid van de budgethoudende bestuursorganen neemt daardoor toe.

eerste lid

In onderdeel a is opgenomen dat de verordening de doeleinden waarvoor geldelijke steun kan worden verleend dient te vermelden. Deze doeleinden dienen uiteraard te blijven binnen het algemene kader van artikel 22. Voor het overige zijn aan de keuze van de doeleinden geen beperkingen gesteld. Het budgethoudende bestuursorgaan kan hiermee optimaal op de ter plaatse geldende behoeften aansluiten en prioriteit geven aan bijvoorbeeld te verhuren woningen, door de eigenaar te bewonen woningen of woningen in een bepaalde prijsklasse, al naar gelang de plaatselijke omstandigheden.

Het budgethoudende bestuursorgaan bepaalt tevens wie de geldelijke steun ontvangen (onderdeel b). Dit ligt voor de hand, wegens de samenhang met de doeleinden waarvoor geldelijke steun wordt verleend.

Het budgethoudende bestuursorgaan is voorts niet meer aan een groot aantal van rijkswege gestelde voorwaarden gebonden (onderdeel i). De beleidsruimte voor de budgethoudende bestuursorganen is ook op dit gebied aanzienlijk toegenomen.

Hetzelfde geldt voor de totstandkoming van het bedrag van de geldelijke steun (onderdeel j). Bij de regeling in de verordening ter zake kan worden gedacht aan meer procesgerichte bepalingen (zoals bepalingen met betrekking tot onderhandelingen over het bedrag) en daarnaast (voor het geval onderhandelingen niet slagen) of in plaats daarvan aan de wijze waarop de te verlenen geldelijke steun wordt berekend.

Tenslotte ligt het in de rede dat de regeling van de intrekingsgronden (onderdeel o) uitgebreider zal zijn dan die krachtens het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

Deze aanzienlijke uitbreiding van de regelgevende bevoegdheid van de budgethoudende bestuursorganen op het terrein van de subsidiëring laat onverlet, dat de verordening niet strijdig mag zijn met dit besluit. De relatie van de verordening tot andere hogere regelingen, zoals het Bouwbesluit, blijft voorts ongewijzigd. Zo is het nog steeds niet mogelijk daarin ten opzichte van het Bouwbesluit aanvullende woon- en bouwtechnische eisen te stellen. Artikel 121 van de Woningwet biedt weliswaar in beginsel de mogelijkheid daartoe, maar uit die wet blijkt dat dergelijke eisen slechts een plaats kunnen vinden in een verordening op grond van de Gemeentewet en niet in een verordening op voet van de Woningwet en dit besluit. Ook functioneel horen dergelijke eisen, die naar

hun aard voor alle woningen, standplaatsen en woonwagens gelden, niet thuis in de verordening op voet van dit besluit, welke immers niet op alle woningen, standplaatsen en woonwagens betrekking heeft. De voorwaarden in die verordening dienen een functionele relatie met de subsidiëring via de budgetten te hebben.

Ingevolge artikel 150 van de Gemeentewet in samenhang met artikel 30 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, respectievelijk artikel 147 van de Provinciewet, dienen de ontvangers bij verordening regels te stellen inzake het betrekken van belanghebbenden bij de voorbereiding van hun beleid. In de praktijk zullen dit dikwijls de toegelaten instellingen zijn, alsmede de organisaties van huurders, van particuliere eigenaren en van woonwagenbewoners.

tweede lid

Dit lid is noodzakelijk, omdat het eerste lid slechts betrekking heeft op de gevallen waarin het budgethoudende bestuursorgaan geldelijke steun verleent voor de doeleinden, genoemd in artikel 22, eerste lid. Met dit lid wordt bewerkstelligd dat de verordening tevens een regeling bevat voor de besluiten, bedoeld in artikel 22, tweede lid. Met die besluiten wordt vanwege het regionaal openbaar lichaam, het budgetbeherende samenwerkingsverband of de budgetbeherende gemeente in de volkshuisvesting voorzien. Hierom is het niet noodzakelijk, dat over alle onderwerpen, genoemd in het eerste lid, een bepaling ten aanzien van die besluiten in de verordening wordt opgenomen.

derde lid

In dit lid is de verplichting neergelegd om in de verordening op te nemen op welke wijze het budgethoudende bestuursorgaan uitvoering geeft aan de opdracht die in artikel 23 in algemene termen is geformuleerd. Daarbij dient steeds een relatie te worden gelegd met de overige in de verordening neergelegde bepalingen van beleidsinhoudelijke aard. Naar aanleiding van het gestelde in de verordening kan het Rijk, mocht er aanleiding bestaan te veronderstellen dat uitvoering van die verordening ertoe leidt dat niet wordt voldaan aan artikel 23, met het budgethoudende bestuursorgaan in overleg treden om het ontstaan van die situatie te voorkomen. Hiermee kan de doelmatigheid van de subsidiëring zeer gediend zijn; bij het ontbreken van de betrokken verplichting is er immers slechts een mogelijkheid om achteraf onder toepassing van artikel 32 een minder doelmatig beleid bij te sturen.

vierde lid

In de Huisvestingswet zijn regels gegeven inzake de aanwijzing van vergunningplichtige woonruimte. Deze aanwijzing kan voor verschillende categorieën woningen gelden; zij geldt niet voor woningen met een koopprijs respectievelijk een huurprijs boven een bepaalde grens.

Met betrekking tot de koopprijsgrens bepaalt artikel 6, derde lid, onderdeel a, van de Huisvestingswet dat die gelijk is aan «het in de betrokken gemeente geldende hoogste bedrag voor de koopsom van een woonruimte, voor het verkrijgen in eigendom waarvan aan degene die zodanige woonruimte als eigenaar zal bewonen, afhankelijk van de hoogte van diens inkomen, krachtens wettelijk voorschrift van overheidswege geldelijke steun kan worden verstrekt.». Dit hield onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 in, dat de bovengrens voor een aanwijzing tot vergunningplichtige woonruimte lag op de bovengrenzen voor de inkomensafhankelijke geldelijke steun voor sociale-koopwoningen op voet van artikel 32 van dat besluit, en daarmee

laatstelijk op f 156 000 in de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland en op f 146 000 in de overige provincies.

In dit besluit is de inrichting van een regeling van inkomensafhankelijke subsidies voor koopwoningen in beginsel aan het budgethoudende bestuursorgaan overgelaten. Het bestaan van dergelijke, meestal meerjarige, subsidies ligt minder voor de hand dan onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992. Gezien het eerdergenoemde artikel in de Huisvestingswet blijven enkele beperkingen op die beleidsvrijheid noodzakelijk. Daarin voorziet dit lid.

In de eerste plaats worden situaties voorkomen waarin het niet bestaan van die subsidies tevens betekent, dat er geen koopprijsgrens voor de aanwijzing van vergunningplichtige woonruimte is. Daartoe strekt de eerste volzin, waarin de bovengrens voor die subsidies, overeenkomstig het voorheen geldende subsidieregime en de bedoeling van de betrokken bepaling in de Huisvestingswet, wordt gesteld op het bedrag waaronder een woning blijkt artikel 3, eerste lid, onderdeel a, tot de socialebouwsector behoort (f 159 000). Deze bovengrens geldt ongeacht of het budgethoudende bestuursorgaan dergelijke subsidies in feite verstrekt of niet.

Met de tweede volzin wordt beoogd te voorkomen, dat het budgethoudende bestuursorgaan in een regeling voor eerderbedoelde subsidies een lagere bovengrens hanteert dan die, bedoeld in de eerste volzin. Zonder de tweede volzin zou daartoe wel de mogelijkheid bestaan, wat tot gevolg zou hebben dat daarmee tevens de koopprijsgrens voor de aanwijzing van vergunningplichtige woonruimte lager zou zijn dan die bovengrens, wat niet de bedoeling van de Huisvestingswet is. Dit laat onverlet, dat het budgethoudende bestuursorgaan onder het regime van dit besluit een systeem voor inkomensafhankelijke subsidies voor koopwoningen met verschillende prijs- en inkomensklassen kan hanteren, waarbij volledige vrijheid bestaat bij de keuze van die prijs- en inkomensklassen en de subsidiebedragen per prijs- of inkomensklasse.

De beleidsvrijheid van het budgethoudende bestuursorgaan wordt door dit lid in zoverre wel beperkt, dat het geen inkomensafhankelijke subsidies kan verlenen voor koopwoningen met een hogere prijs dan die, bedoeld in de eerste volzin. Los van het feit, dat een dergelijke beleidsvrijheid geen recht zou doen aan de bedoeling van de betrokken bepaling in de Huisvestingswet, zou het hanteren van hogere grenzen ook niet voor de hand liggen uit een oogpunt van de betaalbaarheid van koopwoningen voor de doelgroep van het subsidiebeleid.

Artikel 25

In dit artikel zijn de onderwerpen geregeld die voorheen in artikel 1, derde lid, onderdelen a en b, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 waren opgenomen.

Tot de woningen, bedoeld in onderdeel a, behoren onder meer zomerhuisjes en vakantiewoningen. In de nota van toelichting bij genoemd besluit is indertijd als reden voor deze uitsluiting gegeven, dat het niet in het belang van de volkshuisvesting is te achten dat met geldelijke steun van rijkswege dergelijke woningen worden gebouwd of voorzieningen daaraan worden getroffen. Deze overweging heeft niets aan actualiteitswaarde ingeboet.

Voor ambts- en dienstwoningen (onderdeel b) kan op voet van dit besluit, net als onder het regime van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 het geval was, geen geldelijke steun worden verleend, omdat deze woningen doorgaans zullen worden bewoond krachtens een benoeming of arbeidsovereenkomst en dus aan het normale gebruik als (huur)woning onttrokken zijn.

Artikel 26

eerste lid

In dit lid is, net als in de artikelen 29b, eerste lid, onderdeel c (huurstandplaatsen), en 33a, eerste lid, onderdeel c (koopstandplaatsen), van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, een weigeringsgrond opgenomen die samenhangt met het streven naar woonwagencentra van in beginsel niet meer dan 15 standplaatsen, het zogenoemde kleine-centrabeleid. De weigeringsgrond is in dit besluit als een van de weinige bijzondere voorwaarden gehandhaafd, omdat het einddoel van het kleine-centrabeleid nog niet is bereikt.

tweede en derde lid

Ook de bepalingen die met het kunnen afwijken van het eerste lid verband houden, zijn ten opzichte van eerdergenoemd besluit niet gewijzigd. Deze afwijkmogelijkheid blijft van belang om situaties die vanuit een andere dan een puur getalsmatige invalshoek ongewenst zijn, te voorkomen. Via de verplichting dat de inspecteur van de volkshuisvesting deel uitmaakt van de commissie, bedoeld in het tweede lid, is beoogd mogelijk te maken dat deze in gevallen dat hij dat noodzakelijk acht bezwaar maakt tegen een dergelijke afwijking. Dit betekent geen wijziging ten opzichte van de bestaande praktijk.

Artikel 27

eerste lid

In dit lid is neergelegd dat voorzieningen aan woningen slechts als zodanig ingrijpend worden beschouwd dat daarvoor geldelijke steun op voet van dit besluit kan worden verleend, indien de kosten daarvan meer bedragen dan f 50 000. Deze afbakening is noodzakelijk voor de vaststelling, of verbeteringen aan woningen kunnen worden gesubsidieerd op voet van dit besluit, dan wel of daarvoor een beroep dient te worden gedaan op het betrokken stadsvernieuwingsfonds, bedoeld in artikel 39, derde of vierde lid, van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing. Hierom kan het budgethoudende bestuursorgaan bij het verlenen van geldelijke steun niet van een andere grens uit gaan.

tweede lid

Bij toepassing van dit lid dient het te gaan om in financieel opzicht met elkaar vergelijkbare voorzieningen. Daarvan zal in de regel sprake zijn, indien de kosten van die voorzieningen niet meer dan f 10 000 naar boven of naar beneden afwijken van f 50 000. In de regel zijn deze voorzieningen ook in bouwkundig opzicht met elkaar vergelijkbaar.

Deze beperking is, evenals die welke voorheen in artikel 39, tweede lid, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 was neergelegd, aangebracht om te voorkomen dat ontvangers in één plan woningen samenvoegen waaraan voorzieningen met een sterk uiteenlopend investeringsniveau worden getroffen, met het doel om voor al die voorzieningen geldelijke steun op voet van dit besluit te ontvangen.

Artikel 28

eerste en tweede lid

Blijkens deze leden valt de verantwoording over de besteding van de budgetten uiteen in een verslag, waarin op de naleving van de specifieke

voorwaarden in dit besluit wordt ingegaan (rechtmatigheidsaspect), en een uiteenzetting over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de in artikel 23 in algemene termen geformuleerde opdracht (doelmatigheidsaspect). In die uiteenzetting dient te worden ingegaan op de besteding van de budgetten in relatie tot de vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun, genoemd in artikel 23. Het onderscheid tussen deze aspecten is aangebracht, omdat aan de beoordeling door de accountant van die aspecten verschillende eisen worden gesteld.

Uit artikel 26 van het Besluit beheer sociale-huursector blijkt dat de daarin neergelegde wijze van verantwoording door de sociale verhuurders voor wat betreft genoemd onderscheid vergelijkbaar is met het stelsel dat in dit besluit is neergelegd.

Blijkens het eerste lid is 1996 het eerste jaar waarin verantwoording wordt afgelegd volgens dit besluit, en wel over de toepassing van artikel 22 in 1995.

derde en vierde lid

Deze leden hebben de verplichte accountantsverklaring bij de verantwoording tot onderwerp. Uit deze leden blijkt dat één verklaring wordt afgegeven waarin de bevindingen over beide eerdergenoemde aspecten van die verantwoording zijn opgenomen. Dit is in overeenstemming met de in de accountantsbranche gebruikelijke praktijk.

De verwijzing naar artikel 393, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek houdt in dat de accountantsverklaring kan worden afgegeven door zowel een registeraccountant in de zin van de Wet op de Registeraccountants, als een Accountant-Administratieconsulent in de zin van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten ten aanzien van wie bij de inschrijving in het in artikel 36, eerste lid, van laatstgenoemde wet bedoelde register een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, derde lid, van die wet.

Het vierde lid houdt in dat de uiteenzetting, bedoeld in het tweede lid, slechts marginaal dient te worden getoetst, dit in tegenstelling tot de overige bestanddelen van de verantwoording. Die marginale toetsing zal zich met name richten op de verenigbaarheid met die bestanddelen, en is voorts («kan beoordelen») een toetsing die niet verder strekt dan wat gezien diens specifieke deskundigheid en vakkennis van een accountant mag worden verwacht. Hiermee is ook de reikwijdte van het in het vierde lid gehanteerde begrip «tekortkomingen» bepaald.

Artikel 29

Deze noodzakelijke bepaling inzake de procedurele gang van zaken in geval van een te late verantwoording was ook, als artikel 17, in het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 opgenomen.

Artikelen 30 tot en met 32 algemeen

In deze artikelen is een stelsel inzake de gevolgen van het niet naleven van de voorwaarden neergelegd, dat grotendeels geënt is op de in de toelichting op artikel 28, eerste en tweede lid, beschreven twee aspecten van de verantwoording (rechtmatigheidsaspect en doelmatigheidsaspect).

Artikel 30

Dit artikel houdt in dat besluiten tot toekenning van budgetten kunnen worden ingetrokken, indien niet is voldaan aan de bij of krachtens dit besluit gestelde voorwaarden, met uitzondering van de voorwaarde inzake de tijdigheid en volledigheid van de verantwoording en de voorwaarde met betrekking tot de inachtneming van de in artikel 23

genoemde vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun; de gevolgen van het niet naleven van deze voorwaarden zijn geregeld in respectievelijk de artikelen 29, zesde lid, en 32.

De in dit artikel neergelegde intrekingsgronden verschillen niet van de gronden, die voorheen in artikel 20, eerste lid, onderdelen a en b, van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 waren neergelegd. De minister is niet verplicht om dit artikel toe te passen als van een van de daarin opgenomen intrekingsgronden sprake is. Het verdient immers de voorkeur, dat de betrokken ontvanger langs bestuurlijke weg alsnog tot naleving van de voorwaarden wordt bewogen, in welk geval toepassing van dit artikel achterwege kan blijven.

Een intrekking volgens dit artikel zal in de regel plaatsvinden naar aanleiding van het gestelde in het verslag. In het naar verwachting uitzonderlijke geval dat voordien blijkt dat niet aan de voorwaarden voor rechtmatige besteding van het budget wordt voldaan, is het gewenst dat een intrekkingbesluit eerder wordt genomen. Onderdeel a van het eerste lid laat deze mogelijkheid open.

Artikel 31

Dit artikel bevat enkele intrekkinggronden, welke van dien aard zijn dat zij slechts bij hoge uitzondering zullen worden toegepast. Bij de intrekkinggrond, genoemd in onderdeel b, valt te denken aan een beleidswijziging die tot gevolg heeft dat een ontvanger de toegekende geldelijke steun niet rechtmatig kan besteden.

Artikel 32

Dit artikel bevat een maatregel die kan worden genomen, indien blijkt dat niet is voldaan aan de voorwaarde met betrekking tot de vijf kerncriteria voor verlening van geldelijke steun of anderszins het doelmatigheidsaspect bij de besteding van het budget in het geding is, wat bijvoorbeeld het geval kan zijn, indien uit de tabellen bij het verslag, bedoeld in artikel 28, blijkt dat het budget op een wijze is besteed die aanzienlijk afwijkt van de grondslagen bij de berekening van dat budget. In dat geval kan de minister, door aanpassing van de in artikel 4, tweede lid, bedoelde formules, de bestedingsrichting van het budget beïnvloeden. Hij is daarbij niet gebonden aan de in artikel 4, derde lid, opgenomen leidraden. Overigens geldt, voor zover van toepassing, hetgeen in de toelichting op artikel 30 is opgemerkt.

Artikel 33

Dit artikel vormt de grondslag voor geldelijke steun van rijkswege die niet via toekenning van budgetten op voet van dit besluit wordt verleend. Door de artikelen 81 en 82 van de Woningwet is mede een wettelijke basis voor deze geldelijke steun gecreëerd. Een aantal geldstromen die niet via de budgetten in de zin van dit besluit lopen, is geregeld in ministeriële regelingen op voet van artikel 52 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, dat behoudens enkele redactionele verschillen gelijk is aan artikel 33 van dit besluit, zoals de Regeling deelneming in garanties woninggebonden subsidies, de Regeling apparaatskosten regionale samenwerking BWS en de Tijdelijke regeling geldelijke steun liftplaatsing bij bestaande woongebouwen. Artikel 33 biedt de basis voor eventuele toekomstige ministeriële regelingen voor specifieke subsidies.

Het is denkbaar dat een of meer regelingen die zijn opgesteld krachtens artikel 33 een breder toepassingsgebied hebben dan dit besluit. Een regeling als hiervoor bedoeld kan daarbij geen breder toepassingsgebied hebben dan de Woningwet. Zo zal een regeling die op dit besluit

gebaseerd is niet van toepassing kunnen zijn op woonschepen of andere geheel of gedeeltelijk voor bewoning bestemde vaartuigen.

Artikel 34

Dit artikel is behoudens enkele redactionele verschillen niet gewijzigd ten opzichte van het voorheen op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende artikel 52a van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992.

eerste lid

Bij het in dit lid gehanteerde begrip «ingrijpende voorzieningen» moet worden gedacht aan hetzelfde criterium als hetgeen wordt gehanteerd in het kader van de verlening van geldelijke steun, dat wil zeggen een benedengrens aan de kosten van f 50 000 (artikel 27). Onder dat begrip vallen voorts zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde voorzieningen, alsmede zowel vooroorlogse als na-oorlogse woningen.

tweede lid

In dit lid is geregeld dat de vrijdom van legesheffing, bedoeld in het eerste lid, niet geldt voor het door ontvangers in rekening brengen van een risicovergoeding bij het verstrekken van een lening aan of het garanderen van rente en aflossing ten behoeve van een toegelaten instelling. Dit houdt in dat dergelijke risicovergoedingen een vorm van legesheffing zijn, en dus zonder de regeling in het tweede lid onder genoemde legesvrijdom zouden vallen. In die situatie zou het marktmechanisme ter zake ten aanzien van toegelaten instellingen onaanvaardbaar worden verstoord; de ontvanger zou dan immers bij het verstrekken van leningen of garanties, waartoe hij de vrijheid heeft, geen risicovergoeding kunnen verlangen, terwijl particuliere geldgevers deze ter zake van hun risico wel kunnen bedingen.

De in het tweede lid opgenomen uitzondering geldt voor alle handelingen, die naar strekking en resultaat de bedoeling hebben de financiële risico's van ontvangers geheel of gedeeltelijk te vergoeden.

derde lid

Het door een ontvanger kunnen vragen van een risicovergoeding kan als neveneffect met zich brengen dat die ontvanger zich een monopoliepositie verwerft op de markt van de betrokken leningen en garanties. Dit neveneffect is ongewenst, omdat daarmee een verstoring van het marktmechanisme ten nadele van de particuliere geldgevers kan optreden. Om dit tegen te gaan is in dit lid aan het vragen van een risicovergoeding het voorschrift verbonden, dat daardoor de keuzevrijheid van toegelaten instellingen inzake de financieringsmogelijkheden niet wordt aangetast. Van een dergelijke vrije keuze zal bijvoorbeeld geen sprake zijn als de ontvanger heeft geweigerd op te treden als vangnet voor de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw, en daarmee in feite dat fonds uit de markt heeft gedrukt.

Het voorschrift in dit lid heeft slechts betrekking op de categorieën van woningen, standplaatsen en woonwagens, genoemd in het eerste lid van dat artikel. Het ligt in de bedoeling te komen tot een algemeen geldend, in de wet neergelegd beginsel, dat de keuzevrijheid niet mag worden aangetast, waardoor de risicovergoeding en andere voorwaarden door het marktmechanisme zullen worden bepaald. Tot die tijd zijn het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de landelijke centrales van woningcorporaties gehouden aan de door hen opgemaakte verklaring dat

zij ter zake zullen handelen als ware die wetswijziging reeds van kracht geworden.

Artikel 35

In gevallen dat dit besluit, hoewel naar zijn aard meer ruimte voor innovaties biedend dan het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, belemmeringen opwerpt voor het slagen van een experiment op het terrein van de volkshuisvesting, moet van dit besluit kunnen worden afgeweken. Het eerste lid van dit artikel opent die mogelijkheid.

Om experimenten te stimuleren en daarover te adviseren is in 1988 de Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting in het leven geroepen. In de onder het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 bestaande praktijk ten aanzien van het consulteren van deze instantie over experimenten zal geen wijziging komen.

In het tweede lid is een voorziening getroffen voor de gevallen, dat een experiment is afgesloten, het resultaat ervan aanleiding vormt voor wijziging van dit besluit en die wijziging nog niet haar beslag heeft gekregen. Met die voorziening wordt afwijking van dit besluit mogelijk gemaakt in de periode tussen de afsluiting van dat experiment en het in werking treden van de wijziging van dit besluit waarmee de noodzaak tot die afwijking wordt opgeheven.

Artikel 36

eerste en tweede lid

Ingevolge het eerste lid, in samenhang met artikel 46, eerste lid, treden voor enkele begripsomschrijvingen uit het Besluit woninggebonden subsidies van 1992, voor de bepalingen van dat besluit met betrekking tot de programmering en de verdeling, voor die met betrekking tot de berekening, de toekenning, de bekendmaking en de uitbetaling van budgetten, alsmede voor de ingevolge dat besluit aan die toekenning verbonden voorwaarden met ingang van de dag die volgt op de datum van bekendmaking van dit besluit de dienovereenkomstige bepalingen van dit besluit in de plaats, met inbegrip van de overgangsbepalingen.

Het tweede lid regelt in samenhang met artikel 45, tweede lid, dat eerdergenoemd besluit met ingang van 1 januari 1995 wordt ingetrokken, en met ingang van die datum dit besluit geheel in werking zal zijn getreden. Hier gaat het om de bepalingen die samenhangen met de besteding van en de verantwoording over de ingevolge dit besluit toe te kennen budgetten. Voor deze datum is met name gekozen om te voorkomen dat aangaande die onderwerpen binnen één kalenderjaar twee regimes van toepassing zijn. Dit zou bijvoorbeeld de verantwoording over 1994 nodeloos ingewikkeld maken.

vierde lid

Dit lid houdt mede in dat de verslaglegging over de besteding van een budget geschiedt door het bestuursorgaan dat ingevolge het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 bevoegd was om geldelijke steun ten laste van dat budget te verlenen, ook als dat bestuursorgaan die bevoegdheid niet meer heeft op het tijdstip waarop het verslag dient te worden uitgebracht. Dit betekent bijvoorbeeld dat gemeenten die met ingang van 1 januari 1995 of later opgaan in een budgetbeherend samenwerkingsverband en voordien budgetbeherende gemeente waren nog steeds, volgens de bepalingen in eerdergenoemd besluit, verslag dienen te leggen over de besteding van de aan hen voor 1994 toegekende budgetten.

Dit lid brengt tot uitdrukking dat een budgetbeherend bestuursorgaan in de zin van dit besluit op enig tijdstip exclusief bevoegd is tot vrijwel alle handelingen die met het budgetbeheer verband houden. Dit is logisch, aangezien dat beheer mede de restanten van de budgetten betreft die ingevolge artikel 38 aan dat bestuursorgaan worden overgedragen. Een uitzondering geldt slechts voor de verslaglegging; hiervoor is in het vierde lid een regeling getroffen.

Artikel 37

eerste lid

Dit lid brengt mee, dat bij de toepassing van artikel 19, onderdeel a, op het bedrag dat op 31 december 1995 resteert, wordt uitgegaan van het volgens dit lid verhoogde budget ter uitvoering van het programma voor 1995.

tweede lid

De regeling die in dit lid is neergelegd, is vergelijkbaar met de regeling die voorheen in artikel 50 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 was opgenomen, maar verschilt daar ook in enkele opzichten van.

In de eerste plaats dienen ingevolge dit lid alle door intrekkingen beschikbaar komende bedragen aan het laatstelijk toegekende budget ter uitvoering van het programma te worden toegevoegd. Er is dus geen sprake meer van gelden die kunnen worden besteed aan buiten de volkshuisvesting liggende doelen. Hiermee geldt voor die bedragen hetzelfde als hetgeen ten aanzien van op voet van dit besluit toe te kennen budgetten is bepaald in artikel 19, onderdeel c. Verwezen wordt naar de toelichting op dat onderdeel.

Voorts is dit lid in tegenstelling tot artikel 50 van eerdergenoemd besluit mede van toepassing op intrekkingen van geldelijke steun die door de minister als budgethoudend bestuursorgaan is verleend, omdat anders de bestemming van de betrokken gelden ongeregeld zou blijven. Het ligt in de rede dat die gelden ten goede komen aan de gemeente waarop het besluit van de minister tot intrekking van geldelijke steun betrekking heeft.

vierde lid

De op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 toegekende budgetten waren onder meer bedoeld voor geldelijke steun volgens de zogenoemde netto-contante-waardemethode ter gedeeltelijke dekking van tekorten gedurende de exploitatie van woningen, standplaatsen en woonwagens. De hoogte van die budgetten was ook daarop afgestemd.

Het is niet de bedoeling dat dergelijke geldelijke steun nog wordt verleend. Als op eerderbedoeld restant de voorwaarden van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 van toepassing waren gebleven, was daar echter nog wel enkele jaren sprake van geweest, wat had geleid tot het tijdelijk naast elkaar bestaan van twee verschillende subsidie-systemen met aanzienlijk uiteenlopende subsidiebedragen, en dientengevolge van twee verantwoordingstrajecten. Daarom is bepaald dat dit besluit op de besteding van dat restant van toepassing is.

Artikel 38

Dit artikel bevat een overgangsregeling inzake de restanten van de budgetten die aan gemeenten zijn toegekend die met ingang van 1 januari

1995 of later deel gaan uitmaken van een budgetbeherend samenwerkingsverband in de zin van dit besluit. Deze regeling is voor een goede verantwoording door het betrokken samenwerkingsverband noodzakelijk. Zij belet evenwel niet, dat binnen dat samenwerkingsverband afspraken worden gemaakt die ertoe strekken, dat door een gemeente ingebrachte restant-budgetten aan die gemeente ten goede zullen komen.

Onder restant dient in dit verband steeds het saldo te worden verstaan van de toegekende budgetten en de ten laste van die budgetten aangegane verplichtingen. De overdracht staat derhalve in de regel niet gelijk aan een overboeking van de aanwezige kasmiddelen.

Artikel 39

Dit artikel biedt in de eerste plaats de ruimte om de budgetten voor 1995 en volgende jaren enige tijd later dan op 1 oktober 1994 toe te kennen (onderdeel a). Hiervan zal gebruik worden gemaakt, omdat de provincies hun adviezen over de verdeling van de programma's en de budgetten dienen aan te passen aan de beleidsvoornemens van het recentelijk aangetreden kabinet, welke enigszins afwijken van de gegevens waarvan zij bij de opstelling van hun adviezen zijn uitgegaan. Die toekenning zal uiteraard op een zo kort mogelijke termijn plaatsvinden.

De onderdelen b en c maken een gescheiden toekenning mogelijk van de budgetten ter uitvoering van het programma voor 1995 en die ter uitvoering van het voorlopige programma voor 1996 en 1997. Hieraan ligt ten grondslag dat door de beleidsvoornemens van het nieuwe kabinet een discussie over het toepassingsbereik van woninggebonden subsidies op gang is gekomen, en het daardoor onduidelijk is geworden of en, zo ja, wanneer het landelijk bieden van meerjarige zekerheid over de besteding van budgetten doorgang kan vinden. Zo dat niet mogelijk blijkt te zijn ten aanzien van het jaar 1995, zal uiteraard dit besluit op dat punt dienen te worden gewijzigd.

Artikel 40

In dit artikel wordt geregeld dat bepaalde procedures die in 1994 zijn afgewikkeld, en die de grondslag vormen voor het verlenen van geldelijke steun voor 1995, gelijk staan aan de procedures die in dit besluit zijn neergelegd, indien die afgewikkelde procedures voldoen aan de daarvoor in dit besluit neergelegde regels. Achtereenvolgens wordt een regeling getroffen voor de verdeling in en van het (voorlopige) programma (eerste lid), de vaststelling van het budget (tweede lid), en (bepaalde) wijzigingen in een (voorlopig) programma of budget (derde lid).

Door deze voorziening wordt voorkomen dat met een beroep op dit besluit de geldigheid van de uitkomsten van die procedures wordt betwist. Vergelijkbare bepalingen waren voorheen opgenomen in artikel 57 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 en artikel XI van het koninklijk besluit van 9 oktober 1992 (Stb. 554), houdende wijziging van dat besluit.

Artikel 41

Dit artikel bevat een regeling die naar de strekking gelijk is aan die in artikel 58 van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 en artikel V van het koninklijk besluit van 9 oktober 1992 (Stb. 554), houdende wijziging van dat besluit. Zij leidt er toe, dat alle budgethoudende bestuursorganen in de eerste helft van 1995 hun op de verlening van geldelijke steun op voet van dit besluit betrekking hebbende verordening dienen aan te passen.

Artikel 42

Met dit artikel wordt voorkomen dat bestaande ministeriële regelingen door andere zouden moeten worden vervangen op de enkele grond, dat zij anders op een ingetrokken hogere regeling (het Besluit woninggebonden subsidies van 1992) zouden komen te berusten en daarmee onduidelijkheid zou ontstaan omtrent de juridische status van die regelingen.

Artikel 43

tweede lid

Artikel VI van het koninklijk besluit van 9 oktober 1992 (Stb. 554), houdende wijziging van het Besluit woninggebonden subsidies, dient in 1995 en 1996 te worden gehandhaafd, omdat in die jaren nog verslagen kunnen worden ingediend waarin aan dat artikel uitvoering wordt gegeven.

Artikel 44

Met dit artikel is artikel 27 van het Besluit beheer sociale-huursector in overeenstemming gebracht met artikel 28, derde lid, van dit besluit.

Artikel 46

eerste en tweede lid

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 36, eerste en tweede lid.

derde lid

De inwerkingtredingsbepaling in dit lid houdt verband met artikel 61, tweede lid, van de Financiële-Verhoudingswet 1984, waarin is bepaald dat (wijzigingen van) algemene maatregelen van bestuur die ter uitvoering van die wet worden vastgesteld eerst in werking treden nadat, gerekend vanaf de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij zijn geplaatst, ten minste een maand is verstreken.

Bijlage I

Deze bijlage bevat de modellen voor de jaarlijkse verantwoording over de toepassing van artikel 22. Verantwoord dient te worden hoe met het beschikbare budget is omgegaan en wat daar nog van over is. Daartoe dient in de eerste plaats het toegekende budget te worden aangegeven. Dit wordt vermeerderd met het restant van de budgetten van de vorige jaren, met inbegrip van het ingevolge artikel 38 toegevoegde restant van budgetten dat op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 is toegekend. Het wordt vervolgens verminderd met het bedrag dat gemoeid is met onherroepelijk geworden besluiten tot intrekking vanwege het Rijk. Hieronder worden ook zodanige besluiten begrepen die zijn genomen wegens overschrijding van de spaargrens van 100 procent van het laatst toegekende budget. Uit deze bewerkingen volgt het voor een verslagjaar beschikbare budget.

Met betrekking tot de besteding daarvan dient de ontvanger in de eerste plaats op te geven op welke wijze hij verplichtingen is aangegaan en welke aantallen woningen, standplaatsen en woonwagens het betreft. Voorts dient te worden aangegeven welke door de ontvanger genomen besluiten in het verslagjaar zijn ingetrokken. De met die besluiten gemoeide middelen dienen alle aan het budget te worden toegevoegd

(artikel 19, onderdeel c). Dit geldt mede de besluiten die zijn genomen ten laste van een op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 toegekend budget.

Een en ander dient aan de hand van tabellen nader te worden gespecificeerd. Dit vergemakkelijkt de verantwoording en de controle daarop door de accountant en is bovendien van belang voor eventuele toepassing van artikel 32, op grond waarvan de formules voor de indicatieve aantallen, bedoeld in artikel 4, tweede lid, kunnen worden aangepast. Uit de tabellen kunnen verschillen naar voren komen tussen de wijze van berekening en de wijze van besteding van het budget. Het ligt in de rede dat in de toelichting bij de tabellen onder meer op die verschillen wordt ingegaan.

De intrekkingen van geldelijke steun voor sociale-huurwoningen en sociale-koopwoningen in de zin van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 kunnen worden verantwoord onder de eerste regel in de linkerkolom van tabel F. Onder de tweede regel in die kolom kunnen de intrekkingen van geldelijke steun voor huurwoningen van beleggers en premie-woningen in de zin van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 worden verantwoord.

De besluiten tot de vaststelling van een andere hoogte van geldelijke steun kunnen slechts betrekking hebben op besluiten die zijn genomen ten laste van een op voet van het Besluit woninggebonden subsidies van 1992 toegekend budget. Het zal hier met name gaan om besluiten tot verlening van inkomensafhankelijke geldelijke steun voor sociale-koopwoningen in de zin van genoemd besluit. Hierbij is immers de geldelijke steun in de regel tentatief vastgesteld voordat (het inkomen van) de begunstigde bekend was, en kan voorts ook in de toekomst nog sprake zijn van wijziging van die geldelijke steun als gevolg van de inkomenstoets, bedoeld in artikel 37 van genoemd besluit.

Er zijn geen voorschriften voor de vorm van de in artikel 28, tweede lid, bedoelde uiteenzetting gegeven. Hiermee is aangesloten bij het Besluit beheer sociale-huursector, waarin geen voorschriften zijn gegeven voor de vorm van het volkshuisvestingsverslag, bedoeld in artikel 26, tweede lid, van dat besluit, welk verslag met de beleidsmatige uiteenzetting volgens dit besluit vergelijkbaar is. Het budgethoudende bestuursorgaan kan op elke wijze die het gewenst acht het gevoerde beleid beschrijven en onderbouwen. Daarbij kunnen de in de tabellen A tot en met F opgenomen gegevens een nuttige functie vervullen.

Bijlage II

Deze bijlage bevat een model voor een protocol voor een accountants-verklaring. De bedoeling van de verklaring is de vaststelling van de juistheid van de bestedingen en ontvangsten, en de vaststelling van de rechtmatige naleving van de gestelde voorschriften bij het toegekende budget. Daartoe dient de accountant te controleren of de opgave volledig is en de aangegane verplichtingen ten laste van het ingevolge dit besluit toegekende budget zijn gebracht, en of die voorschriften zijn nageleefd.

Indien het verslag (zie bijlage I) aan de genoemde vereisten voldoet, kan een goedkeurende verklaring worden afgegeven. Een model daarvoor is eveneens in deze bijlage opgenomen. Een eventuele afkeurende verklaring kan om verschillende redenen afkeurend luiden. Een model daarvoor is dan ook niet voorgeschreven. Het ligt in de rede dat de accountant zo veel mogelijk aansluit bij het model voor de goedkeurende verklaring en voorts bij wat ter zake in de beroepsgroep gebruikelijk is.

Punt 4 van het onderdeel «Richtlijnen» bevat een materialiteitscriterium dat de accountant van de ontvanger dient te hanteren bij het afgeven van zijn verklaring. Dit criterium houdt een voor het budget ten hoogste toegestane foutfractie in, uitgedrukt in een percentage van dat budget. Bij overschrijding van dat percentage is afgifte van een goedkeurende

verklaring zonder beperking niet mogelijk. Het stellen van dat criterium maakt een vlottere verantwoording van de minister over de aangegane verplichtingen en de daaruit voortvloeiende uitgaven van diens ministerie, alsmede over het eventuele misbruik en oneigenlijke gebruik van woninggebonden subsidies, mogelijk dan zonder dat criterium het geval zou zijn. Het beoogt bovendien een grotere uniformiteit van de verantwoording door het budgethoudende bestuursorgaan aan het Rijk te bevorderen.

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
D. K. J. Tommel